

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

Bakalářská práce

Výtvarná inspirace organickými tvary architekta Antonia Gaudího

Art inspiration by organic shapes of
architect Antoni Gaudi

Vypracovala: Tereza Široká

Vedoucí práce: Doc. Lenka Vojtová Vilhelmová, ak. mal.

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Podpis studentky

Poděkování

Ráda bych zde vyjádřila velké poděkování paní docentce Lence Vojtové Vilhelmové, ak. mal. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování celé práce a v neposlední řadě za čas, který mi věnovala. Také bych ráda poděkovala celé mé rodině a blízkým, kteří mě podporovali po celou dobu mého studia.

Abstrakt

Bakalářská práce s názvem *Výtvarná inspirace organickými tvary architekta Antonia Gaudího* zahrnuje dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá architektem Antoniem Gaudím, jeho životem a dobou, ve které tvořil a originálním dílem, které předvedl světu. Dále se práce věnuje hlavnímu inspiračnímu zdroji, přírodě, kterou architekt ve své tvorbě hojně využíval. Praktická část vychází z části teoretické a jedná se o realizaci půdorysů Gaudího stavby pomocí grafických technik.

Klíčová slova: Antoni Gaudí, příroda, Barcelona, grafika

Formát bibliografické citace práce

ŠIROKÁ, Tereza. *Výtvarná inspirace organickými tvary architekta Antonia Gaudího*. České Budějovice, 2021. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. Katedra výtvarné výchovy. Vedoucí práce: Doc. Lenka Vojtová Vilhelmová, ak. mal.

Abstract

The bachelor thesis named *Art inspiration by organic shapes of architect Antoni Gaudí* consists of two parts, a theoretical and a practical one. The theoretical part deals with the architect Antonio Gaudí, mainly his life and the times during which he was active and the original work he presented to the world. Next, the thesis deals with his main source of inspiration, nature. The practical part is partly based on the theoretical one. It is the realization of Gaudí's building through graphical methods.

Key words: Antoni Gaudi, nature, Barcelona, graphics

Obsah

Úvod.....	7
I. Teoretická část.....	9
1 Historické, politické, sociální a výtvarné prostředí tvorby Antonia Gaudího ...	10
1.1 Osobnost a život architekta Antonia Gaudího.....	20
1.2 Klíčové architektonické projekty Antonia Gaudího	26
2 Využití organických tvarů a symboliky v dílech Antonia Gaudího.....	33
2.1 Stavba Casa Milà jako inspirační zdroj	41
II. Praktická část	45
3 Záměr, technika a grafické zpracování praktické části.....	46
Závěr.....	50
Seznam použitých zdrojů	51
Tištěné zdroje	51
Elektronické zdroje.....	53
Seznam příloh.....	57
Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části.....	58
Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části.....	93
Zdroje příloh.....	113
Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části.....	113
Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části.....	118

Úvod

„Existuje jen málo umělců, kteří tolik ovlivnili naše vnímání města jako Gaudí. A jen málo architektů tolik symbolizovalo vlastní kulturu.“¹

Bakalářská práce s názvem *Výtvarná inspirace organickými tvary architekta Antonia Gaudího* zahrnuje dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část se zabývá architektem Antoniem Gaudím, jeho životem, dobou, ve které tvořil a originálním dílem, které předvedl světu. Dále se práce věnuje hlavnímu inspiračnímu zdroji, přírodě, kterou architekt ve své tvorbě hojně využíval a měl k ní i úzký osobní vztah.

Praktická část vychází z části teoretické, konkrétně z poznatků o stavbě Casa Milà, z načerpaných informací o přírodních motivech a symbolických tvarech na této stavbě. Výstupem je soubor grafických prací, které znázorňují půdorys druhého poschodí stavby a zajímavé detaily tohoto půdorysu.

V počátku teoretické práce se setkáme s dobou a historickým pozadím, které předcházelo nebo doprovázelo Gaudího tvorbu, dále s interpretací doby, kdy architekt žil a tvořil. Seznámíme se s uměleckými směry, které mohly ovlivnit originální styl architekta, a okrajově se zmíníme i o jiných architektech, kteří předcházeli, navazovali na díla Gaudího nebo kteří architekta doplňovali a dopomohli mu vytvořit řadu staveb. V první podkapitole se dozvíme o životě architekta, o jeho osobnosti, o jeho narození, rodině i o vážné nemoci, která stála u zrodu jeho výletů do přírody a jeho kladnému vztahu ke všemu živému. V neposlední řadě se dočteme o jeho kontroverzních názorech a o jeho „záhadné a neobvyklé smrti“.

V další části teoretické práce blíže přiblížíme konkrétní stavby a základní informace o místě, kde se stavby nachází nebo kdo byl objednavatelem stavby, případně jaké originální stavební principy architekt využil nebo zdali je stavba zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

Hlavním cílem této práce je zmapování přírodních prostředků, kterými se Antoni Gaudí nechal inspirovat a následně je aplikoval na své stavby, z tohoto důvodu je

¹ HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 25.

poslední část věnována konkrétním přírodním motivům, geometrii a zvířecím, mytologickým či náboženským postavám, které lze na jeho stavbách objevit. Druhá část tohoto oddílu je věnována bližšímu zmapování stavby Casa Milà jako inspiračnímu zdroji pro část praktickou.

Praktická část navazuje na část teoretickou a vychází z poznatků nově načerpaných. Podkladem pro zpracování části je organická příroda, konkrétně rozvlněné a nepravidelné půdorysy staveb. Na základě zkoumání různých plánů byl vybrán ten nejzajímavější, který při detailním zkoumání odhaluje různorodost a rozmanitost přírody. Hlavním podkladem se stala geometrický základna stavby Casa Milà, zvané též *La Pedrera* neboli *kamenolom*, jejíž půdorysný plán druhého poschodí vytváří zajímavé shluky pokojů a chodeb, mohou připomínat skálu nebo mraveniště, které je plné mravenců a malých chodbiček.

Práce je realizovaná pomocí reliéfního tisku z výšky za pomoci sádrové matrice nebo matrice vytvořené z lina, a právě další část praktické práce je věnována bližšímu seznámení s technikou a teorií grafického zpracování.

Nejdůležitější částí jsou finální grafické tisky, které jsou tvořeny technikami, které budou vysvětleny v průběhu práce a další experimenty a detailnější zpracování, které jsou k nalezení v obrazových přílohách na konci práce.

I. Teoretická část

1 Historické, politické, sociální a výtvarné prostředí tvorby Antonia Gaudího

Doba, ve které Gaudí žil a tvořil, byla plná politických i hospodářských revolucí, časté bylo střídání panovníků, kteří někdy nebyli ani plnoletí a připraveni vládnout, proto bylo obvyklé, že za ně vládl jiný rodinný příslušník nebo zástupce politické strany. Jednalo se o dobu vzpoury a bouření podmaněných kolonií nebo o nepokoje v politice. V nejistých a napjatých poměrech se rychle střídalo politické zřízení, například z absolutismu se stala republika, která neměla dlouhé trvání. V kultuře se novoklasicismus a romantismus pomalu přelil do secese, která v této době zažila, hlavně díky Gaudímu, zlaté časy.

Po napoleonských válkách a sérii Napoleonových porážek se španělský trůn navrátil králi Ferdinandovi VII.² Jeho vláda znovu započala roku 1813, kdy se vrátil z exilu. Byl vítán jako vytoužený král a označen jako král spasitel. Nebylo tomu tak dlouho a postupem času se z Ferdinanda VII. stal nejhorší král španělské historie. Ferdinand byl zastánce absolutismu a poté, co se navrátil do vlasti, začaly silné represe a byla obnovena inkvizice.³ Snažil se, aby se Španělsko uchýlilo do historie, obnovil nevolnictví nebo cechy ve městech.⁴ „*Ferdinand byl i z hlediska osobnostních vlastností dosti problematickým jedincem. Měl sklony k politikaření, byl zákeřný, značně zbabělý a neuměl být velkorysý.*“⁵ Většina historiků se shoduje na tom, že jeho hlavním cílem bylo mocenské přežívání. Král si místo lichotivé přezdívky vysloužil přezdívku *el Rey Felón* tzn. „král věrolomný“.⁶

V září roku 1833 zemřel Ferdinand VII., který i přes to, že měl čtyři manželky, potomka se dočkal až od své čtvrté ženy, od Marie Kristiany Bourbonkové, která mu porodila dvě dcery, a právě nejstarší dcera, Isabela II, se stala následující panovnicí.⁷ Nastoupila na trůn v roce 1833, ale jelikož v době nástupu jí byly pouhé tři roky, tak do roku 1840 za ní vládla, jako regentka, její matka.⁸

² [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 260.

³ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 311.

⁴ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 264.

⁵ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 311.

⁶ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 263.

⁷ [Tamtéž], s. 273.

⁸ [Tamtéž], s. 274.

Ve Španělsku proti sobě stála dvě hnutí, karlisté⁹ a liberálové. Karlisté měli svého kandidáta na trůn, kterého chtěli prosadit, byl jím Ferdinandův bratr Carlos a také se snažili o obnovu starého režimu. Proti nim liberálové, kteří chtěli modernější systém, kde by už nebyla absolutistická monarchie.¹⁰ Toto vyústilo v krvavou válku, která začala v říjnu roku 1833 povstáním karlistů a trvala sedm let.¹¹ Karlistický generál prohlásil Carlose za nového španělského panovníka, který vládl pod jménem Karel V., a Španělsko se tak ocitlo mezi válkou dvou panovníků.¹²

Jiří Chalupa ve své knize *Dějiny Španělska v datech* píše o vládě ženy takto: „Patří k paradoxům španělských dějin, že právě v rozhodující čtvrtině 19. století, kdy se měla země vypořádat s naléhavými výzvami průmyslové revoluce a rodící se západní liberální demokracie, stála v jejím čele žena, která nebyla schopna přesvědčivě zvládnout ani svůj vlastní život. Současníci ji nazvali královnou nešťastného osudu a je to pojmenování v celku přiléhavé. Isabela byla bytostí netalentovanou a spíše podprůměrného formátu, kterou okolnosti dotlačily – a to už ve věku pouhých třinácti let – do role, již prostě nebyla schopna zvládnout.“¹³ Isabella byla zplnoletněná v roce 1843, kdy jí bylo pouze třináct let a ujala se vlády, ale pouze jenom proto, aby Španělsko mělo oficiálního panovníka, místo ní vládli její rádčové.¹⁴ Vhodným manželem byl pro ni vybrán František de Asís de Borbón. Podle různých oficialit spolu měli jedenáct dětí, ale podle historiků byl homosexuál a nebyl otcem ani jednoho potomka.¹⁵

V roce 1846 vypukla „válka ranních ptáčat“¹⁶, která byla považována za druhou kralickou válku. Nejednalo se o tak drsný konflikt, jakým byla první kralická válka, ale i tak otřásla celým Španělskem, hlavně Katalánskem, kde žili loupežníci zvaní *trabucaires*. Vzbouřenci reagovali hlavně na odvody mladých chlapců do armády, na zvýšení daní a na špatné ekonomické podmínky.¹⁷

⁹ Karlismus je tradicionalistické hnutí a legitimní politické hnutí ve Španělsku usilující o dosažení samostatné linie Bourbonů, počínaje Donem Carlosem, na španělský trůn. Historická šlechta > Karlismus. *Historická šlechta > život po meči a po přeslici* [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.historickaslechta.cz/citaty-a-dokumenty/karlismus/>

¹⁰ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 327.

¹¹ [Tamtéž], s. 332.

¹² [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 274.

¹³ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 284.

¹⁴ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 343.

¹⁵ [Tamtéž], s. 345.

¹⁶ Jedná se o volný český překlad španělsko-katalánského spojení *guerra de los Matiners*.

¹⁷ CHALUPA, Jiří. *Don Carlos a ti druzí: karlistické války ve Španělsku v letech 1833-1939*. Praha: Epoque, 2008. Polozapomenuté války, s. 127.

¹⁷ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 287.

V letech 1843 až 1875 byl španělský průmysl orientován na dvě strany. Jedním centrem byla oblast Katalánska, která byla zaměřena hlavně na textilní výrobu, a na straně druhé to bylo centrum v Kantaberském pohoří, které bylo zaměřené na hutnický průmysl a na strojírenství.¹⁸ „Na začátku roku 1841 pracuje v barcelonských textilkách 97 000 dělníků (roku 1860 jich už bylo 125 000).“¹⁹ Od roku 1839 byl i důležitou částí hornický průmysl, protože tohoto roku byl vydán zákon o těžbě rud a hornictví zažilo veliký rozkvět.²⁰ „2. – 11. července roku 1855 proběhla první generální stávka dělníků v Barceloně. Textilní dělníci se rozhodli masově a intenzivně protestovat proti zavádění nových strojů, tzv. *selfactinas* (z anglického *self-acting*²¹), které do značné míry pomáhaly mechanizovat předení. K textilákům, rozbíjejícím nenáviděné mašiny se brzy solidárně přidali i pracující z jiných odvětví, všichni dohromady žádali pevnou pracovní dobu a možnost zakládat odborné svazy, které by hájily práva dělníků proti zaměstnavatelům. Vláda zakročila proti stávkujícím velice tvrdě, Barcelona byla doslova dobyta armádou a osmdesátka vůdců povstání neprodleně deportována do vyhnanství na Kubě.“²² „Stručně předznamenáno, velkými ekonomickými fenomény španělského 19. století byly: barcelonský textil, kastilská pšenice, asturské černé uhlí, baskické železo a ocel, to vše doplněno o valencijské ovocnářství a andaluskou těžbu železné rudy, mědi a olova.“²³ V Katalánsku se začala tvořit nová impéria v průmyslu, například bratři Muntadas, kteří vytvořili největší impérium a největší továrnu ve Španělsku, a díky Gaudího stavbám (Finca Güell, Palacio Güell, Park Güell) bylo také známé impérium rodiny Güell.²⁴

Přeprava cestujících byla jednodušší díky budování nových silnic a opravením starých. V této době vznikala výstavba okolo 10 000 kilometrů silnic.²⁵ Na konci života Ferdinanda VII. začala výstavba nových španělských železnic, které se inspirovaly prvními plány železnice v Anglii, která se nakonec nerealizovala.²⁶ 28. října roku 1848 byla otevřena první železniční trať ve Španělsku, která vedla z Barcelony do Mataró, tato trať je v provozu dodnes. Jednalo se o první trať na Pyrenejském poloostrově, ale první železnicí, kterou postavili Španělé, byla na Kubě

¹⁸ [Srov.] ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 453.

¹⁹ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 281.

²⁰ [Srov.] ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 453.

²¹ Self-acting [self æktɪŋ] adj samočinný, automatický

Velký anglicko-český, česko-anglický slovník: Comprehensive English-Czech, Czech-English dictionary.

[Praha]: Levné knihy KMa, 2007, s. 643.

²² CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 290.

²³ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 390.

²⁴ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 391.

²⁵ [Srov.] ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 453.

²⁶ [Tamtéž], s. 453.

vyhotovena roku 1837.²⁷ „Rok 1866 byl ve Španělsku ve znamení velké krize, a to jak finanční, tak hospodářské. Přílišná očekávání spojená s výnosností horečně budovaných železničních tratí přivedla do značně nestabilní situace finanční sektor, několik bank tlak nepřezilo, ostatní se potýkaly s velkými ztrátami. Několik let sucha a neúrody způsobilo velké problémy na španělském venkově, mnohde lidé skutečně trpěli, a dokonce umírali hladem a podvýživou.“²⁸ Krize přišla i do katalánského textilnictví, jelikož v USA probíhala občanská válka a díky tomu vzrostla cena bavlny, která se z USA dovážela a až ve španělských továrnách zpracovávala.²⁹

V září roku 1868 vypukla ve Španělsku revoluce, která byla připravována již několik let dopředu.³⁰ Antonio Umbieto Artera se ve své publikaci *Dějiny Španělka* zmiňuje o revoluci takto: „Revoluční šestiletí (od sesazení Isabely II. z trůnu do restaurace koncem roku 1874) představovalo přes své krátké trvání jedno z nejsuggestivnějších a nejvýznamnějších období novověkých španělských dějin.“³¹ Královna Isabela II. odešla do exilu 29. září a do Španělska se již nikdy nevrátila. Zemřela v Paříži roku 1904.³² Kromě revoluce vypukla v roce 1868 i tzv. desetiletá válka Španělska proti kubánským bojovníkům za nezávislost. Španělé se snažili Kubu udržet hlavně z důvodu ekonomického, ale i z hrdosti, jelikož se jednalo o jeden z posledních dílků kdysi světového impéria. Kubánci to naopak brali jako vykořisťování a nadvládu jako absurdní. Tento konflikt skončil až po deseti letech, podepsáním mírové dohody.³³

Na začátku roku 1869 se konaly volby do Ústavodárného shromáždění. Volby vyhrály liberálové, kteří ovládli i slavnou revoluci.³⁴ V červnu roku 1869 byla vyhlášena ústava, která ustanovila volební právo pro muže starší 25 let a v platnost uvedla další práva, například svobodu tisku nebo svobodu vyznání. Ústava také uvedla v platnost to, že král nevládl, ale pouze takzvaně kraloval.³⁵ Tato ústava netrvala dlouho, protože se jí nikdo nechtěl podřídit.³⁶

Od roku 1871 vládl Amadeus Savojský, který byl odhodlán situaci ve Španělsku změnit, ale politická situace a společnost mu to neumožnily. K důvěře v jeho vládu

²⁷ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 288.

²⁸ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 296.

²⁹ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 296-297.

³⁰ [Tamtéž], s. 299.

³¹ ARTERA, Antonio Umbieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 470.

³² [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 301.

³³ [Tamtéž], s. 301-302.

³⁴ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 364.

³⁵ [Tamtéž], s. 365.

³⁶ [Tamtéž], s. 365.

nepřispělo ani to, že byl prvním králem, kterého ve Španělsku zvolil parlament.³⁷ Ani to, že roku 1872 začala třetí karlická válka. Téhož roku byl na samotného krále spáchán atentát, když kočár manželského páru zasáhla sprcha kulek, manželskému páru se ale nic nestalo. Unavený král v únoru roku 1873 rezignoval a odjel ze země. Poprvé v historii Španělska byla vyhlášena republika.³⁸ Na tento akt odkazuje rytina z roku 1873, která znázorňuje dav, který slaví vyhlášení republiky.³⁹ (viz Přílohy I., obr. 1)

Popis republiky podle Jiřího Chalupy: *„Zpočátku všechno vypadalo nádherně. Malíři republiku ztvárňovali jako krásnou a poloobnaženou dívku, mnozí Španělé dojetím plakali, ve vzduchu byl cítit optimismus a naděje. Vždyť příklady ze zahraničí, sousední Francie i veleúspěšných Spojených států, jasně ukazovaly, že republikánské zřízení může fungovat skvěle. Všechno ovšem vzápětí vzalo rychlý a velice nešťastný konec. První experiment s republikánským zřízením se Španělům vůbec nepovedl.“*⁴⁰ Zkázou republiky bylo extrémní očekávání. Většina Španělů brala republiku jako naději a očekávali, že dokáže vyřešit problémy v zemi.⁴¹ Problémem bylo i to, že republikanismus ve Španělsku nebyl na vysoké úrovni, dokonce neexistovala žádná celostátní republikánská strana.⁴²

Španělská republika skončila 29. prosince roku 1874. Syn královny Isabely II., princ Alfons, usedl 11. ledna roku 1875 na španělský trůn pod jménem Alfons XII.⁴³ V této době, konkrétně v roce 1882, se začala stavět Gaudiho stavba Sagrada Familia.⁴⁴ Roku 1885 umírá na tuberkulózu Alfons XII, který se oženil dvakrát, protože první žena mu zemřela na tyfus několik měsíců po svatbě. Jeho druhá ženou se stala, Maria Kristina Habsbursko – Lotrinská, která byla neteří Františka Josefa I. a která mu porodila dvě dcery a jednoho syna, který se později stal králem pod jménem Alfons XIII., ale z důvodu mladého věku Španělsko vedla sedm let jeho matka.⁴⁵ Této době se říká epocha restaurace, jedná se o restaurace bourbonské dynastie, kdy se na trůn, od revoluce, vrátil právoplatný dědic. Tato doba končí rokem 1902, kdy Alfonse XIII. dosáhl plnoletosti.⁴⁶

³⁷ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 304.

³⁸ [Tamtéž], s. 305.

³⁹ [Srov.] FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie, s. 31.

⁴⁰ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 368.

⁴¹ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 368.

⁴² [Tamtéž], s. 368.

⁴³ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 309.

⁴⁴ [Tamtéž], s. 313.

⁴⁵ [Tamtéž], s. 314.

⁴⁶ [Srov.] ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 505.

Velký pokrok zaznamenalo i námořnictvo, jelikož v roce 1888 byla spuštěna první funkční ponorka, ke které byla připojena torpéda, která byla úspěšně otestována o dva roky později, při ponoru.⁴⁷ Dalším velkým pokrokem bylo patentování prvního „automobilu“ na Pyrenejském poloostrově. Patentovat si ho nechal Francesc Bonet i Dalmau, inženýr z Katalánska, který sestrojil tříkolku a projížděl na ní ulice Barcelony, a tímto činem je považován za prvního automobilistu Španělska.⁴⁸ První skutečné automobily se začnou objevovat v roce 1899.⁴⁹

V roce 1896 začala válka na Filipínách. Jednalo se válečný a krvavý konflikt, kdy Filipínci chtěli nezávislost nad Španělskem. Z počátečního konfliktu se brzy stala válka Španělska proti Spojeným státům.⁵⁰ USA chtělo odkoupit Kubu, která se nacházela v blízkosti pobřeží Spojených států, to ale Španělé několikrát odmítli, snad kvůli tomu, že Kuba byla cennou kolonií v dovozu cukru nebo tabáku, a hlavně díky své hrdosti. Válku doprovázelo několik bitev, které ukázaly nadvládu Spojených států a jejich technický pokrok válečných lodí.⁵¹ 10. prosince roku 1898 byla podepsána smlouva, která potvrdila mír mezi Španělskem a Spojenými státy. Španělé ztratili poslední kolonie a Kuba získala nezávislost.⁵² Tato prohra rozpoutala velké debaty o zaostalosti Španělska za světem.⁵³ *„Spousta liberálů došla k závěru, že za většinou problémů Španělska stojí jeho slabá hospodářská výkonnost a dokud se nepodaří zmodernizovat španělskou ekonomiku, nebude prostě možné „dohnat“ západní Evropu v civilizační úrovni.“*⁵⁴

*„V období mezi porážkou ve španělsko-americké válce v roce 1898 a počátkem občanské války (1936) prožilo Španělsko několik rozhodujících desetiletí svých moderních dějin. Největší část tohoto období se kryla s panováním Alfonse XIII., které započalo v květnu 1902 a bylo ukončeno v dubnu 1931 vyhlášením španělské druhé republiky; této republice bylo vyměřeno necelých osm let, přičemž poslední tři roky její existence poznamenala nejkrvavější občanská válka ve španělských dějinách.“*⁵⁵ Začínaly se objevovat nové politické mocnosti, například republikáni a katalánští nacionalisté, rostl i vliv anarchismu a díky novým silám bylo Španělsko stále

⁴⁷ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 317.

⁴⁸ [Tamtéž], s. 317.

⁴⁹ [Tamtéž], s. 326.

⁵⁰ [Tamtéž], s. 321.

⁵¹ [Tamtéž], s. 322.

⁵² [Tamtéž], s. 324.

⁵³ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 402.

⁵⁴ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států, s. 402.

⁵⁵ ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995, s. 569.

nestabilní.⁵⁶ Ve Španělsku rostl neklid a neschopnost sestavit ministerský kabinet donutil vojáky utvořit pořádek.⁵⁷ „Výsledkem byla pozoruhodná diktatura generála Primo de Rivery, která se verbálně hlásila k fašismu.“⁵⁸ Kultura ve Španělsku zažila stříbrný věk a objevila se spousta osobností světového formátu. Kromě Gaudího to byl v malířství například Picasso, Dalí nebo Miró, ve filozofii zase Unamuno a v poezii to byla Generace 27.⁵⁹ Jedním z literátů byl také Federico García Lorca, který se řadil ke španělským dramatikům a básníkům. Ovlivnila ho hlavně avantgarda. Poté co byla vyhlášena druhá republika, začal se věnovat kočovnému divadlu. Jeho život neměl dlouhé trvání, protože ve 38 letech byl popraven za občanské války.⁶⁰

Roku 1906 si Alfons XIII. vzal princeznu Viktorii Evženií Battenberskou, která byla vnučkou slavné královny Viktorie. Manželský pár potkala brzy po svatbě tragická událost, při níž byl na ně spáchán atentát, při kterém královský pár neutrpěl žádná zranění.⁶¹ V roce 1914 oznámil král nestrannost v první světové válce, neutrálnost Španělska, a že se stát nepřipojí ani k Trojdohodě nebo k Trojspolku. Zatímco v Evropě pučela válka, Španělé se postupně vzpamatovávali z roku 1898 a pomalu umožnili zahraniční dluh.⁶² Pár se zúčastnil i světové výstavy ve španělském pavilonu, která se uskutečnila v roce 1929.⁶³ (viz Přílohy I., obr. 2)

Roku 1918 propukla tzv. španělská chřipka⁶⁴, která ve Španělsku měla nejhorší průběh.⁶⁵

Nastolená diktatura generála Miguela Primo de Rivery započala roku 1923, kdy úspěšně provedl státní převrat, pozastavil ústavu, zavedl cenzuru.⁶⁶ Král jmenoval generála předsedou a díky tomuto nešťastnému rozhodnutí byl král po nuceném odchodu generála také donucen opustit Španělsko z důvodu kolaborace.⁶⁷ Primo de

⁵⁶ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 325.

⁵⁷ [Tamtéž], s. 326.

⁵⁸ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 326.

⁵⁹ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 326.

⁶⁰ [Srov.] HÁNOVÁ, Eva. *Odmaturuj! z literatury 1*. Vyd. 3., rozš. Brno: Didaktis, c2004. Odmaturuj!, s. 115.

⁶¹ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 332.

⁶² [Tamtéž], s. 339.

⁶³ [Srov.] FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie, s. 34.

⁶⁴ Španělská chřipka (1918–1920; až 40 milionů obětí): Chřipka obešla v několika vlnách svět. Místem vzniku byla Francie, kde se za války promísily americké a evropské chřipkové kmeny. Podle některých expertů mohlo k mutaci viru přispět i použití bojového dusíkatého plynu yperitu. Z Francie přeskočila chřipková vlna do Španělska. Zde si vyžádala mnoho obětí – proto byla chřipka označena jako španělská. Ve světě umírali hlavně starší lidé a děti, vysílení dlouhou válkou.

Španělská chřipka vypukla před 100 lety. Zabíjela víc lidí než první světová válka — ČT24 — Česká televize. *ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize* [online]. Copyright © [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2412412-spanelska-chripka-vypukla-pred-100-lety-zabila-vic-lidi-nez-prvni-svetova-valka>

⁶⁵ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 343.

⁶⁶ [Tamtéž], s. 347.

⁶⁷ [Tamtéž], s. 348.

Rivera zavedl ve Španělku jediný platný jazyk španělštinu, ale to se nelíbilo Kataláncům, kterým Rivera sliboval větší autonomii.⁶⁸ Čtyři roky po smrti Gaudiho Primo de Rivera podepsal demisi a z donucení odjel do francouzského exilu.⁶⁹ Poté, co volby ve většině městech ovládli republikáni, byla roku 1931 vyhlášena II. španělská republika.⁷⁰

Tak, jako pro textilní průmysl, tak i pro Gaudiho byla důležitým centrem Barcelona. „Barcelona zasáhla i George Orwella⁷¹: „Sedával jsem na střeše a podívoval se nad bláznivostí toho všeho... před mýma očima vystávaly jedna za druhou siluety vysokých, štíhlých staveb, skleněných domů a fantastických, zakřivených střech se zářivě zelenými a měděnými taškami. Dále na východ se blyštěla průzračně modrá hladina: poprvé od svého příjezdu do Španělska jsem spatřil moře.”⁷² „Barcelona je pozoruhodné město, v němž se ve vzácné shodě střetává tvořivá energie moderní Evropy s lákavými radovánkami Středozeří.”⁷³

Roku 1909 vypuklo v Barceloně anarchistické povstání proti odvodům branců do bojů o kolonie. Obyčejný lid se bouřil hlavně pro to, že se jim nelíbil fakt, že bohatý člověk se z odvodu mohl snadno vykoupit. Tomuto povstání se říkalo tzv. Tragický týden, protože trvalo od pondělí 26. července do pondělí 2. srpna. (viz Přílohy I., obr.3) Počáteční stávka se změnila v sílenství a Barcelona se postupně začala ničit, začaly být zapalovány kláštery a kostely a jiné církevní stavby.⁷⁴ Hensbergen ve své publikaci tuto dobu přiřazuje ke chaosu v obrazech Hieronyma Bosche a úterní noc k rytinám Goyi.⁷⁵ O Gaudím napsal: „*Té noci Gaudí vylezl na střechu svého domu a kolem zídky chodil dokola.*”⁷⁶ Jediným výsledkem Tragického týdne bylo přes 70 mrtvých a přes 110 zničených budov, padlo také 5 trestů smrti.⁷⁷ Po *Tragickém týdnu* zmizel optimismus, a naopak se objevila opatrnost a strach.⁷⁸ Díky tomuto období a dvěma atentátům na konci 19. století se Barceloně začalo říkat „*Město bomb.*”⁷⁹

⁶⁸ [Tamtéž], s. 348.

⁶⁹ [Tamtéž], s. 357.

⁷⁰ [Tamtéž], s. 362 – 363.

⁷¹ George Orwell (1903–1950, vl. jménem Eric Arthur Blair) by anglická prozaik, který zúročil ve své literární práci novinářské zkušenosti. Živil se jako učitel, knihkupecký pomocník a psal reportáže, recenze a romány. Během 2. světové války byl činný jako redaktor BBC

HÁNOVÁ, Eva. *Odmaturuj! z literatury 1*. Vyd. 3., rozš. Brno: Didaktis, c2004. Odmaturuj!, s. 150.

⁷² FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie, s. 11.

⁷³ ALLAN, Donald. *Barcelona: průvodce do kapsy*. Bučovice: RO-TO-M, 2000. Berlitz (RO-TO-M), s. 7.

⁷⁴ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 334.

⁷⁵ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 207, 208.

⁷⁶ HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 209.

⁷⁷ [Srov.] CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011, s. 334–335.

⁷⁸ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 216.

⁷⁹ [Srov.] FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie, s. 32.

Koncem 19. století byla průmyslová revoluce ve své největší síle. Projevovala se ve stavebnictví, hlavně v kovových konstrukcích, které nebyly jenom dekorativními prvky, ale i součástí struktury stavby. Příchodem kovu se změnilo i myšlení o architektuře, konstrukce se neschovávaly, ale naopak se nechávaly viditelné.⁸⁰ „Od konce 18. století se objevuje litina, v polovině 19. století kujné železo a zhruba od šedesátých let nastupuje ocel.“⁸¹ Dříve bylo nutné pracovat na určitých prvcích ručně, ale s příchodem průmyslové revoluce došlo k výrobě ve větších nákladech, ale i ke snížení ceny a začaly se objevovat silné konkurenční boje o zákazníky.⁸² V této nejisté době se stavba stala volnou „plochou“ a byla ideálem pro experimenty.⁸³

Po celou dobu 19. století se formovala španělská secese neboli modernismus a naproti tomu stál anarchismus.⁸⁴ Modernismus se neobjevil jenom v architektuře, ale zasáhl i do divadla a literatury.⁸⁵ Secese se začala projevovat od poloviny 19. století. Jedno z prvních center bylo ve Velké Británii, která byla jednou ze zemí s nejlepším průmyslem, a právě zde John Ruskin volal po návratu ke spiritualismu a k řemeslné výrobě. Secese měla v každé zemi jiný název a rozdílný vývoj. V Anglii byla pojmenována *Jugendstil*, ale například v Rakousko-Uhersku *Sezession*, v Belgii *art nouveau* a v Itálii *liberty*. Ve Španělsku *modernismo* a konkrétně v Barceloně *modernisme*.⁸⁶ Ve Velké Británii, ve Skotsku, stojí za zmínku jméno Charlese Rennieho Mackintoshe⁸⁷ a jeho stavby Glasgowské umělecké školy, který využíval těžké kamenné prvky a široké plochy.⁸⁸ (viz Přílohy I., obr.4) V Belgii byl jedním z představitelů Victor Horta⁸⁹, pro něhož bylo typické využití železa při tvorbě

⁸⁰ [Srov.] VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010, s. 8.

⁸¹ VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010, s. 8.

⁸² [Srov.] VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010, s. 8.

⁸³ [Tamtéž], s. 9.

⁸⁴ [Srov.] FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie, s. 30.

⁸⁵ [Tamtéž], s. 31.

⁸⁶ [Srov.] PIJOAN, José. *Dějiny umění 9*. 3. vyd. Praha: Odeon, 1991, s. 55.

⁸⁷ Tvořil hlavně ve skotském Glasgow. Účast na vídeňské výstavě ho nečekaně vynesla na vrchol a kolem roku 1900 byl oslavován po celé Evropě jako nositel nového pojetí. Nebyl moralistou, ale architektem, který místo sociálních otázek řešil konkrétní výtvarný a praktický problém.

VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010, s. 14.

⁸⁸ [Srov.] GROSLIER, Bernard Philippe. *Světové dějiny umění: malířství, sochařství, architektura, užité umění*. České vyd. 2., upr., V Ottově nakladatelství 1. Praha: Ottovo nakladatelství v divizi Cesty, 2004, s. 496.

⁸⁹ Narodil se v Gentu, po studiích pobýval 4 roky v Paříži, což na něho mělo silný vliv, po návratu do Belgie studoval další 4 roky v Bruselu, kde působil až do své smrti a kde také stojí většina jeho staveb. Krátce se věnoval také malbě.

VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010, s. 10.

zábradlí, které aplikoval při stavbě domu Tasselových v Bruselu.⁹⁰ (viz Přílohy I., obr. 5)

Wilfried Koch ve své knize o Evropské architektuře zmiňuje hlavní rysy secese: „Charakteristické znaky secese byly vlnovité linie a formy podle organických rostlin (vodní rostliny, magnólie, lilie), ale také labuť, havran, plamen, vlající vlasy aj., bez stínu jako grafika pro knihy, tapety látky, plastické při tvarování průčelí, interiéru a nábytku. Formy předchozích slohů (gotiky) byly převáděné na původní, „přirozeně vyrostlé“ linie. Nábytek byl přizpůsobován organickým pohybovým funkcím lidského těla.“⁹¹ Alena Odehnalová ve své knize *Vybrané kapitoly z dějin kultury XX. století* uspořádala hlavní rysy secese takto: „Nejvýznamnějším znakem je dekorativnost, linearismus, ornamentálnost, kultivovaná stylizovanost (nejcharakterističtější motivem je plynulá vlnící se křivka, jež není pouhým ornamentem, ale nositelem symbolu). Nositelem významu jsou živí tvorové, rostliny. Typická je barevnost, barvy mají svou symboliku. Ovlivnění umění keltským, maurským, lidovým a především japonským. Zrušení hranice mezi tzv. vysokým uměním a uměním užitým.“⁹²

Jiří Pešek ve své studii s názvem *V Gaudího stínu* píše o vztahu architektů: „Katalánský modernismus je především přehlídkou dokonalé souhry mezi architekty, vizionáři celého projektu, a jejich více či méně rozsáhlým týmem spolupracovníků a řemeslných mistrů. V Gaudího případě můžeme mluvit o několika desítkách sochařů, kovotepců, řezbářů či architektů, kteří v díle katalánského génia zanechali ve větší či menší míře i svou vlastní sochu.“⁹³ Francesco Berenguer byl jedním z pomocných architektů Antonia Gaudího. K této práci se dostal už jako mladý, jelikož Gaudí byl přítel jeho otce. Berenguer nebyl dobrým studentem, školu nikdy nedostudoval, a tudíž mu díla nemohla být přisuzována. Jedním z děl, kdy se uvádí, že autorem nemusel být Gaudí, je vinný sklípek rodiny Güell. Tato stavba je přisuzována Gaudímu, ale jsou tu podobnosti s Berenguerovými stavbami, stavba ani nezapadá

⁹⁰ [Srov.] GROSLIER, Bernard Philippe. *Světové dějiny umění: malířství, sochařství, architektura, užité umění*. České vyd. 2., upr., V Ottově nakladatelství 1. Praha: Ottovo nakladatelství v divizi Cesty, 2004, s. 497.

⁹¹KOCH, Wilfried. *Evropská architektura: encyklopedie evropské architektury od antiky po současnost*. Vyd. 3. Přeložil Petr KAŠKA, přeložil Zdeněk VYPLEL. Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2012. Universum (Knižní klub), s. 381.

⁹² ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury XX. století*. Brno: CERM, 2001, s. 35.

⁹³ Jiří Pešek. *V Gaudího stínu: Francesc Berenguer, Josep Maria Jujol a Joan Rubio* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017, [cit. 7. 11. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2018/KJIB014/um/Pesek_Jiri_-_V_Gaudiho_stinu_Olomouc_Studium_Artium_2017.pdf

do stylu tvorby Antonia Gaudího.⁹⁴ Dalším pomocníkem byl Joan Rubió, který byl nesmírně talentovaný a na rozdíl od Berenguera získal i titul z architektury. S Gaudím začal spolupracovat v posledním roce studia, kdy byl pouze jako pomocník, ale časem se z něj stal uznávaný architekt, který měl i spoustu svých vlastních zakázek. Známa je jejich spolupráce na katedrále v Palmě nebo na domě Casa Calvet.⁹⁵ Pomocníkem byl i Josep Maria Jujol, který měl obrovský cit pro barevnost a údajně díky němu se v Gaudího dílech objevuje výrazná barevnost. Spolupracovali spolu na Casa Batlló nebo Casa Milà. Z důvěry v tohoto architekta vznikla i lavice v Güellově parku, která je jedním ze symbolů Gaudího tvorby.⁹⁶

1.1 Osobnost a život architekta Antonia Gaudího

Antoni Gaudí i Cornet se narodil 25. června roku 1852 v městečku Reus. (viz Přílohy I., obr. 6, 7) *„Reus bylo malé město, jehož počet obyvatel se pohyboval kolem dvaceti sedmi tisíc, krátce řečeno bylo to provinční město. Provincialismus podporoval silný smysl pro tradici, vyjádřený udržováním středověkých cechů a zaníceným katolictvím, přesto však dovoloval i jistý liberalismus, posilovaný družstevnictvím.“*⁹⁷ *„Reus nabízel spoustu zábavy. Od raného středověku sloužil jako hlavní tržiště celé oblasti a byl dostatečně kosmopolitní, aby v něm mohla existovat malá židovská komunita.“*⁹⁸ *„Slavné pondělní trhy v Reusu ovládaly prakticky veškerý španělský trh s lískovými ořechy a polovinu trhu v případě mandlí. Stejně tak město prosperovalo z prodeje lihovin a rozvíjejícího se textilního průmyslu. V roce 1862 byla v Reusu založena banka, která pomáhala financovat ekonomický rozvoj a zároveň z něho profitovala.“*⁹⁹ Podle druhé verze se Gaudí narodil v nedalekém Riudomsu v otcově dílně, ale většina zdrojů se shoduje, že se architekt narodil v Reusu, ale i tak má dodnes Gaudí dva rodné domy, na kterých můžeme nalézt desku, na které je napsáno, že právě na tomto místě se narodil Antoni Gaudí.¹⁰⁰

⁹⁴ [Srov.] Jiří Pešek. V Gaudího stínu: Francesc Berenguer, Josep Maria Jujol a Joan Rubio [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017, [cit. 7. 11. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2018/KJIB014/um/Pesek_Jiri_-_V_Gaudiho_stinu_Olomouc_Studium_Artium_2017.pdf

⁹⁵ [Tamtéž]

⁹⁶ [Tamtéž]

⁹⁷ HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 42.

⁹⁸ [Tamtéž], s. 43.

⁹⁹ [Tamtéž], s. 44.

¹⁰⁰ [Srov.] Catalunya 2011: Antoni Gaudí i Cornet. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 2.10.2020]. Dostupné z: <http://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/antoni-gaudi-i-cornet-1852-1926.html>

Gaudí byl pátým dítětem, ale pouze tři z pěti dětí se dožily staršího věku. Jeho bratr Francesc se dožil pouze dvou let a jeho sestra Maria pěti let, proto byl Antonio hned po narození odnesen do kostela a pokřtěn.¹⁰¹ Antoni získal jméno po své matce Antónii, protože jeho bratr byl o třináct měsíců starší a platilo, že nejstarší syn dostal jméno po otci.¹⁰²

Otec Antonia Gaudího byl místní kotlář¹⁰³ a to pro Gaudího znamenalo dětství spíše v chudších poměrech. Velmi ho ovlivňovala nemoc, revmatická artritida¹⁰⁴, která ho trápila už od dětství a nedovolovala mu hrát si s dětmi na ulici, dokonce ho někdy musel vozit oslík. Tato nemoc ho provázela celým životem a od lékaře měl předepsanou vegetariánskou dietu a mírný pohyb. Díky této diagnóze trávil spoustu času v přírodě, která se stala jeho inspiračním zdrojem a náplní života. Jeho nejčastější procházka byla do kostela sv. Filipa Neriho.^{105 106}

Gaudí navštěvoval školu v Reusu, ale vypomáhal a seznamoval se s řemeslnou tradicí své rodiny.¹⁰⁷ Sňatek obou rodičů byl domluven z důvodu spojit dva rody mědikovců, tudíž se jednalo o přísně účelně uzavřené manželství.¹⁰⁸ Ve školním roce 1863-64 chodil do církevní školy Colegio de las Escuelas Pías v Reusu. Podstatnou část jeho studia tvořilo náboženství, křesťanská nauka, církevní historie a mravouka spolu s řečtinou, geometrií, latinou, historií, poezií a rétorikou. Gaudí byl spíše průměrným studentem, ale jediným předmětem, kde vynikal, byla geometrie.¹⁰⁹ Byl velmi vzpurný a tvrdohlavý, a proto nebyl u učitelů příliš oblíbený.¹¹⁰

¹⁰¹ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 37.

¹⁰² [Tamtéž], s. 39.

¹⁰³ Remeslník, specialista na výrobu různých kotlíků a kotlů. Vyráběl malé kotlíky pro kuchařky a velké kotle pro pivovary.

Remesla a činnosti [online]. [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z:

<http://brtpichlavec.sweb.cz/ves/remesla/remesla2.htm>

¹⁰⁴ Zánětlivé, relativně časté onemocnění kloubů postihující častěji ženy. Projevuje se bolestmi kloubů a jejich otokem s nebezpečím pozdějšího vzniku deformit. Celkové příznaky jsou nechutenství, deprese, postižení jiných orgánů. Onemocnění často začíná na drobných kloubech ruky a zápěstí, postiženy mohou být i ostatní klouby.

Velký lékařský slovník On-Line. *Výrazy od a / Velký lékařský slovník On-Line* [online]. Copyright © Maxdorf 1998 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: <http://lekarske.slovníky.cz/pojem/revmatoidni-artritida>

¹⁰⁵ Filip Neri byl syn florentského právníka. Jako mladý muž přesídlil do Říma, kde studoval teologii, byl vysvěcen a založil laické bratrstvo věnující se charitativní práci. Většinou je zobrazován klečící před viděním Panny Marie a dítěte Ježíše s anděly. Na sobě má ornát a na zemi před ním často leží lilie. Nápis: „*Dilatasti cor meum*“ – „Dal jsi mému srdci volnost (Ž 118,32) – se vztahuje k jeho srdeční vadě, již mu údajně způsobily jeho extatické stavy. Bývá zobrazován s Karlem Boromejským, jemuž byl přítelem a rádcem.

HALL, James a Jan ROYT. *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*. Přeložil Allan PLZÁK. Praha: Mladá fronta, 1991, s.137.

¹⁰⁶ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 7.

¹⁰⁷ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 42.

¹⁰⁸ [Tamtéž], s. 42.

¹⁰⁹ [Tamtéž], s. 43.

¹¹⁰ [Srov.] HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. *Současné světové umění (Odeon)*, s. 12.

Pro Gaudího byly nejdůležitější výpravy za město, které podnikal se svými společníky. Eduardo Toda¹¹¹ a José Ribera Sans byli jeho blízkými kamarády a společně vydávali školní časopis, ve kterém měl Gaudí na starosti ilustrace.¹¹² Tato trojice byla nerozlučná, jejich oblíbenou činností bylo pátrání po okolní krajině a hledání archeologických nalezišť kolem Reusu, ale celá trojice si byla vědoma toho, že Reus jim nenabídne takový zážitek, jako klášter v Pobletu.^{113 114} Na troskách kláštera si Gaudí a Toda založili své kariéry.¹¹⁵ (viz Přílohy I., obr. 8)

Gaudí neměl žádné literární ambice, ale za povšimnutí stojí Todův chvalozpěv *A Poblet* z roku 1871, který ukazuje, jak zaslíbeni byli klášteru a místní historii.¹¹⁶

*„Ach, Poblet! – Ty králi bez srovnání...
Ty úrodná hrudi, z níž prýští mír a láska,
ty úspěšně smutné a svaté srdce,
ty zářivá hvězdo vědy a pravdy“¹¹⁷*

...

Na podzim roku 1868 odjel Gaudí do Barcelony a zapsal se na univerzitu. Jeho loučení od domova a přátel nesl velmi těžko a trpěl silným steskem po domově.¹¹⁸ Nejprve se Gaudí nastěhoval do čtvrti Born, do svého prvního podnájmu nad řeznickým krámkem v čísle 12, který stál na náměstí Montcada a který s největší pravděpodobností sdílel se svým bratrem Franciscem. Born ležel ve středu čtvrti Ribera a jednalo se o část města, kde převážně žili dělníci.¹¹⁹ Gaudí zde navštěvoval

¹¹¹ Eduardo Toda (9. ledna 1855, Reus, Španělsko – 26. dubna 1941, Reus, Španělsko) byl španělský diplomat, egyptolog a archeolog.

Wikicitáty [online]. [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: https://cs.wikiquote.org/wiki/Eduardo_Toda

¹¹² [Srov.] HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 45.

¹¹³ Poblet měl zásadní význam pro osud katalánského katolicismu. Klášter byl založen roku 1153. Ležel na hranici území tehdy známého jako Nové Katalánsko a zezadu byl chráněn předhůřím Serra de Prades. Položení základního kamene kláštera jasně vyjadřovalo křesťanské ambice v této oblasti. K roku 1185 se církevní majetek v Pobletu díky odkazům a darům rozrostl natolik, že zahrnoval i impozantní knihovnu a špitál pro chudé a potřebné. Poblet se proměnil v malé knížectví, v jehož čele stál bdělý opat. V době největšího rozkvětu Pobletu – na konci 14. století – si král Martin I. Starší nechal postavit palác v sousedství kláštera. V roce 1833 Španělsko zabředlo do občanské války známé jako karlistické války. Válka měla za následek drancování klášterů po celém Katalánsku. Mniši z Pobletu nečekali na vzbouřence a odešli pryč. V létě 1835 vrhli do kláštera vandalové, ničili budovy, loupili všechno cenné a zbytek zapálili. Dalších třicet let byl Poblet pravidelně vykrádán; při honbě za poklady docházelo k otevírání hrobů a ke krádežím vhodného stavebního materiálu a kamene. Co nestačili odnést lidé, to zničily přírodní síly. Kdysi jeden z nejbohatších architektonických pokladů v křesťanském světě se proměnil v opuštěné ruiny.

HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 49-50.

¹¹⁴ [Srov.] HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 49.

¹¹⁵ [Tamtéž], s. 50.

¹¹⁶ [Tamtéž], s. 51.

¹¹⁷ HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 51.

¹¹⁸ [Srov.] HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 56.

¹¹⁹ [Tamtéž], s. 57-58.

školu Jauma Balmese, kde dokončil dva předměty – fyziku a přírodopis, které se mu nepovedlo dokončit v Reusu.¹²⁰ Gaudí spolu se svým bratrem se na léto vraceli, stejně jako většina studentů, domů, a proto často měnili podnájem.¹²¹

V říjnu roku 1874, kdy Gaudímu bylo dvacet dva let, dokončil všechny zkoušky a mohl se zapsat na studium architektury.¹²² K jedné z ukázek Gaudího školních prací patřil například projekt pohřební brány, který byl součástí ročníkové práce, ale za tuto práci byl požádán, aby opustil aulu, protože návrh nebyl takový, jaký byl požadován. Gaudí se rozhodl poslechnout a práci opravit, a nakonec byla práce ohodnocena výtečně.¹²³

Rok 1876 byl pro Gaudího zlomovým. Byl to rok plný tragédie, zemřel jeho bratr Francesc, kterému bylo teprve pětadvacet. Jeho matka zarmoucená žalem zemřela o dva měsíce později. Gaudí se upnul na práci. Po těchto událostech si dokonce začal psát deník.¹²⁴ Gijs van Hensberger¹²⁵ ve své knize o Gaudím píše: „První zápis začíná datem 21. 11. 1876 a poslední je jen o dva měsíce starší. Deník neobsahuje více než tisíc slov. „Musím usilovně pracovat, abych překonal potíže“, zapsal si Gaudí 25. 11.“¹²⁶ (viz Přílohy I., obr. 9)

15. března roku 1878 Gaudí oficiálně odpromoval a byl jmenován architektem, ale jeho konec studia se neobešel bez potíží, protože do školy docházel sporadicky a zadaným úkolům se příliš nevěnoval, dokonce některé dělal noc před odevzdáním a raději se věnoval svým vlastním projektům.¹²⁷ Navštěvoval i jiné přednášky například filosofii a estetiku. Učitelem estetiky byl Milà y Fontanals, který se už jako mladý připojil k prerafaelitům¹²⁸, kteří se snažili o obrodu gotického umění. Ve svých

¹²⁰ [Tamtéž], s. 59.

¹²¹ [Tamtéž], s. 62.

¹²² [Tamtéž], s. 65.

¹²³ [Tamtéž], s. 73.

¹²⁴ [Tamtéž], s. 77.

¹²⁵ Historik Felipe Fernandez-Armesto o Gaudím a Henbergovi napsal: „Gaudí byl nejmilovanějším a zároveň i nejnenáviděnějším a nejméně chápaným architektem v dějinách světa. Všichni jeho životopisci narážejí na nedostatek pramenů, jediný Gijl van Hensbergen se ale dokáže natolik vcítit do Gaudího, že se mu daří překonat všechny mezery.“

HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, obálka knihy

¹²⁶ HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 78.

¹²⁷ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 80.

¹²⁸ Bratrstvo Prerafaelitů bylo založeno v roce 1848. Prerafaelité vystupovali proti tomu, co nazývali frivolním uměním té doby, proti viktoriánskému pokrytectví společnosti i zkostnatělému systému výuky umění. Ve svých naukách věřili, že jediné opravdové a čisté umění pocházelo z 15. století, z období, než začal tvořit italský malíř Rafael, jehož považovali za vzor mechanické neautentičnosti (odtud jméno Prerafaelité). Doufali, že skrze své umění přivedou anglické umění zpět k přírodě a čistému pojetí skutečnosti.

ARTMUSEUM.CZ. ARTMUSEUM.CZ [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=103

hodinách žáky seznamoval s prací Johna Ruskina¹²⁹, který tvrdil, že krása není ve tvarech geometrických a vymyšlených, ale v přírodě.¹³⁰

„Gaudí se stal členem „Centre Excursionista“, skupiny mladých lidí, která putovala do historických míst někdejší velké minulosti. Gaudí se zcela cítil Katalánцем. Za svého života mluvil demonstrativně jen Katalánsky, i když bylo nutno jeho příkazy dělníkům na staveništi nejdříve překládat. Když ke konci života stál jednou před soudem, dokonce odepřel odpovídat na otázky v kastilské španělštině.“¹³¹

Velkým mezníkem v díle a v životě Gaudího bylo setkání s hlavním mecenášem a přítelem Eusebi Güellem, který se stal zámožným díky výrobě textilu a který se díky cestám do Anglie seznámil i s novými myšlenkami a proudy umění. (viz Přílohy I., obr. 10) Pravděpodobně díky Güellovi se Gaudí poprvé seznámil se spisy Williama Morrisa¹³², Johna Ruskina a přišel do styku s první podobou secese.¹³³ Eusebi Güell byl často ve spojení s Gaudího jménem opomíjen, i když hrál v Gaudího životě jednu z nejdůležitějších rolí, financoval většinu staveb, některé si sám nechal postavit nebo Gaudího doporučil svým bohatým přátelům. Celá rodina Güell se živila podnikáním. Jelikož pocházel z bohaté rodiny, tak se mohl věnovat studiu nebo umění a cestování. Díky jedné z cest se seznámil i s Gaudím. Na Světové výstavě v Paříži v roce 1878 uviděl vitrínu, kterou mladý architekt vytvořil, a byl jí tak uchvácen, že se s Gaudím musel hned setkat. V roce 1908 mu byl udělen šlechtický titul, i když Gaudí ho za šlechtice považoval už dříve. Eusebi měl 10 dětí a většina z nich se stala umělci, literáty nebo hudebníky. Zemřel 8. července 1918 ve věku 72 let ve své rezidenci, ale hlavně díky Gaudímu se stal nezapomenutelný.¹³⁴

¹²⁹ Anglický malíř, spisovatel, vědec, básník, filozof a umělecký kritik. Ruskin je považován za nejvlivnějšího obdivovatele hnutí Prerafaelitů, které uvedl na výsluní svým dopisem do Timesu v roce 1851 a kde se jich zastával pro jejich vztah k přírodě. Tento dopis pro Prerafaelyty znamenal zásadní obrat k tomu, aby byli otevřeně přijímáni veřejností.

ARTMUSEUM.CZ. ARTMUSEUM.CZ [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=964

¹³⁰ [Srov.] HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. *Současné světové umění* (Odeon), s. 12.

¹³¹ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 17.

¹³² William Morris byl vůdčí osobností a programátorem hnutí Arts and Crafts. Byl to návrhář malíř, básník a společenský reformátor. Často se opíral o myšlenky Johna Ruskina. Tvrdil, že umění má být jak krásné, tak i funkční. Jeho ideál čisté a prosté krásy středověkého řemesla se upevnil přátelstvím s prerafaelyty, kteří také hledali estetickou inspiraci a morální poučení ve středověku.

DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. [Praha]: Slovart, 2002, s. 19.

¹³³ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 24.

¹³⁴ [Srov.] Catalunya 2011: Antoni Gaudí i Cornet. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 2.10.2020]. Dostupné z: <http://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/eusebi-guell-gaudiho-mecenas.html>

Roku 1878 odstartovala Gaudího hvězdná kariéra, kterou v roce 1879 překazila další tragická událost, zemřela Gaudího starší sestra Rosa a Gaudí tím přišel o posledního sourozence.¹³⁵

Rainer Zerbst ve své knize o Gaudím zmiňuje: „Gaudí byl rovněž grandiózním a pro Španělsko zcela neobvyklým jevem: světlé husté vlasy, tmavomodré oči, statný vzrůst – to bylo něco nápadného. Svě klobouky si kupoval v prvotřídním kloboučnictví „Arnau“; jeho vizitka jako mladého architekta byla pečlivě vytvořena – dnes je uložena v muzeu v Reusu – a u špičkového kadeřníka Audonarda si dával vousy obarvit elegantním šedým odstínem. Pouze boty používal obnošené. Protože neměl rád nepohodlné nové boty, dával je svému bratrovi „zanosit“ – s praktikem Gaudím se setkáváme všude.“¹³⁶

V posledních letech života pracoval výhradně na své nejznámější stavbě, na chrámu Sagrada Família, odmítal další zakázky a rozhodl se pro život v ústraní. Soustředil se hlavně na vytvoření výkresů a sádrových modelů, které měly sloužit jako podklad pro další stavební práce, které byly naplánovány na dalších 200 let. Celou dobu pobýval v dílně a odtud odcházel pouze v neděli ráno, když podnikal procházku s mladšími architekty kolem pobřeží a vyprávěl jim o architektuře, o vztahu ke Katalánii, dokonce i o vztahu k přírodě.¹³⁷ (viz Přílohy I., obr. 11)

12. června roku 1926 se život v Barceloně zastavil. Kilometr dlouhý průvod čekal, až se bude moci rozloučit s „nejgeniálnějším ze všech architektů“, jak ho označil jeho dobrý přítel a spolupracovník Joaquim Torres García.¹³⁸ „V pondělí 7. června přesně v půl šesté odpoledne vyšel Gaudí z chrámu a vydal se na tříkilometrovou cestu do kostela svatého Filipa z Neri. Před odchodem ještě vydal poslední příkaz toho dne: „Zítřa, Vincente, přijďte brzy ráno, ať můžeme udělat několik dalších krásných věcí.“¹³⁹ „V zápisu tramvajové společnosti stojí, že těsně po šesté hodině řidič tramvaje číslo 30 nemohl již zpomalit a narazil do opilého tuláka. Muž byl nárazem odstrčen stranou, zatímco tramvaj pokračovala dále v jízdě.¹⁴⁰ Gaudí začal krvácet z ucha. Pomoci bezvládné postavě přišli dva kolemjdoucí, Gaudí ale neměl v kapse žádné dokumenty, které by potvrzovaly jeho totožnost, pouze hrst ořechů a rozinek a

¹³⁵ HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 83.

¹³⁶ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 13.

¹³⁷ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 13.

¹³⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 6.

¹³⁹ HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 254.

¹⁴⁰ [Tamtéž], s. 254 – 255.

chodci nepoznali známého architekta. Zachránci se pokoušeli zastavit taxikáře, ale žádný ze čtyř pokusů nebyl úspěšný, protože taxikáři odmítli svézt člověka, který vypadá jako tulák, ale za tuto neochotu pomoci byli následně potrestáni. S pomocí policie se povedlo Gaudího odvést do nemocnice svatého Kříže, ale ani zde nebyl architekt odtajněn. Gaudí utrpěl zlomeninu žeber, pohmoždění mozku. Byl uložen na lůžko číslo 19 v křídle pro chudé.¹⁴¹ Kolem osmé hodiny večer, když se Gaudí nevrátil z večere, začal svého přítele postrádat Mossèn Gil Parés a spolu s architektem Sugañesem se vydali Gaudího hledat. Pozdě večer Gaudího objevili v nemocnici u svatého Kříže. Když ráno Gaudí nabyl vědomí, tak už celá Barcelona věděla, co se slavnému architektovi přihodilo. Lékaři se ho snažili přesunout do lepší části nemocnice, to ale architekt odmítl se slovy, že chce zemřít s chudými lidmi. Gaudí zemřel ve čtvrtek 10. června roku 1926 odpoledne v 5 hodin.¹⁴² Byl pochován v kryptě nedokončeného kostela Sagrada Família.¹⁴³

„Život a dílo Antonia Gaudího ukazuje, že i uznání a sláva mohou být zjevy pomíjivé a měnlivé.“¹⁴⁴

1.2 Klíčové architektonické projekty Antonia Gaudího

„Antoni Gaudí bývá po zásluze vnímán takřka jako synonymum katalánského modernismu. Hned sedm jeho staveb v současnosti patří na seznam památek UNESCO.“¹⁴⁵ ¹⁴⁶ Přijetí úmluvy a přidání Španělska do organizace UNESCO proběhlo 4. května roku 1982.¹⁴⁷

¹⁴¹ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 255.

¹⁴² [Tamtéž], s. 256.

¹⁴³ [Srov.] HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. Současné světové umění (Odeon), s. 32.

¹⁴⁴ HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. Současné světové umění (Odeon), s. 32.

¹⁴⁵ Termín UNESCO, užívaný i v českém jazyce, je zkratkou sousloví the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. UNESCO je tedy Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu. Organizace vznikla na základě Úmluvy, dojednané na diplomatické konferenci v Londýně dne 16. listopadu 1945. Tato smlouva vstoupila v platnost 4. listopadu 1946, když byla ratifikována prvními dvaceti státy. Jednou z prvních smluvních stran se stalo tehdejší Československo. Jednoznačným podmínkem ke vzniku UNESCO byl zkušenosti z 2. světové války, jejíž hrůzy přiměly světové společenství k rychlému přijímání kroků, které by zajistily, aby se podobné katastrofy nemohly opakovat.

KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav), s. 11.

¹⁴⁶ Jiří Pešek. V Gaudího stínu: Francesc Berenguer, Josep Maria Jujol a Joan Rubio [online]. Brno:

Masarykova univerzita, 2017, [cit. 7. 11. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2018/KJIB014/um/Pesek_jiri_-_V_Gaudiho_stinu_Olomouc_Studium_Artium_2017.pdf

¹⁴⁷ UNESCO World Heritage Centre. *UNESCO World Heritage Centre* [online]. Copyright © UNESCO World Heritage Centre 1992 [cit. 10.11.2020]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/statesparties/es/>

Dokladem uspořádání staveb v Barceloně je mapa, kterou lze nalézt v obrazových přílohách na konci práce. (viz Přílohy I., obr. 12)

První soukromou stavbou, kterou Gaudí navrhl, byl obytný letní dům, Casa Vicens, pro majitele cihelny a známého výrobce kachlíků Manuela Vicense. (viz Přílohy I., obr. 13) V této době neměl mladý architekt téměř žádné zkušenosti, a doposud pracoval pouze na veřejných stavbách. Zakázku obdržel roku 1878, ale s výstavbou začal až roku 1883.¹⁴⁸ Dům se nachází v městské čtvrti Gràcia, která je dnes známá pod jménem Carrer de Les Carolines.¹⁴⁹ „Gaudí zde spojuje španělskou měšťanskou tradici (a vychází s neslýchaně levným kamenem) a starou staletou arabskou tradici. Gaudí z toho udělal něco vlastního, dole začal spíše španělsky, a čím výše se stavba zvedala, se stával více arabským.“¹⁵⁰ Tato Barcelonská stavba má tři patra. Dům je koncipován tak, že v suterénu je kuchyně a hospodářské prostory, v přízemí lze nalézt kuřácký koutek nebo velkou jídelnu. Poslední patro slouží pro klid a relaxaci, nacházejí se zde dvě ložnice.¹⁵¹ Gaudí navrhl dům se třemi zahradami, kdy nejmenší zahrada měla za úkol oddělit dům od ulice.¹⁵²

„Casa Vicens je příkladem toho, jak se může pouhým utvářením povrchů, bohatou ornamentikou ze střízlivé stavby stát zámeček.“¹⁵³ Stavba byla dostavena roku 1888, hlavním důvodem pro zdržení byl nedostatek finančních prostředků Manuela Vicense, který přišel o úspory a byl na pokraji bankrotu, aby se stavba mohla dostavět.¹⁵⁴ Manuel Vicens zemřel sedm let po dokončení stavby, jeho žena poté dům roku 1899 prodala rodině Joverových, u nichž se dům dědil z generace na generaci. Rodina se rozhodla dům v roce 2007 prodat, ale v této době probíhala ekonomická krize a dům se podařilo prodat až v roce 2014, kdy dům koupila banka MoraBanc, jejíž plánem bylo vytvořit muzeum, které se slavnostně podařilo otevřít v roce 2017.¹⁵⁵

¹⁴⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 38.

¹⁴⁹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 21.

¹⁵⁰ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 36.

¹⁵¹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 21.

¹⁵² [Tamtéž], s. 22.

¹⁵³ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 39.

¹⁵⁴ [Srov.] Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Vicens. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-icens.html>

¹⁵⁵ [Tamtéž]

Gaudího stěžejním dílem, které ho provázelo celý život, byla církevní stavba Sagrada Família, na které pracoval od svých 31 let.¹⁵⁶ (viz Přílohy I., obr. 14) Hlavní impuls pro výstavbu stavby souvisel se jménem sv. Josefa, který je znám jako patron dělníků. José María Bocabella, knihkupec v Barceloně a zakladatel bratrstva svatého Josefa, se díky tomuto spolku rozhodl vybudovat katedrálu, která by byla postavena pouze z dobrovolných darů. Stavbě se brzy začalo říkat „katedrála chudých“, hlavní pohnutka byla ta, že stavba zajistila práci velkému množství dělníků.¹⁵⁷ V roce 1882 byl položen základní kámen stavby a architektem se stal Francesc de Paul Villar, který stavební návrh vypracoval ve stylu jihoevropské gotiky, jeho plány byly velmi tradiční. Villar se brzy rozešel v názorech se správním výborem a rozhodl se stavbu opustit, podle jeho plánů zůstal půdorys a část krypty, kterou později dokončil Gaudí.¹⁵⁸ Maria Antonietta Crippaová v publikaci o Gaudím vysvětluje název katedrály: „*Jméno katedrály – Sagrada Família – odkazuje na to, že kostel Ježíše Krista a jeho pozemským rodičům Josefa a Marie je věnován prvopočáteční křesťanské rodině.*“¹⁵⁹ Gaudí stavbu převzal v roce 1883 a od roku 1886 plánoval, že stavba bude dokončená za deset let, ale roku 1906 byla rozestavěna pouze jedna fasáda.¹⁶⁰

Domènec Sugranyes i Gras byl spolupracovníkem Gaudího a po jeho smrti převzal vedení stavby Sagrada Família.¹⁶¹ V roce 1936, když ve Španělsku probíhala španělská občanská válka, byla stavba poničena útokem vandalů, kteří zničili většinu plánů a modelů.¹⁶² Sugranyes byl poslední, který osobně znal Gaudího projekty, a po jeho smrti v roce 1938 byla stavba svěřena do rukou Francescovi Quintanaovi, který na stavbě pracoval také do své smrti, tedy do roku 1967.¹⁶³ Důležitým datem pro tuto stavbu je 7. listopad roku 2010, kdy papež Benedikt XIV. chrám prohlásil za baziliku. Posledním architektem, který v současné době pracuje na stavbě Sagrada Família, je Jordí Faulí, který od roku 2012 pokračuje podle plánů

¹⁵⁶ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 192.

¹⁵⁷ [Srov.] HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971, s. 30.

¹⁵⁸ [Tamtéž], s. 30.

¹⁵⁹ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 83.

¹⁶⁰ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 192.

¹⁶¹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 86.

¹⁶² [Srov.] History of the Temple - Sagrada Família - Sagrada Família. *Proveïdors oficials d'entrades - Sagrada Família* [online]. Copyright © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família [cit. 13.11.2020]. Dostupné z: <https://sagradafamilia.org/en/history-of-the-temple>

¹⁶³ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 87.

Gaudího. Na seznamu UNESCO je zapsána Fasáda a krypta Narození Páně, tedy ta část, kterou Gaudí za svého života dokončil.¹⁶⁴

Třetí stavba, která je zapsána na seznam UNESCO, je Palác Güell, který je zároveň první stavbou, kterou Gaudí postavil pro Eusebiho Güella přímo v Barceloně.¹⁶⁵ (viz Přílohy I., obr. 15) *„Je doloženo, že stavební náklady na Palau Güell byly velmi vysoké a že se palác nelíbil manželce Eusebiho Güella, jinak matce deseti dětí, a to proto, že byl příliš velký, a také proto, že sám zadavatel dům po dlouhou dobu neobýval.“*¹⁶⁶ Stavba stojí v ulici Carrer Nou de la Rambla, na pozemku, který Güell zdědil po svém otci.¹⁶⁷ Původní název ulice byl Conde del Asalto. Nebylo to ideální místo pro stavbu, protože ulice byla příliš úzká a parcela neodpovídala velikosti paláců.¹⁶⁸ *„Od sochařské výzdoby Gaudí skoro zcela upustil; pouze mezi obě velké vstupní brány umístil bujně utvářený sloup s emblémy Katalánie. S touto fasádou určenou jasnými liniemi, kterou obložil do šeda leštěnými mramorovými deskami, působí palác jako větší, než skutečně je. Poněkud připomíná benátské měšťanské paláce z doby renesance.“*¹⁶⁹ *„Gaudí zde poprvé navrhl ten tvar parabolického oblouku, který od té doby bude možno najít ve všech jeho budovách a z něhož měl později být nosný prvek konstrukce.“*¹⁷⁰ Pozoruhodná, jako u většiny Gaudího staveb, je střecha, na které se nachází dvacet věžiček, které slouží jako větrací šachty a jsou zakončeny fiálami.¹⁷¹ *„Güellův palác je jediným dílem, které Gaudí sám dokončil a které se dokonale zachovalo. V roce 1984 UNESCO prohlásilo stavbu za součást světového dědictví.“*¹⁷²

S plánem vytvořit park v Barceloně přišel Eusebi Güell po návratu z cesty do Anglie.¹⁷³ (viz Přílohy I., obr. 16) Roku 1899 Güell sehnal pozemky na kopci Turó del

¹⁶⁴ [Srov.] History of the Temple - Sagrada Família - Sagrada Familia. *Proveïdors oficials d'entrades - Sagrada Família* [online]. Copyright © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família [cit. 13.11.2020]. Dostupné z: <https://sagradafamilia.org/en/history-of-the-temple>

¹⁶⁵ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 25.

¹⁶⁶ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 25.

¹⁶⁷ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 25.

¹⁶⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 72.

¹⁶⁹ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 76.

¹⁷⁰ [Tamtéž], s. 82.

¹⁷¹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 28.

¹⁷² CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 28.

¹⁷³ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 53.

Carmen a rok poté se začalo se stavbou, která se protáhla na čtrnáct let.¹⁷⁴ „Projekt Parku Güell byl tím nejambicióznější v Gaudího kariéře. Jak totiž napovídá přezdívka onoho barcelonského kopce – *La Muntanya Pelada*¹⁷⁵ – mnoho vegetace tu tehdy nebylo. Šlo o holý kamenný kopec, kde díky nedostatku vody rostlo jen pár trsů toho nejodolnějšího plevelu.“¹⁷⁶ „Neměl zde však vzniknout pouhý park, rekreační středisko pro obyvatelstvo Barcelony. Eusebi Güell měl širší záměry: plánoval vzorové sídliště, bytový ráj, zahradní město.“¹⁷⁷ Měly se zde nacházet parcely, kde by stály domky pro bohatší občany. Domky byly plánované do strmého svahu, tak aby vynikl pohled na město a aby byly vystaveny slunci.¹⁷⁸ Tento nápad nebyl přijat, prodaly se pouze dvě parcely a do jednoho domu se nastěhoval Gaudí, který zde žil do doby, než se trvale přestěhoval do chrámu Sagrada Família.¹⁷⁹

Gaudí zde pracoval se složitým uspořádáním cest, které byly buď pro pěší nebo pro vozy. Cesty rozdělil do dvou promenád.¹⁸⁰ „Jedna vede chodce od vchodu přes volné schodiště přímo k zastřešenému tržišti dórského chrámu a odtamtud k výše položenému náměstí řeckého divadla. Tímto způsobem se snadno překoná sedmnáctimetrový výškový rozdíl. Další cesta vede obloukem od vchodu k horní straně parku. Odtud lze dlouhým, strmým schodištěm pěšky dojít k řeckému divadlu. Jedno z obou ramen cesty vede kolem hory Kalvárie, nejvyššího místa v parku. Celková délka cest činí celkem zhruba 30 kilometrů.“¹⁸¹ Park je od roku 1984 zapsán na seznam UNESCO a od roku 1969 nese označení národní památka.¹⁸²

Následující stavbou Antonia Gaudího je Krypta v Colonia Güell, která se nenachází přímo v Barceloně, ale v těsné blízkosti u této metropole. (viz Přílohy I., obr. 17) Jak už název napovídá, začal Gaudí stavět na zakázku od Eusebiho Güella. Gaudí první plány začal tvořit v roce 1898, kdy chtěl představit kostel, který by se

¹⁷⁴ [Srov.] Catalunya 2011: GAUDÍ: Park Güell. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-park-guell.html>

¹⁷⁵ Lysá hora

Catalunya 2011: července 2020. *Catalunya 2011* [online]. 2020 [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2020/07/>

¹⁷⁶ Catalunya 2011: GAUDÍ: Park Güell. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-park-guell.html>

¹⁷⁷ ZÉRBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 138.

¹⁷⁸ [Srov.] ZÉRBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 141.

¹⁷⁹ [Tamtéž], s. 142.

¹⁸⁰ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 55.

¹⁸¹ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 55-56.

¹⁸² [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 54.

nacházel na pahorku na Santa Coloma.¹⁸³ „Krypta je jakýmsi experimentálním polem pro statiku Gaudího, který zde propracoval oba základní prvky svých konstrukcí: parabolický oblouk a šikmý pilíř.“¹⁸⁴ „Pro práci na svých návrzích použil poprvé metodu, kterou se proslavil: vytvořil model z provazů zavěšených ze stropu. Kromě toho na kostele, který zůstal do značné míry nedokončen, chtěl vyzkoušet staticko-strukturální geometrii a odpovídající realizační techniky, jež měly být později ve větší míře uplatněny při stavbě Sagrada Família.“¹⁸⁵ Gaudí si připravil model z konopných provazů, na které přivázal sáčky s olovem. Toto mu pomohlo napodobit parabolické oblouky a díky tomu poté mohl spočítat místo pro oblouky a pilíře, tam kde chtěl mít stěnu nebo klenbu umístil lněné plátno.¹⁸⁶ „Gaudí postupoval tím způsobem, že model vyfotografoval a na obrácené fotografii tak dlouho kreslil a koloroval, dokud nevznikl první souvislý obraz projektovaného kostela.“¹⁸⁷

Gaudí na této stavbě pracoval s cihlami nebo se surovými opracovanými kameny, kdy přírodní kamen použil i na výstavbu fasády. S tímto materiálem pracoval i při stavbě sloupů, kdy některé jsou z kamenných bloků a některé z cihel. Celý vnitřek krypty je zahalen pološerem, jediné světlo, které sem proniká, je z 22 oken, které jsou tvořeny z olovnatého skla.¹⁸⁸ Stavba se začala realizovat až deset let od prvních plánů a Gaudí na ní pracoval do roku 1918, kdy zemřel Eusebi Güell a rodina se rozhodla ve stavbě nepokračovat. I když se jedná o nedokončené dílo, tak je tato stavba od roku 2005 zapsána na seznam UNESCO.¹⁸⁹

Jednou z Gaudího zakázek byla přestavba obytného domu v ulici Passeig de Gràcia.¹⁹⁰ Josep Batlló i Casanova, textilním průmyslníkem a podnikatelem, který vlastnil několik továren, se roku 1903 rozhodl koupit dům, který by se dal nazvat nudným. Batlló zprvu chtěl celý dům nechat strhnout, ale díky Gaudího zásahu,

¹⁸³ [Tamtéž], s. 43.

¹⁸⁴ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 115.

¹⁸⁵ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 43.

¹⁸⁶ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 43.

¹⁸⁷ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 43.

¹⁸⁸ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 44.

¹⁸⁹ [Srov.] Catalunya 2011: Výsledky hledání krypta. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/search?q=krypta>

¹⁹⁰ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 164.

kteřý tvrdil, že není potřeba takového zásahu do stavby, byl zcela předělán.¹⁹¹ Od roku 1904 Gaudí pracoval na domě Casa Batlló, kdy u většiny podlaží zachoval původní půdorys, pouze přidal páté patro, které mělo sloužit jako bytná část pro personál a také rozšířil suterén, stavbě vytvořil novou fasádu a střechu.¹⁹² (viz Přílohy I., obr. 18, 19) *„Zvlněný charakter této fasády je nápadný především v kontrastu se sousední Casa Amatller, a dává o to více vyniknout především věži, která je pokryta keramickými deskami a úlomky. Nejdřívě chtěl Gaudí umístit věž do středu fasády – tam, kde se dnes nachází půvabný vyklenutý balkon z kovaného železa s nákladním jeřábem, s jehož pomocí je možné stěhovat nábytek do jednotlivých podlaží. Posunutím věže do strany mohl Gaudí prostřednictvím malé terasy vytvořit harmonické propojení s fasádou sousedního domu.“*¹⁹³ Gaudí se v interiéru věnoval hlavně bytu, kde měl žít Batlló, jako pán domu.¹⁹⁴

Tomuto domu se někdy říká také „Dům kostí“. Tuto přezdívku si vysloužil díky prvkům, které se nacházejí v galerii v prvním patře.¹⁹⁵ Gaudí na stavbě pracoval do roku 1906 a stejně jako u některých staveb i zde měl problémy s úřady, kterým se nelíbilo, že sloupy zasahují do chodníku a že je stavba vyšší, než bylo domluveno.¹⁹⁶ *„Budova sloužila v letech 1936 až 1939 jako ubytovna pro utečence za občanské války, v roce 1940 byla prodána pojišťovací společnosti, která okamžitě zahájila první opravy domu. Následně dům přešel do soukromého vlastnictví.“*¹⁹⁷

¹⁹¹ [Srov.] Casa Batlló. *Casa Batlló | Museo modernista de Antoni Gaudí en Barcelona* [online]. Copyright © 2018 Casa Batlló [cit. 14.11.2020]. Dostupné z: <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/history/>

¹⁹² [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 65.

¹⁹³ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 65.

¹⁹⁴ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 173.

¹⁹⁵ [Srov.] Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Batlló. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-batllo.html>

¹⁹⁶ [Tamtéž]

¹⁹⁷ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 68.

2 Využití organických tvarů a symboliky v dílech Antonia Gaudího

V kapitole *Osobnost a život geniálního architekta Antonia Gaudího* bylo zmíněno, že se architekt ve škole setkal se spisy Johna Ruskina, jehož teze měly na Gaudího dílo veliký vliv.

Moudrost a úspěch Ruskina lze hledat v jeho lásce k přírodě.¹⁹⁸ „*Kdykoliv Ruskin odešel do přírody, zapadl do ní celou silou své, vždy mladé, duše. Bylo to vášnivé, smyslné spojení, z něhož se probral k nejčistším duševním zážitkům. Příroda se mu stala věcí jeho srdce, byl s ní spojen nejněžnějšími city, uctíval, zbožňoval ji.*“¹⁹⁹ Ruskin tvrdil, že díky přírodě je schopen psát o umění a porozumět mu.²⁰⁰ „*Příroda a umění mu srostly dohromady. Umění má hledat a vyjadřovat krásu. Tuto krásu lze najít především v přírodě. Kdo ji miluje, objevuje krásu.*“²⁰¹ „*Ruskin upozorňoval na využití vhodných ornamentů a na dodržování jejich „přírodní“ hierarchie: Napodobené květiny jsou vznešenější než kameny; napodobená zvířata stojí výše než květiny a napodobená lidská forma zaujímá mezi všemi zvířecími formami místo nejvyšší.*“²⁰² Gaudí svá díla posunul v hledání emocionální reality a symbolů, dokonce i v definování architektonické funkce.²⁰³ Gaudí se z Ruskinových děl naučil hledat krásu v tvarech, které vyplývají z přírody, z tvarů, které nejsou vymyšlené, také se naučil spojit různé druhy umění, jelikož Ruskin tvrdil, že dobrý architekt se pozná podle toho, zdali je činný i mimo svůj umělecký obor. Gaudí nejen, že čerpal z myšlenek Ruskina, ale také se s nimi ztotožňoval.²⁰⁴

Oblast Camp de Tarragona, kde se Gaudí narodil, byla plná vinic, olivovníků, nacházela se zde spousta malých vesniček a skal, díky tomu získal Gaudí zvláštní vidění světa a v okolní přírodě pozoroval stavební principy, které využil ve svých stavbách.²⁰⁵

¹⁹⁸ [Srov.] SEIFERT, Miloš. *John Ruskin: (1819-1900): apoštol pravdy a krásy: myšlenky a dílo*. II. vydání. Praha: Nakladatel Josef Svoboda, 1937, s. 19.

¹⁹⁹ SEIFERT, Miloš. *John Ruskin: (1819-1900): apoštol pravdy a krásy: myšlenky a dílo*. II. vydání. Praha: Nakladatel Josef Svoboda, 1937, s. 20-21.

²⁰⁰ [Srov.] SEIFERT, Miloš. *John Ruskin: (1819-1900): apoštol pravdy a krásy: myšlenky a dílo*. II. vydání. Praha: Nakladatel Josef Svoboda, 1937, s. 75.

SEIFERT, Miloš. *John Ruskin: (1819-1900): apoštol pravdy a krásy: myšlenky a dílo*. II. vydání. Praha: Nakladatel Josef Svoboda, 1937, s. 76.

²⁰² HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 74.

²⁰³ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 74.

²⁰⁴ [Srov.] HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. *Současné světové umění (Odeon)*, s. 12.

²⁰⁵ CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí: complete works*. Berlin: Feierabend, 2003, s. 31.

O jeho postoji k přírodě vypovídá i jeho výrok:

„Chcete vědět, kde jsem našel svůj vzor? Vzpřímený strom; na něm rostou větve, na nich menší větve a z nich vyrůstá listí. Každá jednotlivá část stromu roste harmonicky, velkolepě, a to od té doby, kdy ho stvořil umělec, Bůh.“²⁰⁶

Jedno z nejvíce upravených děl Gaudího je Park Güell. Gaudí park vytvořil jako počtu přírodě. Park se nachází na dnešní hoře Karmel, ale jelikož dřív byla neúrodná a nebyly zde téměř žádné rostliny, proto se jí začalo říkalo „holá hora“. Gaudí zde ale umístil spoustu středomořské vegetace a velké množství rostlin.²⁰⁷ „Původně chudou vegetaci obohatil o pinie, duby, palmy a rohovníky; kručinku, rozmarýn, tymián, jasmín a glycínie nechával bujně rozrůstat.“²⁰⁸ Gaudí při budování respektoval horu, jak při stavbě budov nebo umístění silnic a soch, viaduktu přizpůsobil zemi. Snažil se o vytvoření místa, které by symbolizovalo povýšení od pozemského k božskému. K tomuto povýšení sloužila již vstupní nebeská brána, která symbolizovala klidné místo sloužící k odpočinku.²⁰⁹ Brána byla původně dřevěná, ale v roce 1965 místo ní byla umístěna kovaná brána s mříží, na níž byly, jako dekorativní prvek, umístěny palmové listy, které se jako motiv nacházejí i na stavbě Casa Vicens.²¹⁰ (viz Přílohy I., obr. 20) Po stranách vchodu se nacházejí dvě stavby, jedna slouží jako administrativní budova a druhá jako strážní domek. (viz Přílohy I., obr. 21) Budovy jsou obloženy okrovým kamenem stejně jako obvodová zeď parku. Jako inspirace Gaudímu sloužila opera „Jeníček a Mařenka“ od Engelberta Humperdincka.²¹¹

V parku se nacházejí náboženské nebo zednářské²¹² symboly. Jedním symbolem je například číslo pět, které se objevuje v podobě pěticípých hvězd, které lze nalézt na erbu parku. Číslo pět můžeme nalézt v symbolice tzv. „Pátého prvku“, který slouží jako pátá část přírody spolu se zemí, ohněm, vodou a vzduchem. Pro zednáře je toto

²⁰⁶ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, obálka knihy

²⁰⁷ [Srov.] *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020] Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

²⁰⁸ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 55.

²⁰⁹ [Srov.] *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020] Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

²¹⁰ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 56.

²¹¹ [Tamtéž], s. 56, 59.

²¹² Plným názvem „svobodné zednářství“ je hnutí, jehož původ není spolehlivě znám. Zednářská legenda považuje za původní zednáře stavitele Šalomounova chrámu. Za povinnosti zednáře se považuje: cvičit se v ctnostech, kultivovat moudrost, být humánním a dobročinným.

Sociologická encyklopedie. [online]. [cit. 28.11.2020] Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Zedn%C3%A1%C5%99stv%C3%AD>

číslo symbolem řádu a jeho protikladu, tudíž chaosu. Číslo pět není jediným číslem, které má v parku vlastní symboliku, další je číslo třicet tři, kdy například schodiště v parku má třicet tři schodů. Pro zednáře toto číslo symbolizuje maximální stupeň, který mohou dosáhnou, ale někteří tvrdí, že využití tohoto čísla je pouze pocta Ježíši Kristu, který zemřel ve třiceti třech letech.²¹³

Svoji vlastní symboliku mají i zvířata v parku. Jedním ze symbolů parku je ještěř, někdy znám jako leguán, mlok nebo drak, jehož šupiny jsou tvořeny technikou Trencadis.²¹⁴ (viz Přílohy I., obr. 22) „*Drak představuje Pythona, strážce podzemních vod, a tím Gaudí nepřímo upozorňuje na to, co je sice oku skryto, ale má obrovský význam: za drakem je nádrž o obsahu až 12 000 litrů a je koncipována pro zachycování dešťové vody. Takto se dešťová voda odvádí a shromažďuje pro zavlažování chudého areálu bez pramenité vody.*“²¹⁵ Další zvířecí motiv lze nalézt na střední kašně, kde z katalánského znaku číhá plaz.²¹⁶ (viz Přílohy I. Obr. 23) Některé teorie se shodují na tom, že se jedná o hada, kterého Mojžíš²¹⁷ nesl na své holi, takzvaného Nejustana.²¹⁸ Další zvířít, kterou lze v parku nalézt, jsou například lví hlavy, které slouží jako chrliče a tudíž jsou spojeny s odvodňovacím systémem nebo chobotnice na stropě, která je symbolem odtoku vody, který prochází střechou.²¹⁹

Gaudí zde využíval techniku Trencadis²²⁰, která mu bývá přisuzovaná, ale modernističtí sochaři již s podobnou technikou pracovali a pravdou je, že většinu realizace na hadovité lavici, která je symbolem pro park, realizoval již zmíněný Josep

²¹³ [Srov.] *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

²¹⁴ [Tamtéž]

²¹⁵ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 153.

²¹⁶ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 59.

²¹⁷ Významný vůdce židovského národa, zákonodárce a zakladatel jeho institucionálního náboženství. V Exodu se vypráví, jak Mojžíš vyvedl Židy z egyptského otroctví. Mojžíš je obvykle zobrazován s bílým voussem a delšími vlnícími se vlasy v patriarchálním stylu, ačkoliv někdy, jako mladší muž je bezvousý. HALL, James a Jan ROYT. *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*. Přeložil Allan PLZÁK. Praha: Mladá fronta, 1991, s. 280.

²¹⁸ [Srov.] *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

²¹⁹ [Tamtéž]

²²⁰ Jedná se o typ mozaiky, který na rozdíl od obvyklého typu netvoří nějaký obraz nebo geometrický vzor, ale pokrývá různobarevnými kousky keramiky povrch předmětu nebo architektonického prvku. Tato technika je jedna z oblíbených „recyklačních“ metod, protože využívá prakticky odpad – ve Španělsku se tradičně vyrábí krásná glazovaná keramika, jejíž výrobu zavedli Arabové. A když se něco rozbije, střepy se využijí na dekorace. Ve francouzštině se této technice říká „pique assiette“ (slovní hříčka označující původně příživníka)

Simona Khara. *Simona Khara* [online]. [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: <http://www.skharadesign.cz/trencadis>

Maria Jujol, blízký partner, kterému Gaudí důvěřoval.²²¹ (viz Přílohy I., obr. 24, 25) Kousky jsou rozmístěny náhodně, ale občas zde lze nalézt i jasný záměr. Můžeme zde objevit náboženské motivy, ryby, hvězdy, ale i znamení zvěrokruhu. V převaze se zde nachází zelená barva, která symbolizuje naději, modrá jako symbol víry a žlutá pro lásku.²²² Tato terasa se stala místem odpočinku a schůzek a díky různě tvarovaným záhybům umožňuje intimnější setkání menších skupin.²²³

„Část katalánských a církevních symbolů, které začlenil do zahrady sám Gaudí, se však při restaurátorských pracích v roce 1989 ztratila.“²²⁴

Gaudího stavba Casa Batlló je též plná symbolů a přírody. Gaudí zde využil symboly, které vycházejí z legendy o svatém Jiřím.²²⁵ *„Asymetrický hřeben střechy, jehož povrch je pokryt šupinovitě vyhlížejícími vlnitými taškami, je vytvořen z pestře glazované keramiky. Střecha se leskne, žlutě, zeleně nebo modře a svou formou připomíná hřbet draka.“²²⁶* (viz Přílohy I., obr. 26) Gaudí zde opět používá symboliku barev podobně, jako při tvorbě lavice v Güellově parku. Na střechu budovy umístil Gaudí věž, která je symbolem kopí, které využil svatý Jiří při boji s drakem. Na konci věže se nachází kříž, který znázorňuje svaté. Na legendu odkazují i balkony, které připomínají lebky protkané kostmi, které mají evokovat oběti draka, proto se domu někdy říká Dům lebek nebo Dům kostí.²²⁷ (viz Přílohy I., obr. 27) Motiv draka využil Gaudí i při stavbě domu Finca Güell, kdy nechal vytvořit v kovářské dílně Joana Oñose kovanou vstupní bránu s motivem draka, který má netopýří křídla a otevírá tlamu. (viz Přílohy I., obr. 28) Drak na bráně má funkci hlídače zahrady a odkazuje

²²¹ [Srov.] *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1_Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1_Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

²²² [Tamtéž]

²²³ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 153.

²²⁴ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 60.

²²⁵ [Srov.] Casa Batlló: Gaudí Facade, Roof and Interior. *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-batllo-gaudi-inside-facade-roof

²²⁶ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 65-66.

²²⁷ [Srov.] Casa Batlló: Gaudí Facade, Roof and Interior. *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-batllo-gaudi-inside-facade-roof

na mýtus o Héraklovi²²⁸ a zahradě Hesperidek.²²⁹ ²³⁰ Zakončení sloupu brány tvoří plastika, která obsahuje větvoví pomerančovníků.²³¹ (viz Přílohy I., obr. 29)

V interiéru hlavního patra stavby Casa Batlló využil opakování spirál, které odpovídají pohybu vody v podobě víru nebo vzduchu v podobě vichřice. V soukromé jídelně je možné nalézt motiv vody na stropě, kde Gaudí využil vln, které vznikají, když kapka vody dopadne na hladinu.²³² (viz Přílohy I., obr. 30)

Gaudí své přírodní inspirace využil již při stavbě prvního měšťanského domu, při stavbě Casa Vicens. *„Od Gaudího samotného víme, že motivy rostlin a květin, které zdobí jeho architekturu, nacházel tam, kde měl vzniknout dům: „Když jsem prováděl první vyměřování pozemku, byla půda zcela pokryta stejnými žlutými květinami, které jsem pak použil jako dekorativní motiv pro keramiku. Byla tam také mohutná palma, která mne inspirovala k motivům pro bránu a vstup do domu odlitým do kovu.“*²³³ Jedná se o motiv palmy – žumary nízké, který Gaudí využil i v Parku Güell. Na terase prvního patra se nacházejí dlaždice s motivy slunečnic, stejné dlaždice využil architekt na domě El Capricho.²³⁴ (viz Přílohy I., obr. 31) Slunečnice není jedinou květinou, která se nachází na kachlíkách, další jsou oranžové květy afrikánů.²³⁵ (viz Přílohy I., obr. 32)

Palmový list se nenachází pouze na vstupní bráně, ale lze ho nalézt i v interiéru stavby, v přízemí, kde jsou v kuřáckém koutku vyryty palmové vzory.²³⁶ *„V jídelně jsou štuky se vzory třešňových větví vyplňující prostor mezi širokými dřevěnými*

²²⁸ Héraklés, kterému Římané říkali Herkules, byl nejoblíbenějším řeckým rekem. Byl synem Dia a smrtelné ženy Alkmény. Diova manželka Héra na Alkménu žárlila, a proto se pokusila Héraklea zabít. Když byl ještě dítě, poslala na něj dva hady, aby ho v kolébce uštkli. On však všechny ohromil, když hady holýma ručkama zardousil.

Encyklopedie starověkého světa, s odkazy na internet. 1. vyd. Bratislava: PERFEKT, 2004, s. 255.

²²⁹ Zlatá jablka Hesperidek. Tato jablka rostla na stromě hlídaném drakem či hadem Ládónem v zahradě Hesperidek, jež byly „dcerami noci“. Zahrada ležela na západě na svazích pohoří Atlasu.

HALL, James a Jan ROYT. *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění.* Přeložil Allan PLZÁK. Praha: Mladá fronta, 1991, s. 155.

²³⁰ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře.* V Praze: Slovart, c2005, s. 18.

²³¹ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře.* V Praze: Slovart, c2010, s. 66.

²³² [Srov.] Biomimetics on the main floor of Casa Batlló | Casa Batlló. *Casa Batlló | Museo modernista de Antoni Gaudí en Barcelona* [online]. Copyright © 2018 Casa Batlló [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: <https://www.casabatllo.es/en/news/biomimetics-on-the-main-floor-of-casa-batllo/>

²³³ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře.* V Praze: Slovart, c2005, s. 21.

²³⁴ [Srov.] All about Casa Vicens: Gaudí's first work opens in Barcelona. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-vicens

²³⁵ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře.* V Praze: Slovart, c2010, s. 39.

²³⁶ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře.* V Praze: Slovart, c2005, s. 21.

trámy na stropě. Stěny zachované v teplém hnědém tónu jsou vyzdobeny břechtanovými úponkami, rámy dveří jsou pomalovány ptačími motivy.²³⁷ (viz Přílohy I., obr. 33) V prvním patře se nachází malý pokoj, kde je na stropě umístěna nepravá kupole, která díky perspektivní malbě umožňuje pomyslný průhled do nebe. V kupoli je možno vidět přilétající a odlétající ptactvo.²³⁸ (viz Přílohy I., obr. 34)

Součástí domu jsou i tři zahrady, kdy v jedné jsou uspořádány palmy a v další se nacházejí ovocné stromy.²³⁹

Jak už bylo v práci několikrát zmíněno, tak stěžejním Gaudího dílem byla Sagrada Família. Gaudí plánoval vytvořit tři fasády, které by odkazovaly na fázi života Ježíše Krista. V plánu bylo, aby každá fasáda obsahovala tři portály a čtyři věže. Dohromady mělo věží vzniknout dvanáct a každá věž měla symbolizovat jednoho z apoštolů^{240 241} Na každém vrcholu jsou znázorněny iniciály jednotlivého apoštola, jemuž je věž zasvěcena. Věže, které se nacházejí nad lodí, jsou zdobeny mozaikou v podobě plodů ovoce – broskve, třešně, granátová jablka. Na dalších věžích vinné hrozny nebo obilné klasy.²⁴² (viz Přílohy I., obr. 35)

Přátelé a poradci přemlouvali Gaudího, aby nejprve vytvořil západní fasádu, ta měla znázorňovat Kristovo utrpení a Gaudí se domníval, že pokud začne s touto fasádou, tak by mohl odradit společnost, proto raději nejprve začal vytvářet východní, „Vánoční“ fasádu.²⁴³ (viz Přílohy I., obr. 36) *„To že optimistické motivy jsou vytesány na východní fasádě, má svůj symbolický důvod. „Ex oriente lux“ – z východu přichází světlo, spása, zatímco utrpení je znázorněno na straně, kde zapadá slunce.“*²⁴⁴ Na východní fasádě se nacházejí tři portály: Lásky, Naděje a Víry. Ústředním

²³⁷ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 44.

²³⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 44.

²³⁹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 22.

²⁴⁰ Apoštolové je skupina dvanácti mužů (Šimon zvaný Petr, Ondřej, Jan, Jakub, Filip, Matouš, Bartoloměj, Tomáš, Jakub, Juda Tadeáš, Šimon Kananejský, Jidáš Iškariotský – později Matěj), které Ježíš přivedl k sobě a rozhodl se je poučit důkladněji. Jednal s nimi jako s bratry a připravoval je na vyslání do světa, kam měli nést jeho poselství. (Řecké slovo „apostolos“ znamená „vyslání“.)

HEMENWAY, Priya. *Svěťci*. [Praha]: Slovart, c2007. Evergreen (Taschen), s. 35-36.

²⁴¹ [Srov.] Sagrada Família: Interior & Exterior. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: <https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona-tourism-guide/articles/sagrada-familia-interior-exterior>

²⁴² [Srov.] Visit to Sagrada Família in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

²⁴³ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 200.

²⁴⁴ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 201.

portálem a zároveň největším z těchto tří zmiňovaných je portál Lásky.²⁴⁵ První skupina soch v tomto portálu znázorňuje uctívání Ježíše Krista. (viz Přílohy I., obr. 37) Jsou zde umístěny sochy Marie i Josefa spolu s nápisem „Gloria in excelsis Deo“²⁴⁶, tedy větou, kterou ohlašovali andělé narození Krista. Na pravé straně jsou umístěni pastýři a na levé je výjev, který znázorňuje klanění tří králů. (viz Přílohy I., obr. 38, 39) Jedním z výjevů je zde i motiv Zvěstování, kdy archanděl Gabriel promlouvá k Marii a sděluje jí, že bude matkou spasitele.²⁴⁷ (viz Přílohy I., obr. 40)

Vlevo od portálu Lásky je portál Naděje, který představuje Herodesovo vraždění²⁴⁸ a útěk do Egypta a vpravo je portál Víry, kde se například objevuje zjevení andělů.²⁴⁹ (viz Přílohy I., obr. 41, 42) Gaudí na východní fasádě využil spousty soch zvířat, některé v rámci soch, kdy například Marie jede na oslu při útěku do Egypta, nebo hospodářská zvířata, která souvisí s výjevem. Je zde například oslík a tele, kteří zahřivali Ježíše v Betlémě, nebo kachny, pes a jehňata, které jsou součástí výjevu s pastýři. Kromě hospodářských zvířat jsou zde znázorněny želvy nebo chameleoni, kteří jsou symbolem pozemské změny. (viz Přílohy I., obr. 43) Na sloupech jsou umístěni andělé, z nichž každý drží bronzovou trubku.²⁵⁰ (viz Přílohy I., obr. 44) „*Gaudí nechtěl své anděly znázorňovat s křídly, ale vytvářet jejich bytost jinak, protože se domníval, že by s těmito křídly stejně nemohly létat.*“²⁵¹

²⁴⁵ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 201.

²⁴⁶ Sláva na výsostech Bohu

Gloria in excelsis Deo (lat.)t - ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov - online hledání* [online]. Copyright © [cit. 04.02.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/gloria-in-excelsis-deo-lat-t>

²⁴⁷ [Srov.] Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

²⁴⁸ Podle Matoušova evangelia nechal král Herodes Veliký vyvraždit všechny betlémské chlapce, kteří věkem odpovídali nedávno narozenému Mesiášovi. Konkrétně se jednalo o děti do dvou let. V západní liturgické tradice tzv. Svátek mláďátek (eventuálně neviňátek) připadá na 28. prosince.

Vraždění neviňátek: Svátek, na který se skoro zapomnělo | Reflex.cz. *Reflex.cz - Komentáře, zprávy, výrazné autorské fotografie* [online]. Copyright © 2001 [cit. 04.02.2021]. Dostupné

z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/76742/vrazdeni-nevinatek-svatek-na-ktery-se-skoro-zapomnelo.html>

²⁴⁹ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 201.

²⁵⁰ [Srov.] Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

²⁵¹ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 200.

Při vstupu do baziliky jsou umístěny čtyři dveře z bronzu, které zhotovil sochař Etsuro Sotoa²⁵². Dveře jsou ukázkou radostného období narození Krista. Najdeme zde rostliny, ale i hmyz či ještěrky. Na dvou středních dveřích jsou zelené a červené listy a mezi nimi je možné zahlédnout květy lilie nebo mloka, hlemýžďe, mravence nebo berušky a další, na levých dveřích žábu, želvu nebo vážku a pravé dveře jsou pokryty růžemi a najdeme zde spíše ptáky či motýly, jako symbol letu.²⁵³ (viz Přílohy I., obr. 45, 46, 47)

I zde plánoval Gaudí využít symboliky barev, kde portál naděje měl mít zelenou barvu a celá fasáda měla být jasná a pestrá, pozitivně naladěná, ale naopak fasádu utrpení plánoval architekt vytvořit v temných barvách.²⁵⁴ „*Gaudí nenáviděl jednobarevnost, považoval ji za nepřirozenou. Příroda, jak často kázal, nám neukazuje nikde nic jednobarevného nebo zcela stejnobarevného. Vždy existuje více nebo méně zřetelný kontrast barev.*“²⁵⁵

Západní fasáda, která znázorňuje Kristovo utrpení, obsahuje dvanáct sochařských skupin, které začínají Poslední večeří Páně a končí ukřižováním a pohřbem. (viz Přílohy I., obr. 48, 49) Vedle výjevu Jidášův polibek²⁵⁶ se nachází magický čtverec, který obsahuje šestnáct čísel. (viz Přílohy I., obr. 50) Pokud sečteme jednotlivé řádky nebo sloupce, tak výsledek bude vždy 33, tedy věk Ježíše při smrti. Jidášovu zradu symbolizuje had, který je za sochami Ježíše a Jidáše²⁵⁷ (viz Přílohy I., obr. 51)

Exteriér baziliky připomíná kamenný les, kdy se kladl důraz nejen na kmeny stromů, ale i na větve, které vytvořil tak, aby splňovaly konstrukční principy. (viz

²⁵² Etsuro Sotoo je japonský sochař, který je silně ovlivněn Gaudím. Jeho zájem o Gaudího ho vedl ke konverzi na římskokatolickou církev. V rodném Japonsku ho přezdívali „japonský Gaudí“.

Etsuro Sotoo - Wikipedia. [online]. Copyright © [cit. 28.11.2020]. Dostupné

z: https://en.wikipedia.org/wiki/Etsuro_Sotoo

²⁵³ [Srov.] Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

²⁵⁴ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 203.

²⁵⁵ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 203.

²⁵⁶ Socha Ježíše a Jidáše, které znázorňují polibek, kterým Jidáš upozornil na to, že Kristus je muž, kterého hledají.

Sagrada Familia: Interior & Exterior. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment*

Barcelona [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/sagrada_familia_interior_exterior

²⁵⁷ [Srov.] Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Přílohy I., obr. 52) Sloupů je 36 a připomínají apoštoly, biskupy sv. Petra a Pavla. Čtyři sloupy ve středu lodi jsou zdobeny symboly a jmény evangelistů.²⁵⁸

2.1 Stavba Casa Milà jako inspirační zdroj

Casa Milà se nachází na rohu ulice Passeig de Gràcia, kde stojí také dům Casa Batlló, a ulice Carrer Provença.²⁵⁹ (viz Přílohy I., obr. 53) Dům získal přezdívku „La Pedrera“, kterou lze přeložit jako kamenolom. Tuto posměšnou přezdívku mohl dům získat díky tomu, že Gaudí zde nevyužil, pro něj tak typickou barevnost, ale využil stroze působící zvlněnou fasádu, která má rysy podobné skále.²⁶⁰ Tato stavba se stala obětí karikatur a parodií v časopisech. Některým Casa Milà připomínala válečný stroj nebo futuristický hangár na vzducholodě, někdy pro změnu vytvořili balkon, jako hromadu starého železa, někdo stavbu připodobňoval srážce vlaků v Riudecanyesu.²⁶¹ (viz Přílohy I., obr. 54, 55) Vlastník a objednavatel budovy, Pere Milà, zadal projekt Gaudímu roku 1906 a ten na stavbě pracoval čtyři roky. Pere Milà dům poté vlastnil do občanské války, kdy jejich dům obsadily republikánské milice. Když válka roku 1939 skončila, tak se Pere mohl vrátit zpět do domu. V roce 1940 umírá, ale jeho žena zde žila až do roku 1964. V roce 1986 byla budova prodána bance CatalunyaCaixa, které stavba patří dodnes. Dům byl rozdělen na byty, které sloužily k pronájmu, proto ještě v roce 2016 zde žili čtyři nájemníci, kteří se stali i posledními nájemníky tohoto objektu, jelikož další pronájmy už se neuskuteční.²⁶² Stavba je od roku 1984 zapsána na seznam UNESCO a od roku 1962 chráněnou památkou.²⁶³

Gaudí jako velký inovátor na každé stavbě předvedl nějakou novinku. V případě domu Casa Milà vytvořil kulatý a oválný vnitřní dvůr místo typických hranatých.²⁶⁴ (viz Přílohy I., obr. 56) Tato dvě nádvoří mají i speciální názvy, „The Flower“ a „Butterfly Courtyards“. Za pomoci těchto nádvoří je budova lépe osvětlena a dochází

²⁵⁸ [Tamtéž]

²⁵⁹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 71.

²⁶⁰ [Srov.] Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Milà. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-mila.html>

²⁶¹ [Srov.] HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 186-189.

²⁶² [Srov.] Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Milà. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-mila.html>

²⁶³ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 77.

²⁶⁴ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 182.

k lepšímu odvětrávání bytů.²⁶⁵ Nádvoří Flower, které můžeme přeložit jako Květinové nádvoří se většinou stává počátečním nebo naopak konečným místem prohlídek. Toto nádvoří je dekorováno rostlinami a výjevy z přírody, které můžeme nalézt i na kovovém zábradlí.²⁶⁶

„Na tomto domě není nic stejnotvárné. Půdorysy příslušných podlaží si navzájem nejsou podobné.“²⁶⁷ Na celé stavbě není možné najít rovnou čáru, stavba působí jako vymodelovaná a v interiérech ve výklencích využil Gaudí střídání světla a tmy.²⁶⁸ Jedná se o stavbu s obdélníkovým půdorysem, která je tvořena šesti podlažími.²⁶⁹

Gaudí mnoho času věnoval fasádě a modelování přírodního kamene, povedlo se mu stavbu propracovat a fasádu oprostít od nosné funkce.²⁷⁰ „Gaudí plánoval, že na fasádě umístí řadu věnování Panně Marii. Vytvořil dokonce i výklenek, v němž měla být umístěna Maria se svatozáří a dítětem v náručí, obklopená dvěma anděly. Během stavebních prací se však v Barceloně pozvedlo silné a nakonec i krvavé vzbouření proti duchovenstvu. Během tohoto „Semana Trágica“ vyhořelo ve městě několik kněžských klášterů. Vzhledem k této protináboženské náladě obyvatelstva, bylo nevhodné vybavovat stavbu, která již stejně budila rozruch, řadou náboženských vypodobnění a narážek.“²⁷¹ Gaudí zde nevyužil jeho obvyklou barevnost, ale zaměřil se pouze na přírodní barvy kamenných kvádrů.²⁷² Gaudího plán byl vytvořit na fasádě zakřivené čáry, které by symbolizovaly pohyby vody, tedy aby budova vypadala jako „kamenné moře.“²⁷³ (viz Přílohy I., obr. 57)

Klíčovým prvkem stavby jsou balkóny s železnými kovářskými zábradlími, které Gaudí nechal vyhotovit v Barceloně v dílně bratrů Badiových. (viz Přílohy I., obr. 58)

²⁶⁵ [Srov.] Casa Milà (La Pedrera) | Gaudí Barcelona | SerenTripidy Guide. *SerenTripidy - Weekend & City Breaks | Travel Guides* [online]. Copyright © [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.serentripidy.com/travel/destinations/europe/gaudi-barcelona-la-pedrera-a-masterpiece-of-nature/>

²⁶⁶ [Srov.] Luxurious Casa Milà Barcelona, a Desirable Address by Gaudí - Story at Every Corner. *Home - Story at Every Corner* [online]. Copyright © [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://storyateverycorner.com/casa-mila-barcelona/>

²⁶⁷ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 184.

²⁶⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 188.

²⁶⁹ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 71.

²⁷⁰ [Tamtéž], s. 71.

²⁷¹ ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 184.

²⁷² [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 184.

²⁷³ [Srov.] Casa Milà Interior, Facade & Roof. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-mila-interior-facade-roof

Zábradlí vznikalo pod Gaudiho dohledem a bylo inspirováno zvlněnými abstraktními tvary.²⁷⁴ „Svazky železa se ohýbaly, kroutily, provrtávaly a překrývaly, aby pak sugerovaly abstraktní, někdy také zvířecí, rostlinné nebo lidské tvary.“²⁷⁵ (viz Přílohy I., obr. 59)

Další kovářskou částí na stavbě je vstupní brána, která je rozdělena tak, že střední část slouží jako brána pro vjezd aut a boční, jako vstup pro lid.²⁷⁶ (viz Přílohy I., obr. 60) Tato brána může připomínat vzory, které lze nalézt na motýlích křídlech.²⁷⁷

Významnou částí stavby je střecha, která je plná komínů, které neslouží pouze jako dekorativní prvek, ale jako větrací otvory.²⁷⁸ (viz Přílohy I., obr. 61) Můžeme zde vidět 38 komínů, kde se projevuje síla přírody. Těmito komíny se údajně nechal inspirovat například režisér George Lucas při tvorbě ságy Star Wars.²⁷⁹ (viz Přílohy I., obr. 62)

„V interiéru Casa Milà převažují motivy moře, zdůrazňující kontinuitu a plynulost. Zvláště ze sádry modelované vlny na stropěch znázorňují různé podoby vody v pohybu: vzedmuté větrem, vířící ve spirálách aneb jako šumící hřebeny před pobřežím. Tu a tam narazíme na vyrytou chobotnici nebo mořskou flóru, zatímco šneci vystupují v reliéfech na povrchu.“²⁸⁰ (viz Přílohy I., obr. 63) Jednou z ukázek, jak Gaudí pracoval s detailem a s přírodní tematikou, jsou dlaždice s reliéfním zpracováním chobotnic, lastur a hvězdic.²⁸¹ (viz Přílohy I., obr. 64)

Důležitým místem je podkroví, kde se dříve nacházela společná prádelna. Gaudí zde využil oblouky z cihel, které byly lehké a nepotřebovaly oporu. (viz Přílohy I.,

²⁷⁴ [Srov.] CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 72.

²⁷⁵ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 73.

²⁷⁶ [Srov.] Architecture Casa Mila | Gaudi's building Barcelona. *Redirecting to <http://www.lapedrera.com/es>* [online]. Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera. [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.lapedrera.com/en/la-pedrera/architecture>

²⁷⁷ [Srov.] Luxurious Casa Mila Barcelona, a Desirable Address by Gaudi - Story at Every Corner. *Home - Story at Every Corner* [online]. Copyright © [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://storyateverycorner.com/casa-mila-barcelona/>

²⁷⁸ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 189.

²⁷⁹ [Srov.] Casa Milà Interior, Facade & Roof. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-mila-interior-facade-roof

²⁸⁰ CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005, s. 71.

²⁸¹ [Srov.] Architecture Casa Mila | Gaudi's building Barcelona. *Redirecting to <http://www.lapedrera.com/es>* [online]. Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera. [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.lapedrera.com/en/la-pedrera/architecture>

obr. 65) Při tvorbě těchto oblouků se inspiroval u páteřních kostí živočichů. V současné době tato část slouží jako místo Gaudího výstavy, kde lze nalézt informace k modelům a plánům, k životu architekta, ale i konkrétní ukázky z přírody, kterými se Gaudí inspiroval.²⁸²

²⁸² [Tamtéž]

II. Praktická část

3 Záměr, technika a grafické zpracování praktické části

Cílem bakalářské práce bylo seznámit se s organickou přírodou a symbolikou v dílech Antonia Gaudího. Jako hlavním podkladem pro vznik finálního grafického díla sloužil půdorys druhého poschodí stavby Casa Milà, který díky svým zaobleným tvarům a dvěma atrií mohl připomínat křídla motýlů nebo jednotlivé organické buňky, či znázornění vody a vodních ploch, kterými se Gaudí na stavbě hojně inspiroval. (viz Přílohy II., obr. 66) Při prvním pohledu na půdorys se ocitneme ve světě přírody, moře, oceánů a řek. Gijs van Hensbergen ve své knize o Gaudím připodobňuje jednotlivé rozložení místností k volným hroznům bublin.²⁸³

Prvním krokem byly přípravné práce, které zahrnovaly výběr poschodí půdorysu, skici a zkoumání detailů jednotlivých částí a buněk půdorysného plánu. (viz Přílohy II., obr. 67, 68) Druhé poschodí bylo nejvhodnější, protože při blízkém zkoumání lze nalézt spoustu zajímavých detailů odkazujících k přírodě a právě jeden z detailů sloužil jako podklad pro další zpracování práce. (viz Přílohy II., obr. 69) Půdorys byl postupně abstrahován a přetvořen pro grafický výstup a stal se podkladem pro začátek práce na matricích²⁸⁴, které byly tvořeny ze sádry a z linolea.

„Pod pojmem „grafika“, který je odvozen z řeckého slova „grafein“, což znamená psát nebo kreslit, rozumíme v širším slova smyslu transponování viděných nebo zažitých forem do soustavy linií, bodů a ploch. V užším smyslu je to tvořivé přehodnocení umělcovi volné kresby řemeslným zpracováním v příslušném materiálu, s cílem vyhotovit otisk.“^{285 286}

Charakter práce při postupech je odlišný s ohledem na výběr nástrojů a postupem realizace grafických listů. Využit byl tisk z výšky s kombinací tisku z hloubky.

Jan Baleka ve svém díle *Výtvarné umění: výkladový slovník* charakterizuje tisk z výšky takto: *„V umělecké grafice tiskařský postup, při kterém je tisk proveden za*

²⁸³ [Srov.] ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010, s. 178.

²⁸⁴ Matrice (lat. Mater – matka), v grafice tzv. mateřská tiskařská forma s negativním zobrazením. Může vzniknout ražbou z patrice, v písmolijectví je formou pro odlévání písmen, v umělecké grafice je jí štoček. BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 217.

²⁸⁵ Otisk, zobrazení získané ze štočku tiskem nebo tlakem (ražbou) a přenesené na papír, textil nebo jiný podklad ručními, mechanickými nebo chemickými postupy. BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 258.

²⁸⁶ KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010. *Výtvarné techniky (Aventinum)*, s. 11.

malého tlaku ručně nebo lisem. Barva nanesená na horní, tj. tisknoucí plochu štočku je snímána obtiskem, obtahem nebo tiskem; netisknoucí části štočku jsou odřezány, odryty, odleptány. Materiálem štočku, který se pro nízký tlak během tisku jen málo opotřebovává, a umožňuje tím vysoký náklad, může být např. dřevo, guma, korek, linoleum, umělá hmota, těsto, kov.²⁸⁷

Aleš Krejča v díle *Grafika* shrnuje principy tisku z výšky: „Obraz se nakreslí na tiskovou formu a potom se místa, jež nemají tisknout z povrchu formy rozličným mechanickým, případně i chemickým způsobem odstraňují. Na zbylá nevyhloubená místa se nanese tisková barva a tato místa – odpovídající kresbě a vyvýšená nad ostatní hmotu tiskové formy – se za přiměřeného tlaku otisknou na papír.“²⁸⁸ (viz Přílohy II., obr. 70)

„Hlubitisk je podobně jako tisk z výšky také založen na reliéfu matrice – obvykle získaném rytím nebo leptáním do různých materiálů.“²⁸⁹ „Podstata tisku z hloubky spočívá v tom, že linie či body kresby jsou mechanickým nebo chemickým způsobem vyhloubeny pod úroveň povrchu hladké kovové desky. Do takto vzniklých prohloubenin se vtírá hlubitisková barva, jež se naopak z ostatního povrchu desky stírá.“²⁹⁰ (viz Přílohy II., obr. 71)

Nejprve se budeme věnovat matici vytvořené z linolea a grafickým listům, které vznikly pomocí tisku z výšky technikou linoryt.²⁹¹ (viz Přílohy II., obr. 72, 73, 74, 75) Ověřování vyrývané matrice probíhalo pomocí techniky frotáže²⁹², kterou můžeme zařadit mezi kresebné techniky, za pomoci tvrdých pastelů a kříd. (viz Přílohy II., obr. 76, 77)

²⁸⁷ BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 367.

²⁸⁸ KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010. *Výtvarné techniky* (Aventinum), s. 21.

²⁸⁹ MICHÁLEK, Ondřej. *Kapitoly z černého umění: přehled grafických technik a některých průmyslových technologií tisku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 30.

²⁹⁰ [Tamtéž], s. 65.

²⁹¹ Grafická technika tisku z výšky, při níž je použito štočků z linolea. Měkčí a pružnější materiál, postrádající nerovnoměrnou tvrdost, protože není fládován jako dřevěný štoček, je výtvarně zpracován noži (linořez), rydlý (linoryt) nebo žlábkovitými pery profilovanými do U nebo V, jimiž jsou odebírány netisknoucí linie a plochy. Pro svou homogennost a měkkost vyhovuje linoleum liniové kresbě, která je do štočku ryta zrcadlově obráceně.

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 202.

²⁹² Frotáž (fr, frotter – setřít), tiskový postup spočívající na přiložení papíru na jakoukoliv reliéfně strukturovanou předlohu a jeho přetíráním tužkou grafitem, křídou apod. Je průkazně nejstarším tiskovým postupem, doloženým už v 1. stol. n. l. v Číně.

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 108.

Z matrice linolea vznikly dva cykly větších grafický formátů – negativní (NO. 1) a pozitivní (NO. 2). (viz Přílohy II., obr. 78, 79) Poté se dále matrice upravovala naválením plné barvy nebo vykrýváním některých částí papírem a vzniklo tak několik experimentů a nových grafických celků podle způsobu tisku, kde ve vykrytých částech lze nalézt techniku slepotisk. (viz Přílohy II., obr. 80, 81, 82) *„Jde o techniku tisku bez barvy a používá se tehdy, chceme-li zdůraznit otisk reliéfu matrice. Slepotisk může být zajímavým doplněním obvyklého tisku anebo i samostatným způsobem, jak dospět k reprodukci trojrozměrného díla nebo zaznamenat fyzickou existenci nějakého plochého předmětu.“*²⁹³ (viz Přílohy II., obr. 83, 84, 85, 86)

Součástí je i drobná grafika, která vychází z malých matric linolea a vzniká tak cyklus, kdy dochází k abstrahování forem linií, tvarů za použití základních výtvarných prostředků, tedy za použití linie, bodu, plochy a maximálního kontrastu. (viz Přílohy II., obr. 87, 88, 89, 90, 91)

Navazující cyklus NO. 3 vznikl jako abstrahovaný detail půdorysu, kterému doprovázel proces zkoumání, přibližování jednotlivých částí a výzkum organických forem. Tento cyklus vznikl za použití sádrové matrice, která byla nejprve připravována hlubotiskovým způsobem, kdy jednotlivé linie byly vyřezány za pomoci nože a postupem času se prostřednictvím klasického sochařského rydla nebo dláta připravila matrice pro tisk z výšky. (viz Přílohy II., 92, 93, 94, 95) Jedná se tedy o kombinování techniky z výšky a v případě slepotisku o techniku z hloubky. (viz Přílohy II., obr. 96, 97) Slepotisk má poté podobu nízkého reliéfu, tedy sochařský charakter. *„Nízký reliéf, též bas-relief (fr.) nebo basso rilievo (it.), reliéf, jehož tvary málo předstupují před základní plochu materiálu; prostor i tvary lze proto tesat zpředu na ztracenou kresbu. Materiálem může být slonovina, pálená hlína, štuk, dřevo, kámen, kov apod.“*²⁹⁴

Součástí práce bylo i snímání reliéfního otisku z hloubky za pomoci papier-maché.²⁹⁵ (viz Přílohy II., obr. 98) Postup této techniky popisují Zdeňka Nedvěďová a Iva Zatloukalová v jejich knize *Výtvarná tvorba: „Měkký papír natrháme na drobné kousky a namočíme na několik hodin do vody. Rozmočený jej rozmixujeme v mixéru a*

²⁹³ MICHÁLEK, Ondřej. *Kapitoly z černého umění: přehled grafických technik a některých průmyslových technologií tisku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 22.

²⁹⁴ BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 241.

²⁹⁵ Papier-maché (fr. rozmělněný papír, it. Cartapasta), též papírmašé nebo papírovina

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997, s. 262.

*přidáme trochu tapetového lepidla nebo uvařeného škrobu. Podle potřeby můžeme vzniklou papírovinu ještě v mixéru obarvit jakoukoliv barvou rozpustnou ve vodě nebo ji vzorovat přidáním drobných lístků či květů. Tenkou vrstvu papíroviny lžící nanese na savou podložku (filc, kus starého koberce aj.) nebo rovné síto upevněné v rámu. Papírovinu přikryjeme např. kouskem záclonoviny, zatížíme rovnou deskou a necháme schnout.*²⁹⁶ Při vlastní realizaci byl použit trochu odlišný postup než popisují autorky v knize. Místo klasického papíru byla využita zdravotnická buničina²⁹⁷ rozdělená na jednotlivé čtverečky, pro kterou je charakteristická dobrá savost a přilnavost. Buničina se dále nerozmixovávala, ale díky rozdělení na čtverce se lehce natrhala a pokládala se na plastovou fólii zakrývající sádrovou matrici. (viz Přílohy II., obr. 99) Poté se navlhčila vytvořenou hmotou z teplé vody a disperzního lepidla. Tato hmota poté umožnila rozmělnění buničiny a následné tvarování podle připraveného reliéfu. Za pomoci štětce a ruky se mírným tlakem přitlačovala k matrici a aplikovala na vyhloubená místa. (viz Přílohy II., obr. 100) Takto se přikládalo několik vrstev a poté se jedna úroveň vytvořila pomocí zdravotnického obvazu a opět zapracovala prostřednictvím směsi z lepidla a vody. Nakonec se práce nechala na několik dní odpočívat, aby zavadla a držela požadovaný tvar. (viz Přílohy II., obr. 101, 102)

Lze říci, že u klasického tisku z výšky hraje velkou úlohu černá a bílá barva, tedy velký kontrast, ale v případě sádrořezu a snímání reliéfního otisku hraje největší roli světlo, díky němu se mění linie a stínování díla, poté stín a reliéfní prostor.

²⁹⁶ NEDVĚDOVÁ, Zdeňka a ZATLOUKALOVÁ, Iva. *Výtvarná tvorba*. Olomouc: Rubico, 2000. Knížka pro každého (Rubico), s. 139.

²⁹⁷ Buničina je vláknitá hmota, která se vyrábí chemickým zpracováním dřeva. Buničina se používá na výrobu papíru, umělých vláken, plastických hmot apod. Obsahuje především celulózu. Buničina | MeziStromy.cz. *Lesnicko-dřevařský vzdělávací portál* [online]. Copyright © 2021. [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mezistromy.cz/slovník/bunicina>

Závěr

Cílem práce bylo přiblížit stavební projekty architekta Antonia Gaudího se zaměřením na přírodu jako inspirační zdroj a propojit teoretickou část s praktickou.

Barcelonu jsem navštívila v roce 2010 a celé toto okázalé město, zvláště monstrózní stavby Antonia Gaudího na mě zanechaly hluboký dojem a právě toto byl jeden z prvních impulzů pro sepsání této práce, kterou měla doprovázet další cesta za klenoty Barcelony. Tato pouť byla plánovaná na září roku 2020, ale jelikož činnost na bakalářské práci probíhala v období pandemie, tak nebylo možné ji uskutečnit. Místo toho sloužily jako podkladové zdroje pro lepší představu o stavbě virtuální prohlídky, které byly zpřístupněny na oficiálních stránkách jednotlivých staveb.

Gaudího nezaměnitelný charakter a osobnost nejlépe vystihují dva výroky, které lze nalézt v knize s názvem *Gaudí*, kterou sepsal Gijs van Henbergen a která se stala jedním ze stěžejních zdrojů této práce: „*Věda připomíná koš neustále naplňovaný věcmi, se kterými si nikdo neví rady. Pak přijde umění a vytáhne z něho přesně to co je potřeba k uskutečnění díla.*“²⁹⁸ A také další vyjádření: „*Se dvěma pravítky a jednou šňůrou vymyslíte celou architekturu.*“²⁹⁹

Nejzajímavější bylo sledování originality přístupů, kdy na každé stavbě je možno nalézt autorovu novinku nebo nový přístup k tvůrčímu procesu jako odvětrávací komíny různých tvarů nebo zapojení atrií. A v neposlední řadě rozmanitost přírodních motivů, které obsahují prvky z řádu živočichů a rostlin, kde jedním z opakujících se motivů jsou například listy palmy žumary nízké.

Bez teoretické části a analýzy vybraných děl by nikdy nevznikla část praktická, která čerpá z poznatků již načerpaných a dále s nimi pracuje. Bylo pozoruhodné monitorovat proces tvorby, který byl po celou dobu živý a stále umožňoval práci rozvíjet.

Nemůžeme říci, že by tato práce byla plně vyčerpaná a ukončená. Dala by se dále rozvíjet, jak po stránce teoretické, tak praktické. Celý koncept umožňuje spoustu dalších otázek, na kterých by bylo možné dále pracovat a zmapovat téma hlouběji. Podobné je to i u části praktické, která v průběhu tvoření otevřela cesty k dalším možným zpracování a využití různého spektra grafických technik, jako je například vtíraná technika za pomoci tisku z hloubky aj.

²⁹⁸ HENBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003, s. 220.

²⁹⁹ [Tamtéž], s. 132.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

ALLAN, Donald. *Barcelona: průvodce do kapsy*. Bučovice: RO-TO-M, 2000. Berlitz (RO-TO-M). ISBN 80-85840-81-2.

ARTERA, Antonio Ubieto. *Dějiny Španělska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995. ISBN 80-7106-117-4.

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0609-5.

CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5.

CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí: complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X.

DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. [Praha]: Slovart, 2002. ISBN 80-7209-402-5.

Encyklopedie starověkého světa, s odkazy na internet. 1. vyd. Bratislava: PERFEKT, 2004. 400 s. ISBN 80-8046-269-0.

FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9.

GROSLIER, Bernard Philippe. *Světové dějiny umění: malířství, sochařství, architektura, užité umění*. České vyd. 2., upr., V Ottově nakladatelství 1. Praha: Ottovo nakladatelství v divizi Cesty, 2004. 784 s. ISBN 80-7181-936-0.

HAAS, Felix. *Antoni Gaudí*. Praha: Odeon, 1971. Současné světové umění (Odeon).

HALL, James a Jan ROYT. *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*. Přeložil Allan PLZÁK. Praha: Mladá fronta, 1991. ISBN 80-204-0205-5.

HÁNOVÁ, Eva. *Odmaturuj! z literatury 1*. Vyd. 3., rozš. Brno: Didaktis, c2004. Odmaturuj! ISBN 80-7358-016-0.

HEMENWAY, Priya. *Světcí*. [Praha]: Slovart, c2007. Evergreen (Taschen). ISBN 978-3-8365-0230-6.

HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7257-955-X.

CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska v datech*. Praha: Libri, 2011. ISBN 978-80-7277-482-1.

CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-525-3.

CHALUPA, Jiří. *Don Carlos a ti druzí: karlistické války ve Španělsku v letech 1833-1939*. Praha: Epoque, 2008. Polozapomenuté války. ISBN 978-80-87027-57-8.

KOCH, Wilfried. *Evropská architektura: encyklopedie evropské architektury od antiky po současnost*. Vyd. 3. Přeložil Petr KAŠKA, přeložil Zdeněk VYPLEL. Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2012. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-3657-5.

KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010. Výtvarné techniky (Aventinum). ISBN 978-80-7442-003-0.

KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-87104-52-1.

MICHÁLEK, Ondřej. *Kapitoly z černého umění: přehled grafických technik a některých průmyslových technologií tisku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4185_6.

NEDVĚDOVÁ, Zdeňka a Iva ZATLOUKALOVÁ. *Výtvarná tvorba*. Olomouc: Rubico, 2000. Knížka pro každého (Rubico). ISBN 80-85839-46-6.

ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury XX. století*. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-211-4.

PIJOAN, José. *Dějiny umění 9*. 3. vyd. Praha: Odeon, 1991. ISBN 80-207-0098-6.

SEIFERT, Miloš. *John Ruskin: (1819-1900): apoštol pravdy a krásy: myšlenky a dílo*. II. vydání. Praha: Nakladatel Josef Svoboda, 1937

Velký anglicko-český, česko-anglický slovník: Comprehensive English-Czech, Czech-English dictionary. [Praha]: Levné knihy KMa, 2007. ISBN 80-7309-416-9.

VORLÍK, Petr. *Dějiny architektury dvacátého století*. Praha: České vysoké učení technické, 2010. ISBN 978-80-01-04517-6.

ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5.

Elektronické zdroje

All about Casa Vicens: Gaudí's first work opens in Barcelona. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné

z: https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-vicens

Architecture Casa Mila | Gaudí's building Barcelona. *Redirecting to http://www.lapedrera.com/es* [online]. Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera. [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.lapedrera.com/en/lapedrera/architecture>

ARTMUSEUM.CZ. *ARTMUSEUM.CZ* [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=103

ARTMUSEUM.CZ. *ARTMUSEUM.CZ* [online]. Copyright © 1999 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=964

Biomimetics on the main floor of Casa Batlló | Casa Batlló. *Casa Batlló | Museo modernista de Antoni Gaudí en Barcelona* [online]. Copyright © 2018 Casa Batlló [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: <https://www.casabatllo.es/en/news/biomimetics-on-the-main-floor-of-casa-batllo/>

Buničina | MeziStromy.cz. *Lesnicko-dřevařský vzdělávací portál* [online]. Copyright © 2021. [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mezistromy.cz/slovník/bunicina>

Casa Batlló. *Casa Batlló | Museo modernista de Antoni Gaudí en Barcelona* [online]. Copyright © 2018 Casa Batlló [cit. 14.11.2020]. Dostupné z: <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/history/>

Casa Batlló: Gaudí Facade, Roof and Interior. *Holiday, Monthly & Long term rental* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-batllo-gaudi-inside-facade-roof

Casa Milà (La Pedrera) | Gaudí Barcelona | SerenTripidy Guide. *SerenTripidy - Weekend & City Breaks / Travel Guides* [online]. Copyright © [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://www.serentripidy.com/travel/destinations/europe/gaudi-barcelona-la-pedrera-a-masterpiece-of-nature/>

Casa Milà Interior, Facade & Roof. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-mila-interior-facade-roof

Catalunya 2011: Antoni Gaudí i Cornet. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 2.10.2020]. Dostupné z: <http://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/antoni-gaudi-i-cornet-1852-1926.html>

Catalunya 2011: Antoni Gaudí i Cornet. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 2.10.2020]. Dostupné z: <http://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/eusebi-guell-gaudiho-mecenas.html>

Catalunya 2011: července 2020. *Catalunya 2011* [online]. 2020 [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2020/07/>

Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Batlló. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020]. Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-batllo.html>

Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Milà. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-mila.html>

Catalunya 2011: GAUDÍ: Casa Vicens. *Catalunya 2011* [Online]. 2013 [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-casa-icens.html>

Catalunya 2011: GAUDÍ: Park Güell. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/2013/06/gaudi-park-guell.html>

Catalunya 2011: Výsledky hledání krypta. *Catalunya 2011* [online]. 2013 [cit. 13. 11. 2020] Dostupné z: <https://catalunya2011.blogspot.com/search?q=krypta>

Etsuro Sotoo - Wikipedia. [online]. Copyright © [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Etsuro_Sotoo

Gloria in excelsis Deo (lat.)t - ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov - online hledání* [online]. Copyright © [cit. 04.02.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/gloria-in-excelsis-deo-lat-t>

Historická šlechta › Karlismus. *Historická šlechta › život po meči a po přeslici* [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.historickaslechta.cz/citaty-a-dokumenty/karlismus/>

History of the Temple - Sagrada Família - Sagrada Familia. *Proveïdors oficials d'entrades - Sagrada Família* [online]. Copyright © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família [cit. 13.11.2020]. Dostupné z: <https://sagradafamilia.org/en/history-of-the-temple>

Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona [online]. Copyright ©2014 [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: [https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_\(1900%E2%80%931914\)](https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/independentist-gaudi#1. Park_G%C3%BCell_(1900%E2%80%931914))

Jiří Pešek. *V Gaudiho stín: Francesc Berenguer, Josep Maria Jujol a Joan Rubio* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2017, [cit. 7. 11. 2020]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2018/KJIB014/um/Pesek_Jiri_-_V_Gaudiho_stinu_Olomouc_Studium_Artium_2017.pdf

Luxurious Casa Mila Barcelona, a Desirable Address by Gaudi - Story at Every Corner. *Home - Story at Every Corner* [online]. Copyright © [cit. 05.02.2021]. Dostupné z: <https://storyateverycorner.com/casa-mila-barcelona/>

Řemesla a činnosti [online]. [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: <http://brtpichlavec.sweb.cz/ves/remesla/remesla2.htm>

Sagrada Familia: Interior & Exterior. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://www.barcelonacheckin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/sagrada-familia-interior-exterior

Simona Khara. *Simona Khara* [online]. Copyright © [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: <http://www.skharadesign.cz/trencadis>

Sociologická encyklopedie. [online]. [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Hlavn%C3%AD_strana

Španělská chřipka vypukla před 100 lety. Zabila víc lidí než první světová válka — ČT24 — Česká televize. *ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize* [online]. Copyright © [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2412412-spanelska-chripka-vypukla-pred-100-lety-zabila-vic-lidi-nez-prvni-svetova-valka>

UNESCO World Heritage Centre. *UNESCO World Heritage Centre* [online]. Copyright © UNESCO World Heritage Centre 1992 [cit. 10.11.2020]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/statesparties/es/>

Velký lékařský slovník On-Line. *Výrazy od a | Velký lékařský slovník On-Line* [online]. Copyright © Maxdorf 1998 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: <http://lekarske.slovníky.cz/pojem/revmatoidni-artritida>

Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2020 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Vraždění nevinátek: Svátek, na který se skoro zapomnělo | Reflex.cz. *Reflex.cz - Komentáře, zprávy, výrazné autorské fotografie* [online]. Copyright © 2001 [cit. 04.02.2021]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/76742/vrazdeni-nevinatek-svatek-na-ktery-se-skoro-zapomnelo.html>

Wikicitáty. [online]. [cit. 10. 2. 2021]. Dostupné z: https://cs.wikiquote.org/wiki/Eduardo_Toda

Seznam příloh

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

- I. Historické, politické, sociální a výtvarné prostředí tvorby Antonia Gaudího
- II. Osobnost a život architekta Antonia Gaudího
- III. Klíčové architektonické projekty Antonia Gaudího
- IV. Využití organických tvarů a symboliky v dílech Antonia Gaudího
- V. Stavba Casa Milà jako inspirační zdroj

Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části

- VI. Inspirační zdroje a technika zpracování
- VII. Cyklus NO. 1 a NO. 2
- VIII. Cyklus NO. 3
- IX. Reliéfní otisk

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

I. Historické, politické, sociální a výtvarné prostředí tvorby Antonia Gaudího

Obr. 1: Rytina z roku 1873 zachycuje dav oslavující vyhlášení první republiky

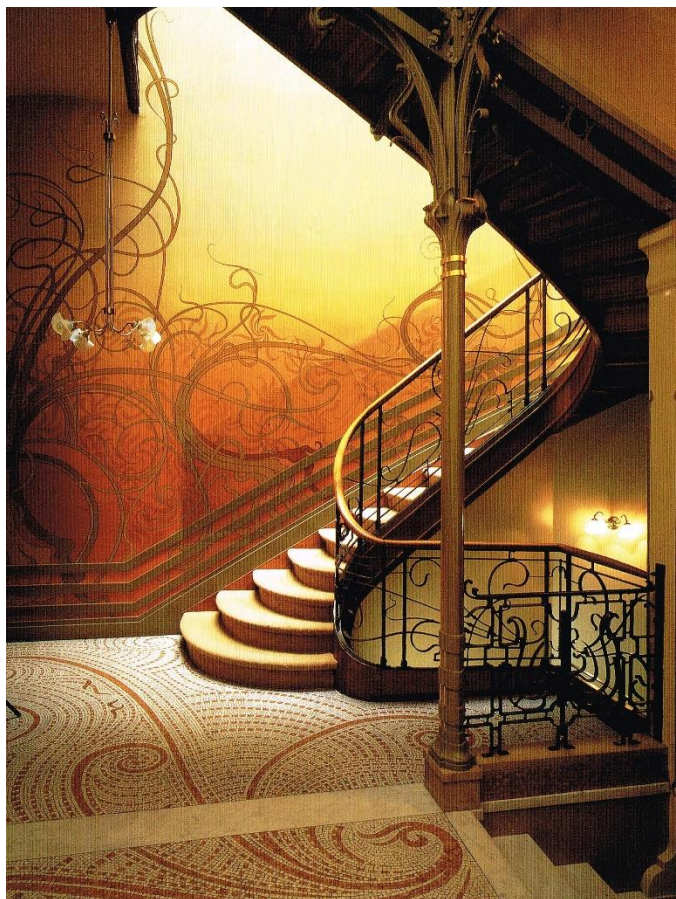
Obr. 2: Španělský královský pár Alfonso XIII. a jeho žena Maria Cristina při otevření španělského pavilonu na světové výstavě v roce 1929

Obr. 3: Momentka otištěná v časopise La Actualidad a dnes uložená ve sbírce katalánské knihovny zachycuje barikádu během „Tragického týdne roku 1909“

Obr. 4: Severní fasáda Umělecké školy v Glasgowě od architekta Charlese Rennieho Mackintoshe

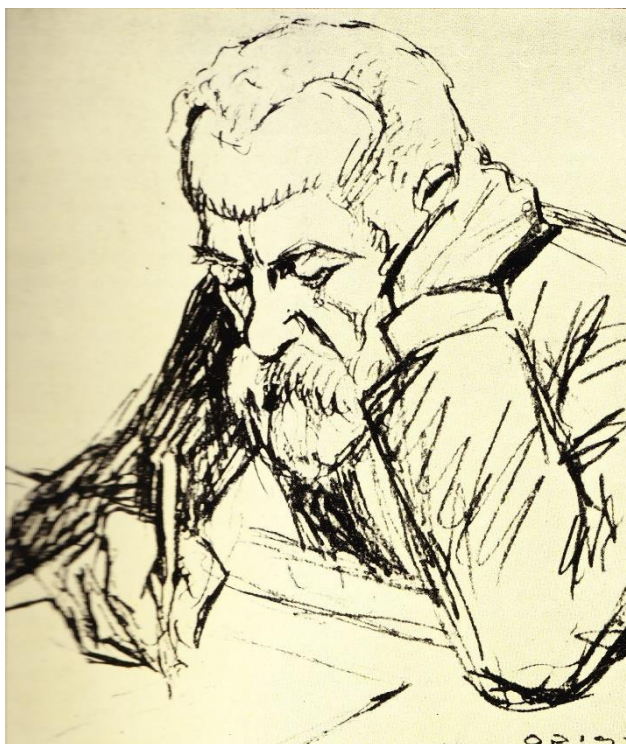

Obr. 5: Schodiště z kovaného železa pro Tasselův dům v Bruselu, Victor Horta

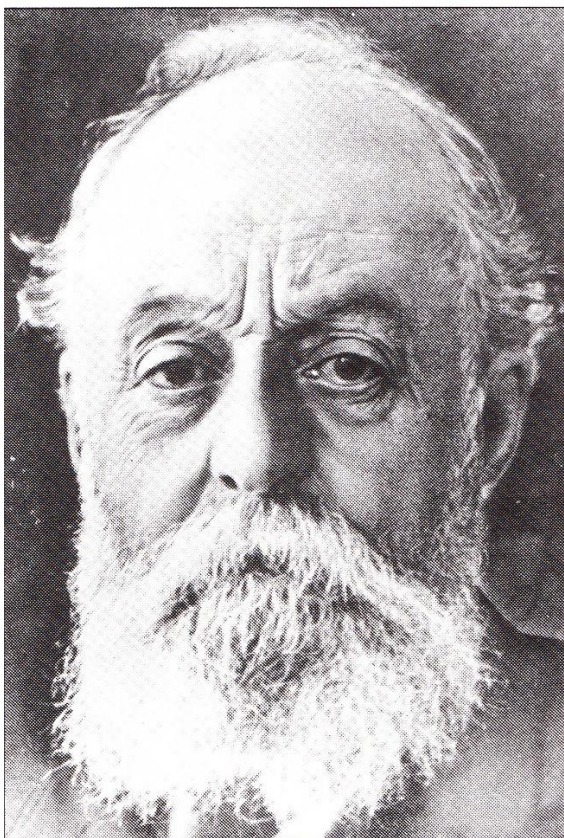
II. Osobnost a život architekta Antonia Gaudího

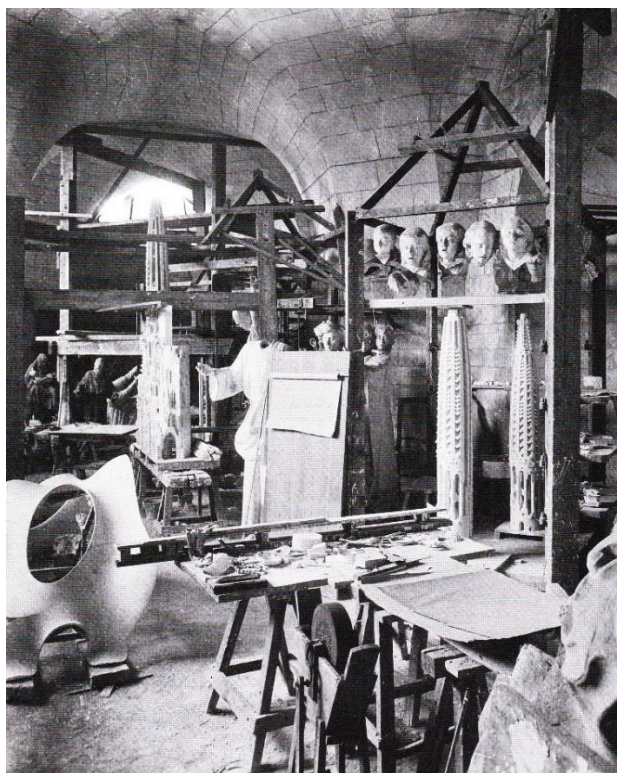
Obr. 6: Mladý Antoni Gaudí

Obr. 7: Gaudí ve své pracovně v kostele Sagrada Familia, kresbu zhotovil Ricardo Opisso

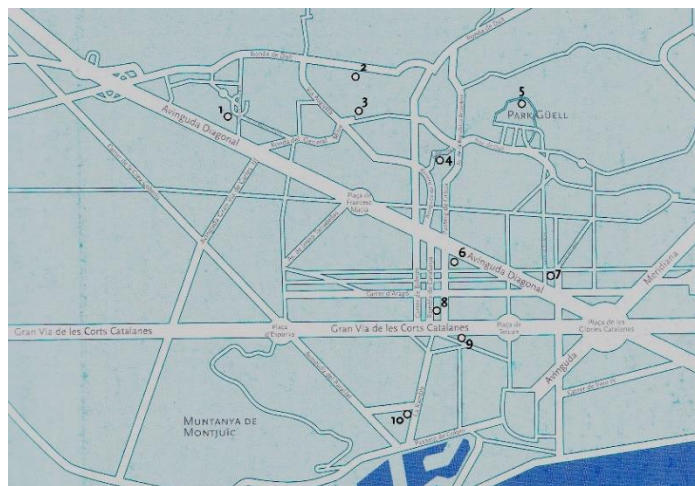

Obr. 10: Eusebi Güell

Obr. 11: Gaudího dílna vedle staveniště Sagrada Familia

III. Klíčové architektonické projekty Antonia Gaudího

1 Finca Güell	6 Casa Milà
2 Villa Bellesguard	7 Sagrada Família
3 Colegio Teresiano	8 Casa Batlló
4 Casa Vicens	9 Casa Calvet
5 Park Güell	10 Palau Güell

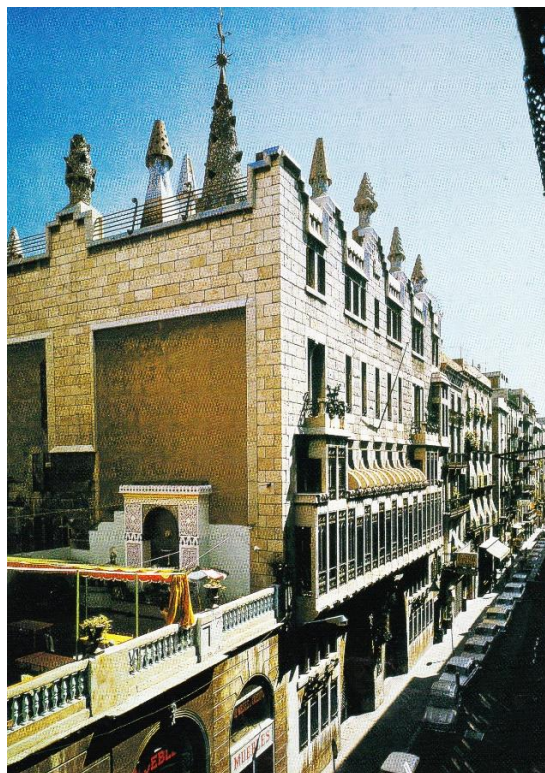
Obr. 12: Mapa Barcelony a rozmístění Gaudího staveb

Obr. 13: Casa Vicens

Obr. 14: Sagrada Familia

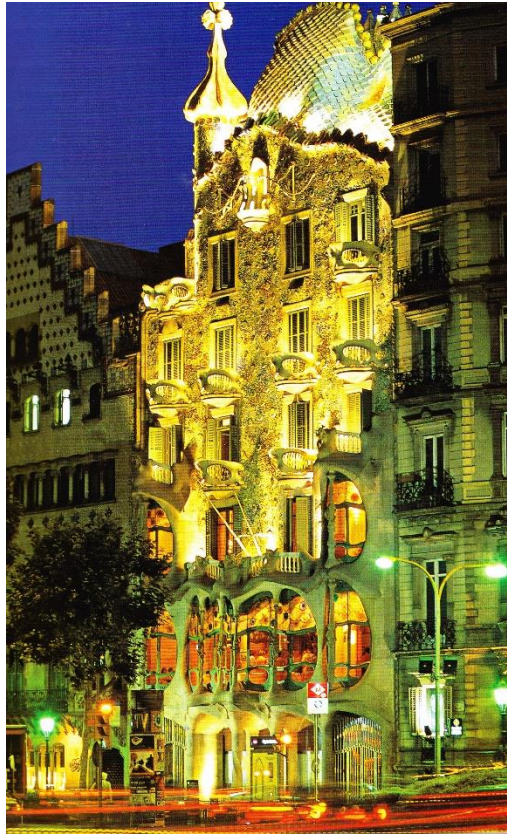
Obr. 15: Palác Güell

Obr. 16: Park Güell

Obr. 17: Krypta v Colonia Güell

Obr. 18: Casa Batlló 1

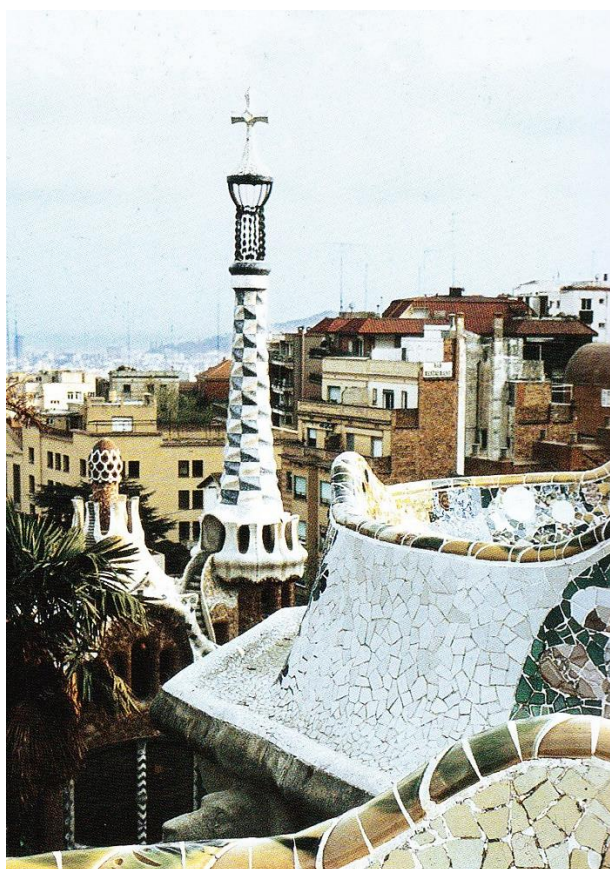

Obr. 19: Casa Batlló 2

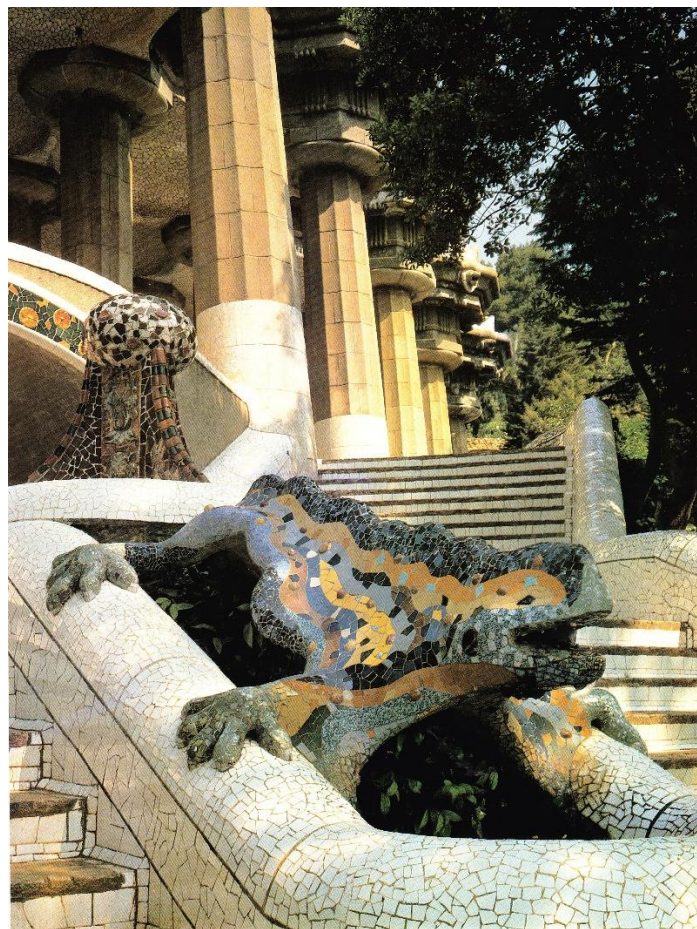
IV. Využití organických tvarů a symboliky v dílech Antonia Gaudího

Obr. 20: Palmové listy na vstupní bráně do Parku Güell

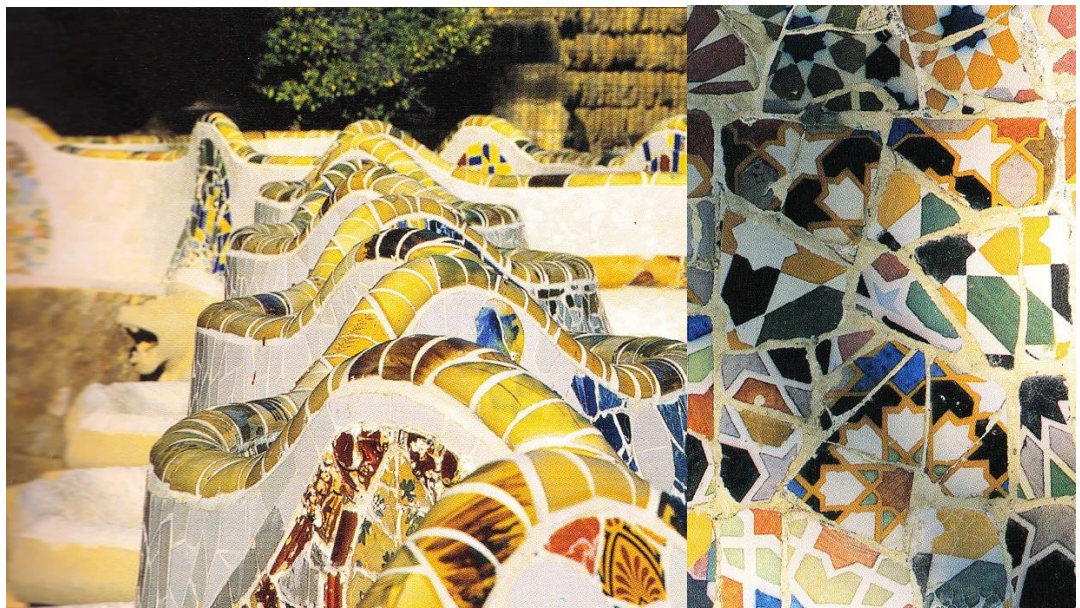
Obr. 21: Administrativní budova u vchodu do Parku Güell

Obr. 22: Ještěr, drak – strážce parku

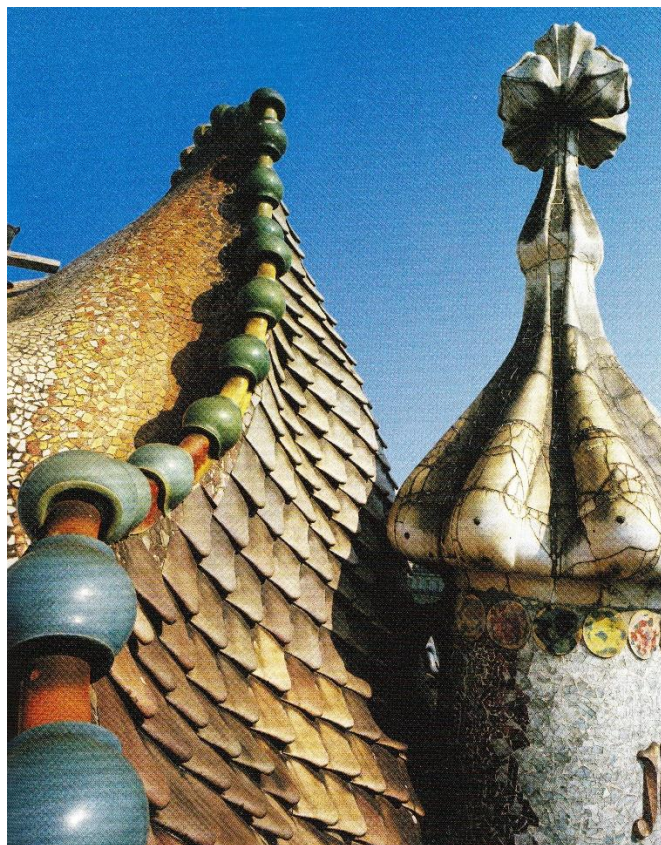
Obr. 23: Motiv hada z Parku Güell

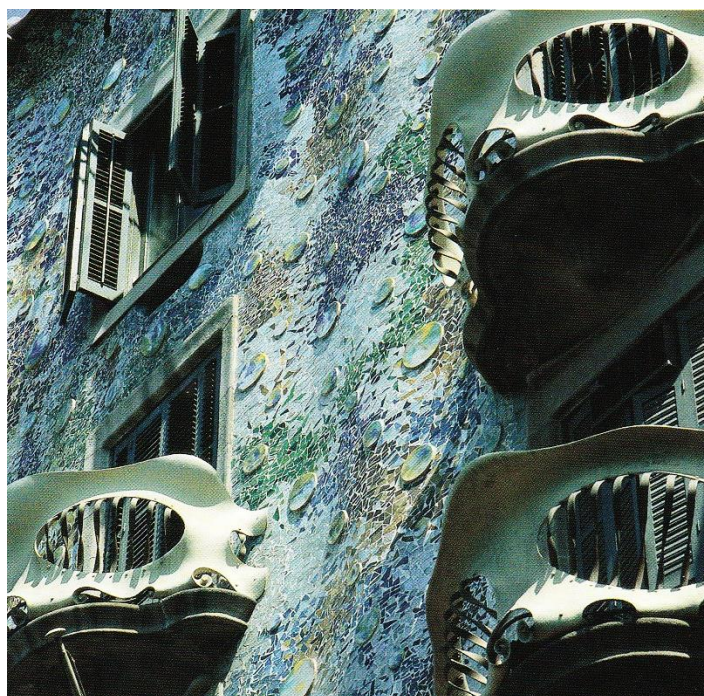
Obr. 24: Lavice v Parku Güell a detail s využitím techniky Trencadis

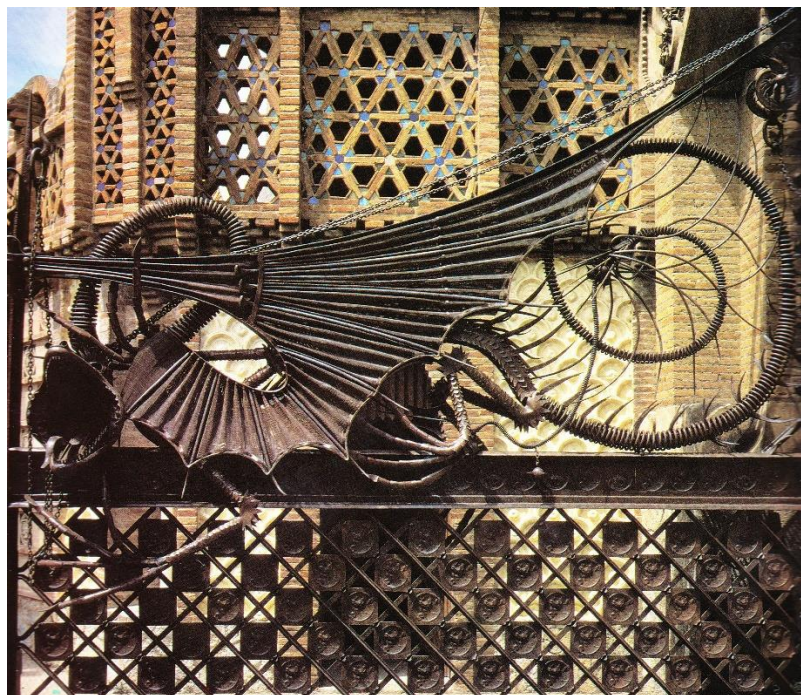
Obr. 25: Mozaikové medailónky Josepa M. Jujola

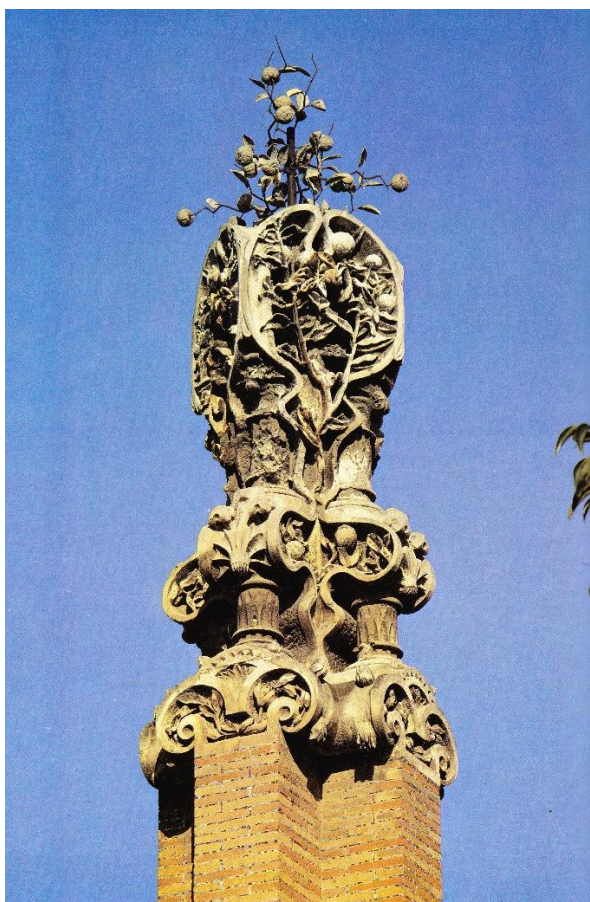
Obr.26: Detail zakončení střechy Casa Battló ve tvaru dračího hřbetu

Obr. 27: Balkony na Casa Battló odkazující na legendu o sv. Jiřím

Obr. 28: Dračí brána u vchodu do Finca Güell

Obr. 29: Zakončení sloupu Dračí brány v Finca Güell

Obr. 30: Jídelna v Casa Battló s motivem vln na stropě

Obr. 31: Dlaždice s motivy slunečnice na stavbě El Capricho a Casa Vicens

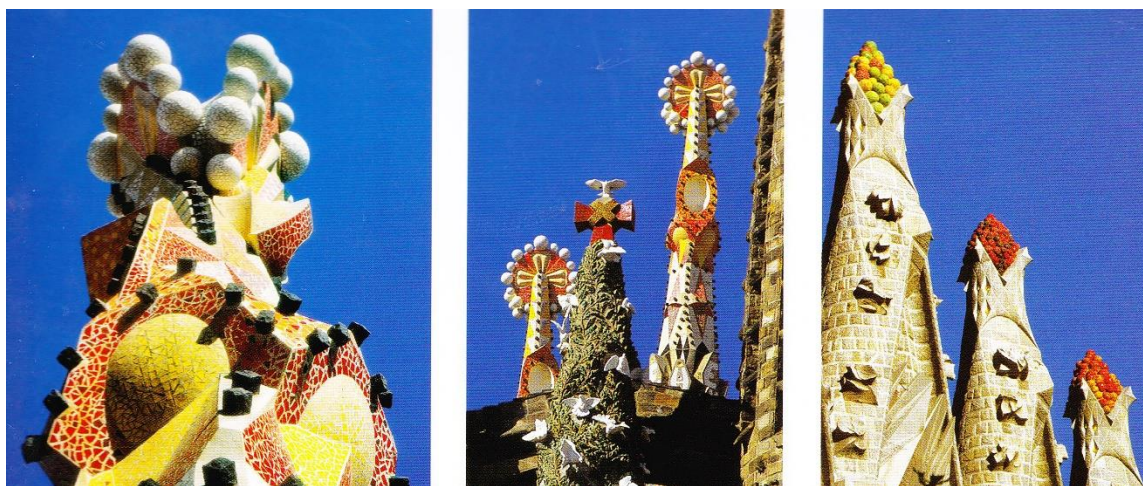
Obr. 32: Kachlíky s motivy afrikánů v Casa Vicens

Obr. 33: Štuková výzdoba Casa Vicens v podobě třešňových větvíček

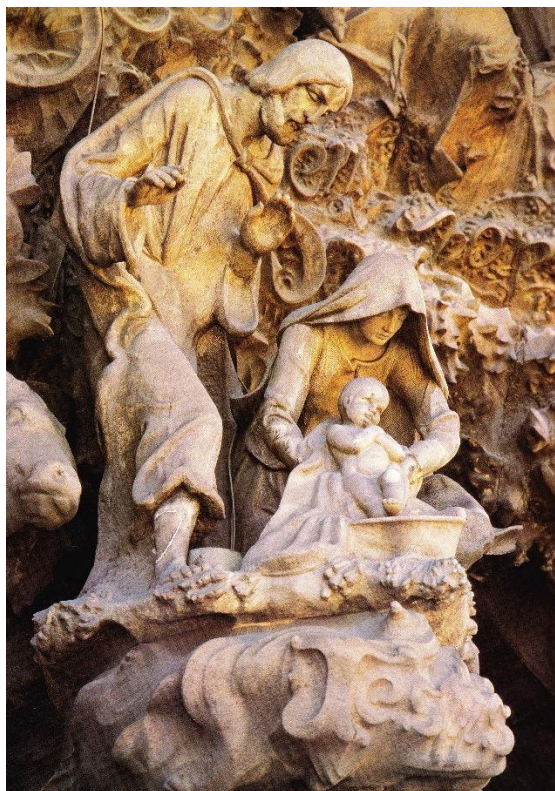
Obr. 34: Nepravá kupole s ptactvem v Casa Vicens

Obr. 35: Zakončení věží na stavbě Sagrada Familia v podobě plodů ovoce

Obr. 36: Východní fasáda, tři portály: Lásky, Naděje a Víry

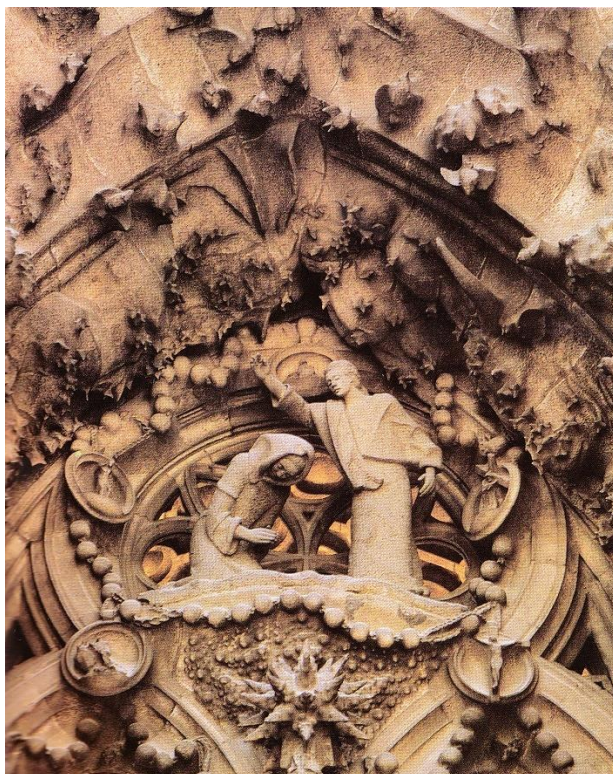
Obr. 37: Uctívání Ježíše Krista na portálu Lásky

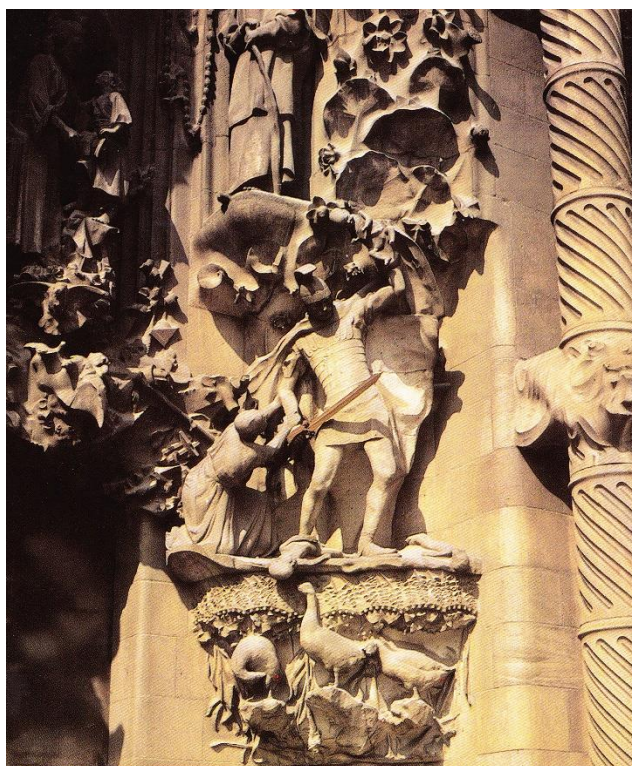
Obr.38: Pastýři na portálu Lásky

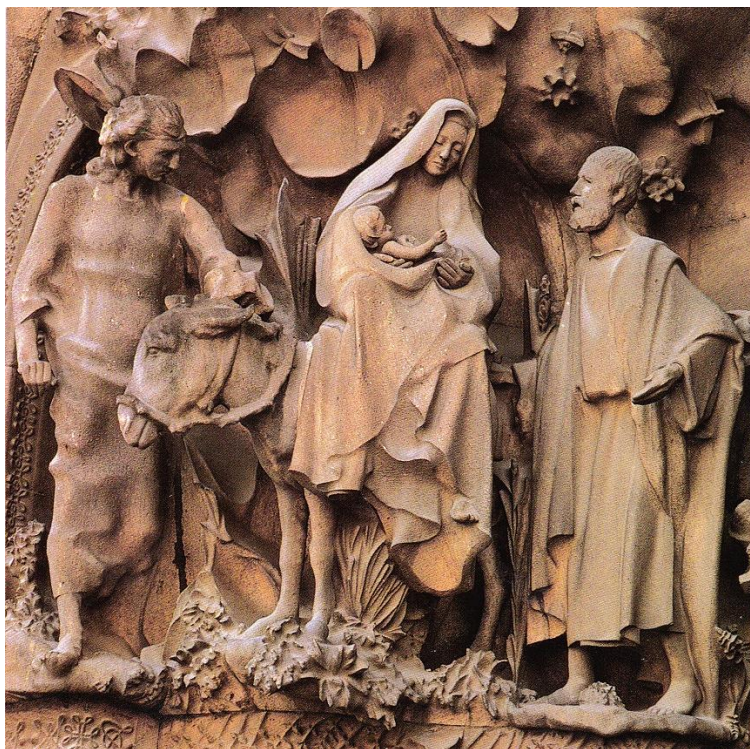
Obr. 39: Klanění tří králů na portálu Lásky

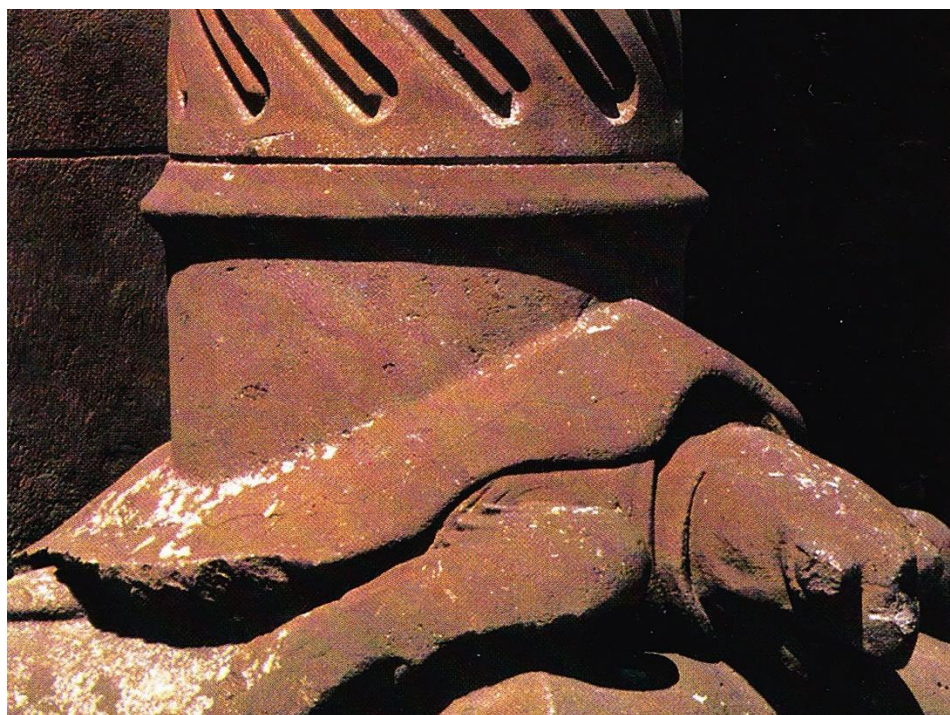
Obr. 40: Zvěstování Panny Marie na portálu Lásky

Obr. 41: Herodesovo vraždění na portálu Naděje

Obr. 42: Útěk do Egypta na portálu Naděje

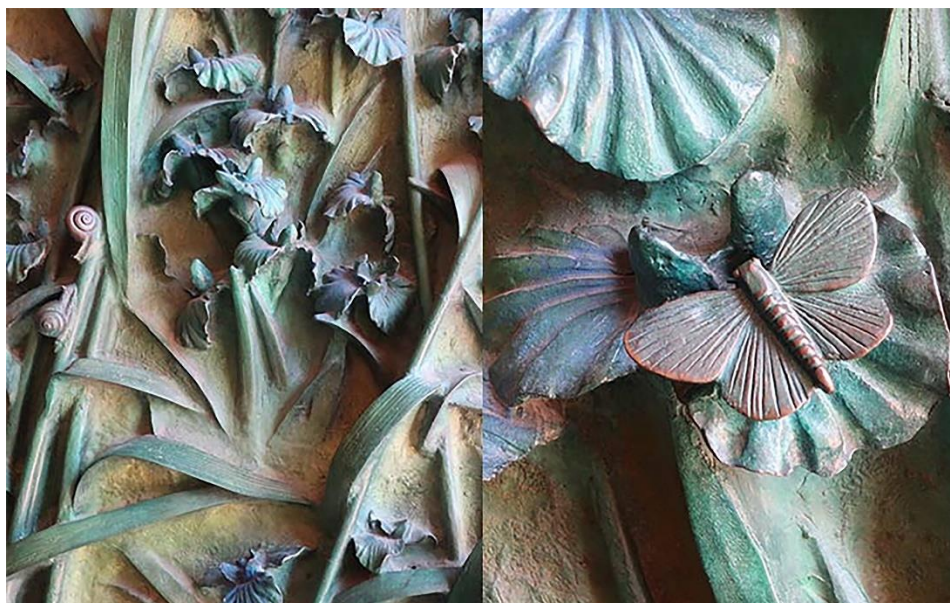
Obr. 43: Želva jako základ sloupu vedle portálu Lásky

Obr. 44: Andělé bez křídel, troubící na trubky

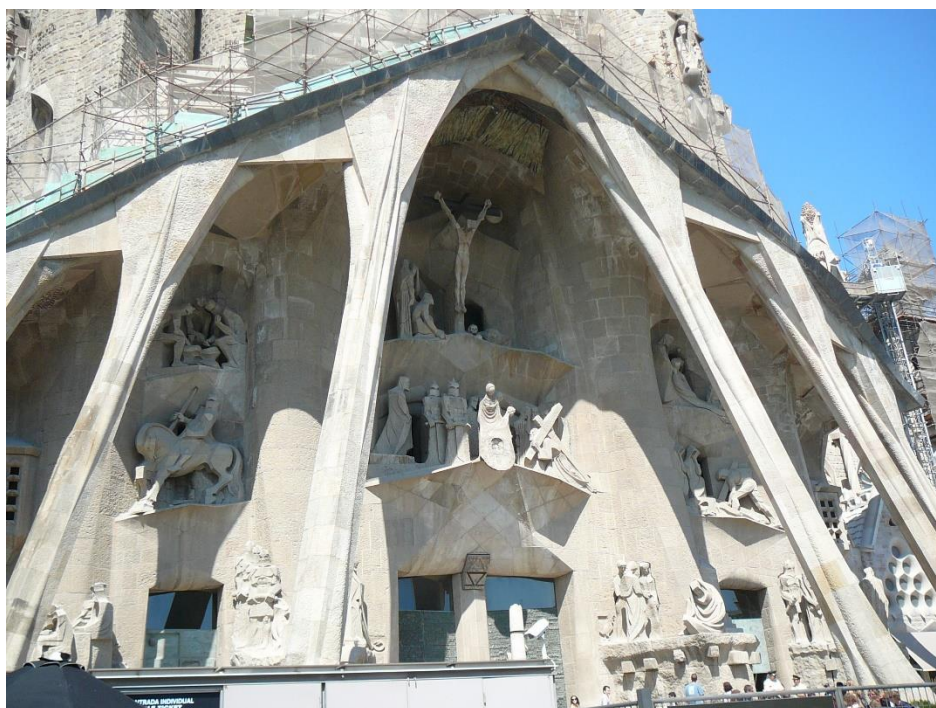
Obr. 45: Střední dveře Sagrada Familia

Obr. 46: Levé dveře Sagrada Familia

Obr. 47: Pravé dveře Sagrada Familia

Obr. 48: Západní fasáda chrámu Sagrada Familia

Obr. 49: Motiv ukřižování a nesení kříže na západní fasádě

Obr. 50: Jidášův polibek a magický čtverec na západní fasádě

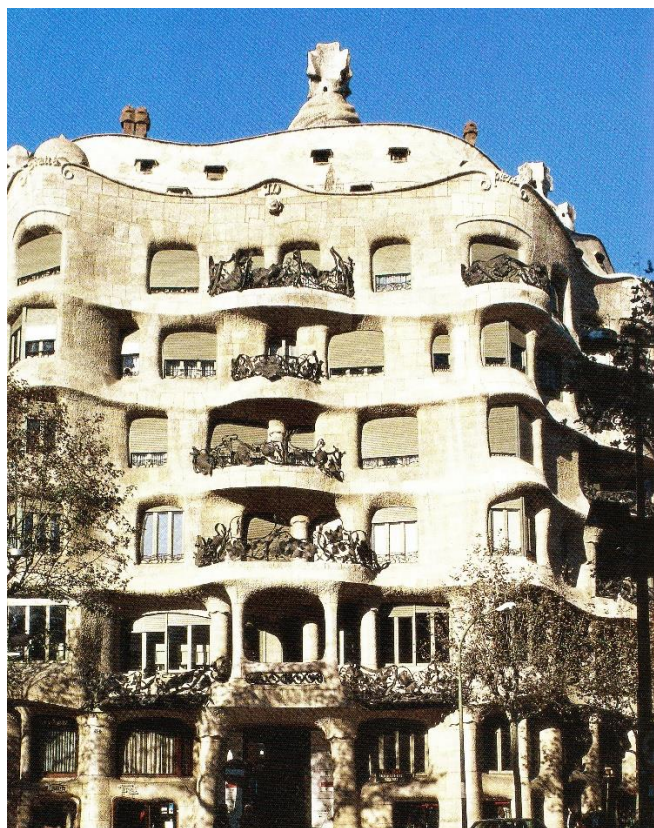

Obr. 51: Had, jako symbol Jidášovy zrady

Obr. 52: Kamenný les v interiéru chrámu Sagrada Família

V. Stavba Casa Milà jako inspirační zdroj

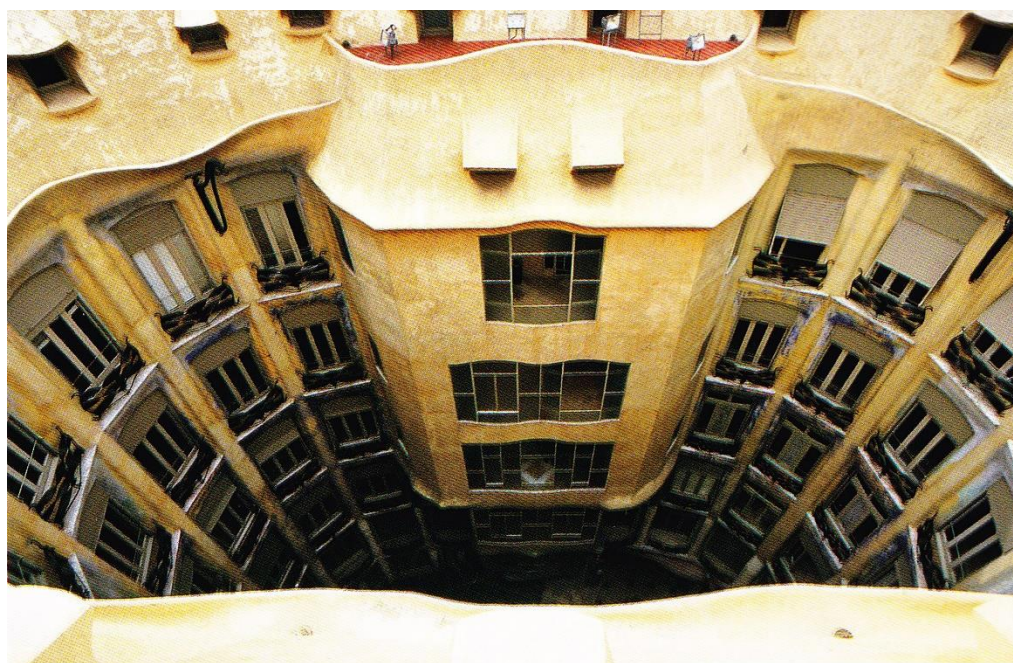
Obr. 53: Stavba Casa Milà

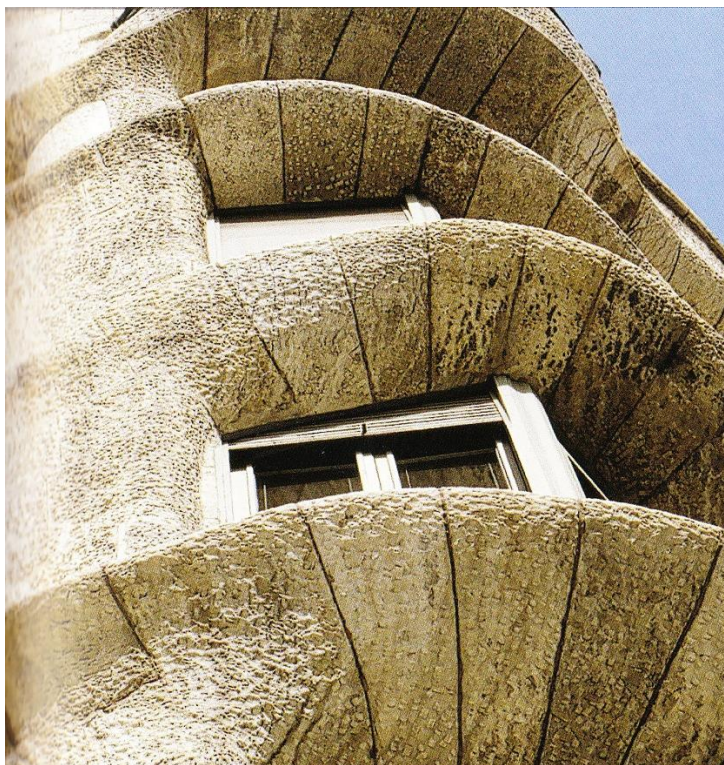
Obr. 54: Casa Milà jako válečný stroj

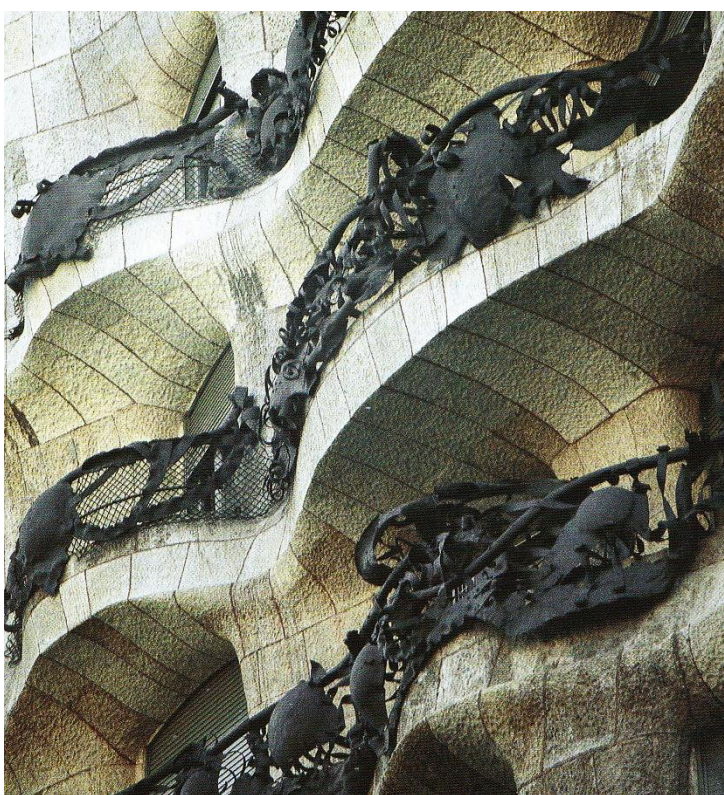
Obr. 55: Casa Milà jako hangár na vzducholodě

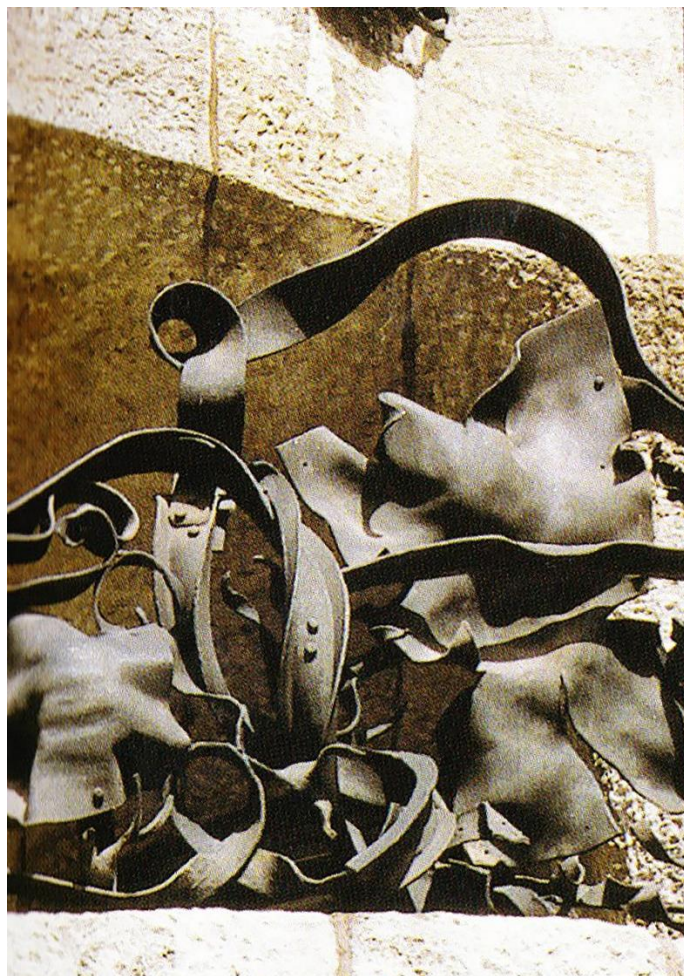
Obr. 56: Vnitřní dvůr stavby Casa Milà

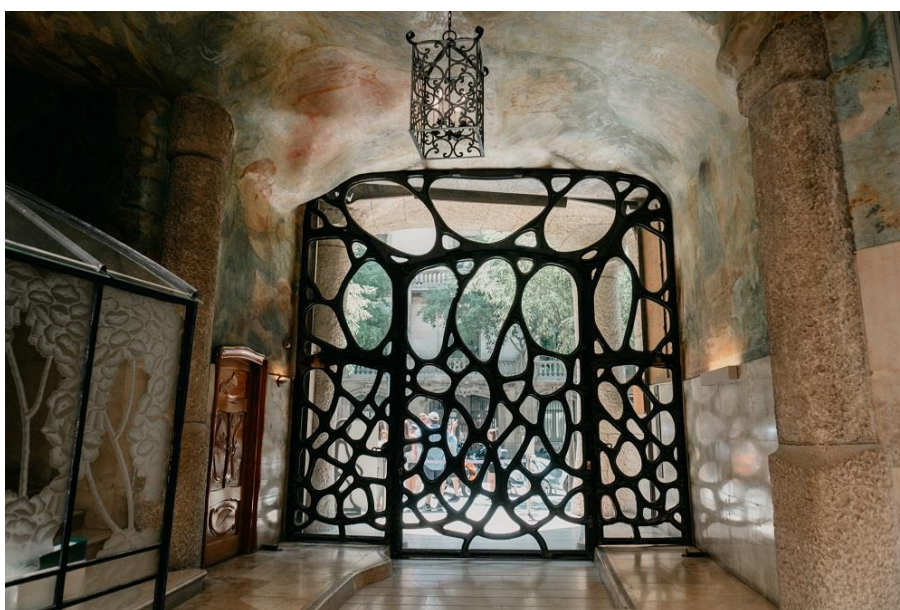
Obr. 57: Symbolika pohybu vody na stavbě Casa Milà

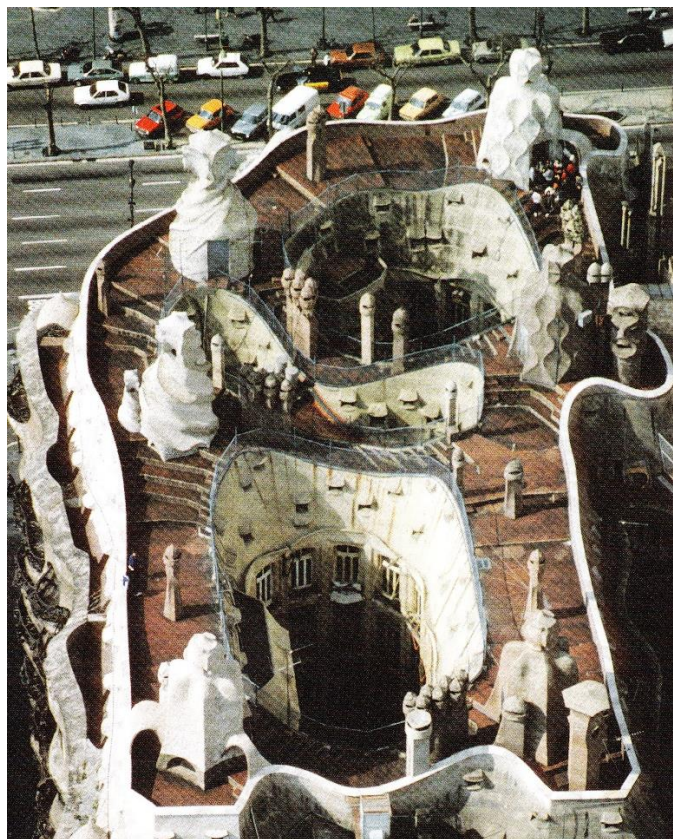
Obr. 58: Balkóny s kovářským zábradlím na stavbě Casa Milà

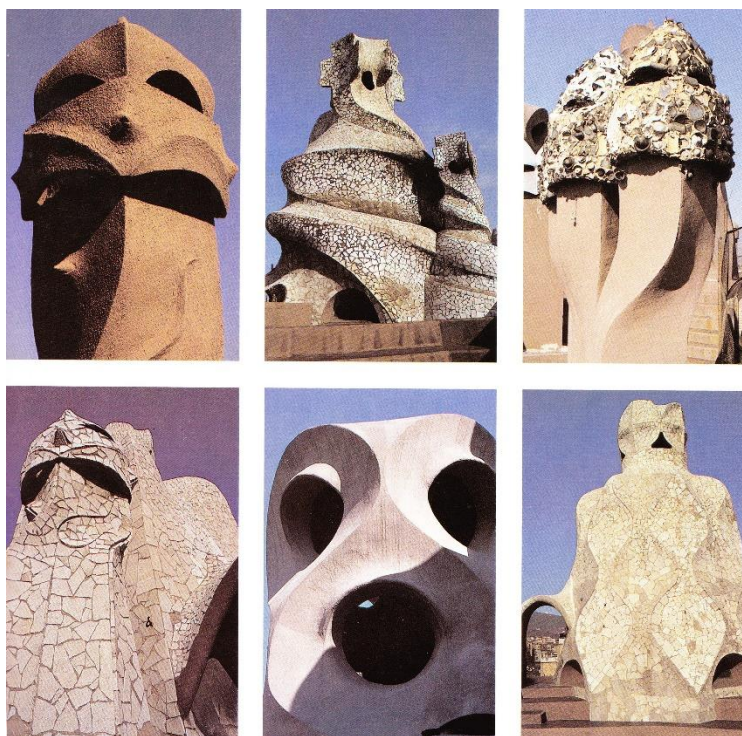
Obr. 59: Detail zábradlí na stavbě Casa Milà

Obr. 60: Vstupní brána stavby Casa Milà

Obr. 61: Střecha stavby Casa Milà s atrií a komíny

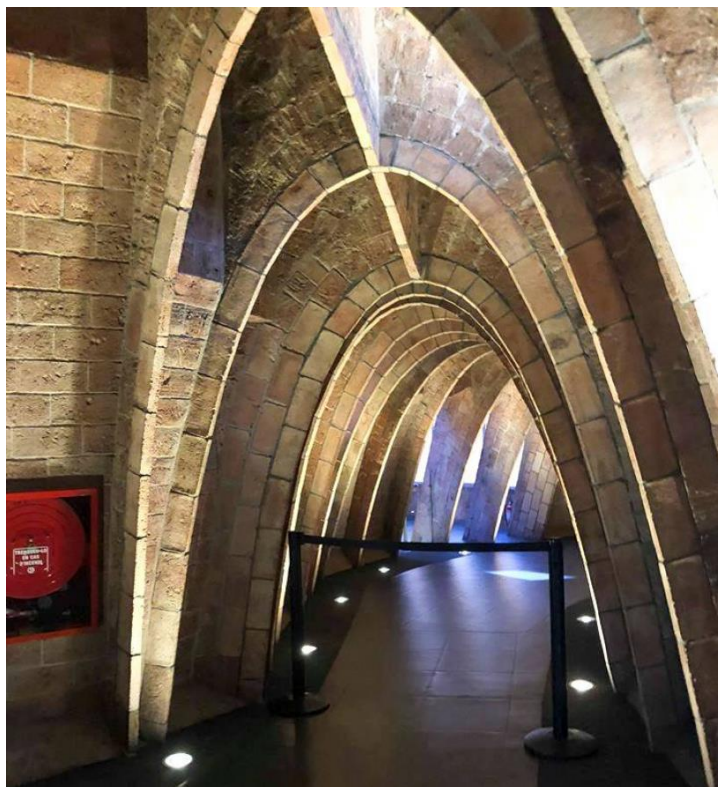
Obr. 62: Větrací komíny na střeše stavby Casa Milà

Obr. 63: Znázornění pohybu vody na stropě stavby Casa Milà

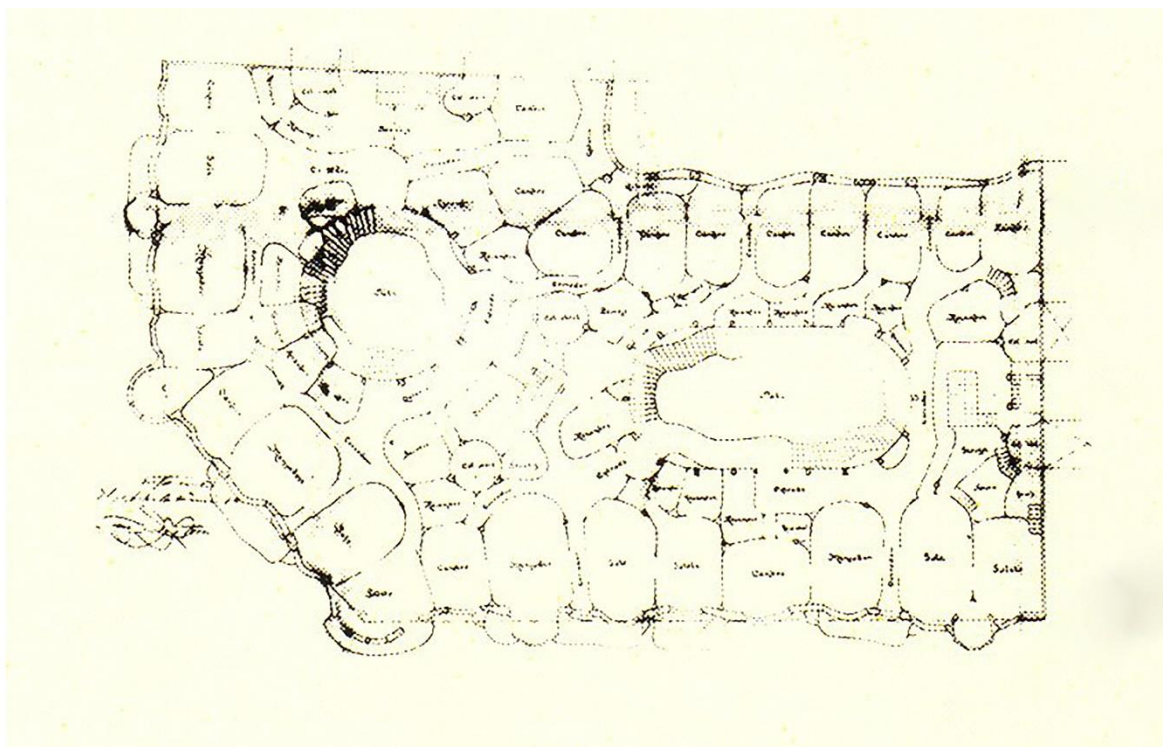
Obr. 64: Detail dlaždic v interiéru stavby Casa Milà

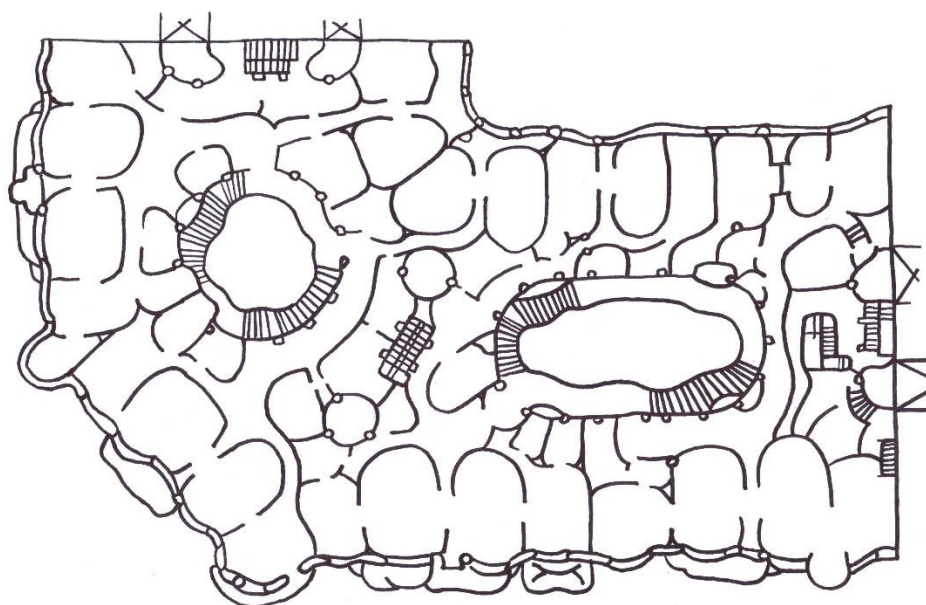
Obr. 65: Oblouky z cihel v podkroví stavby Casa Milà

Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části

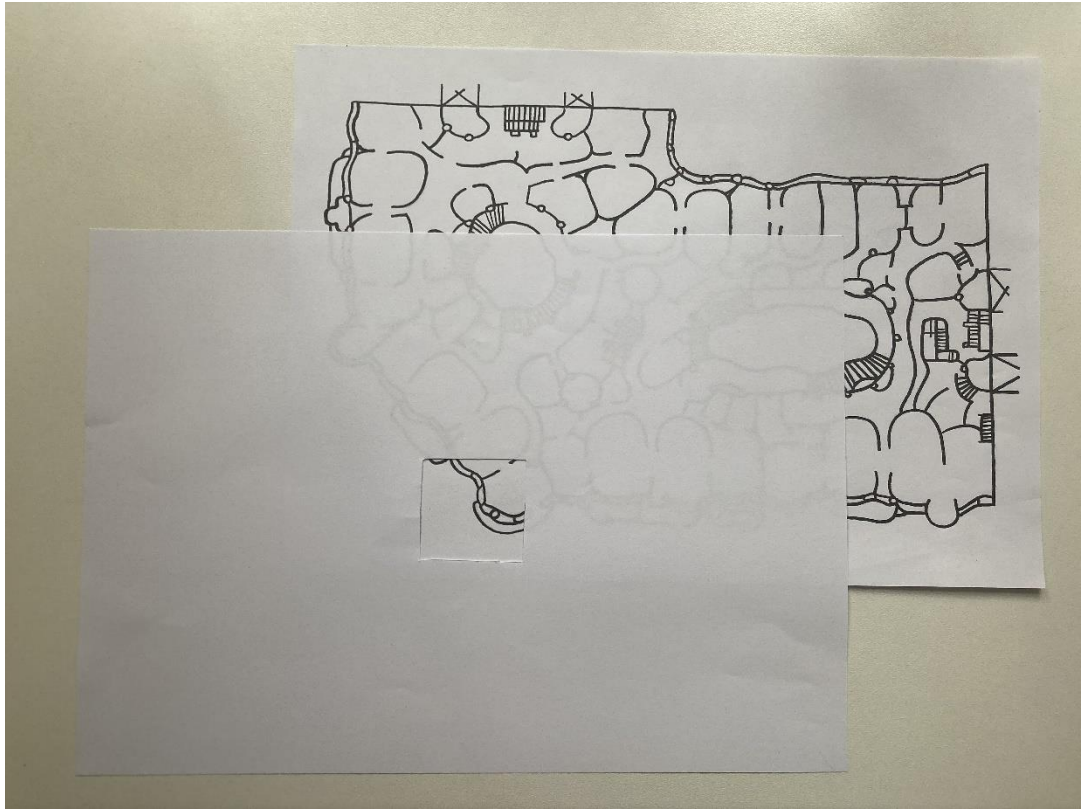
VI. Inspirační zdroje a technika zpracování

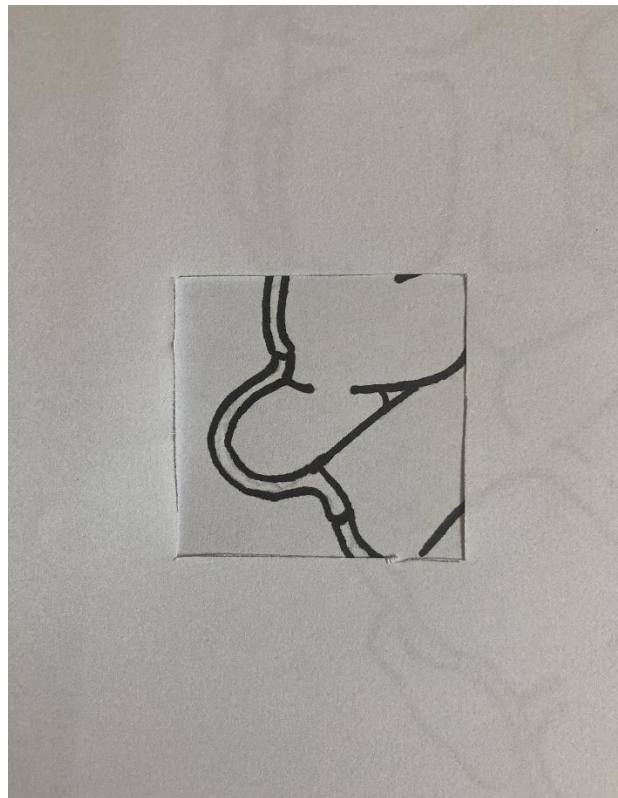
Obr. 66: Půdorys druhého patra stavby Casa Milà

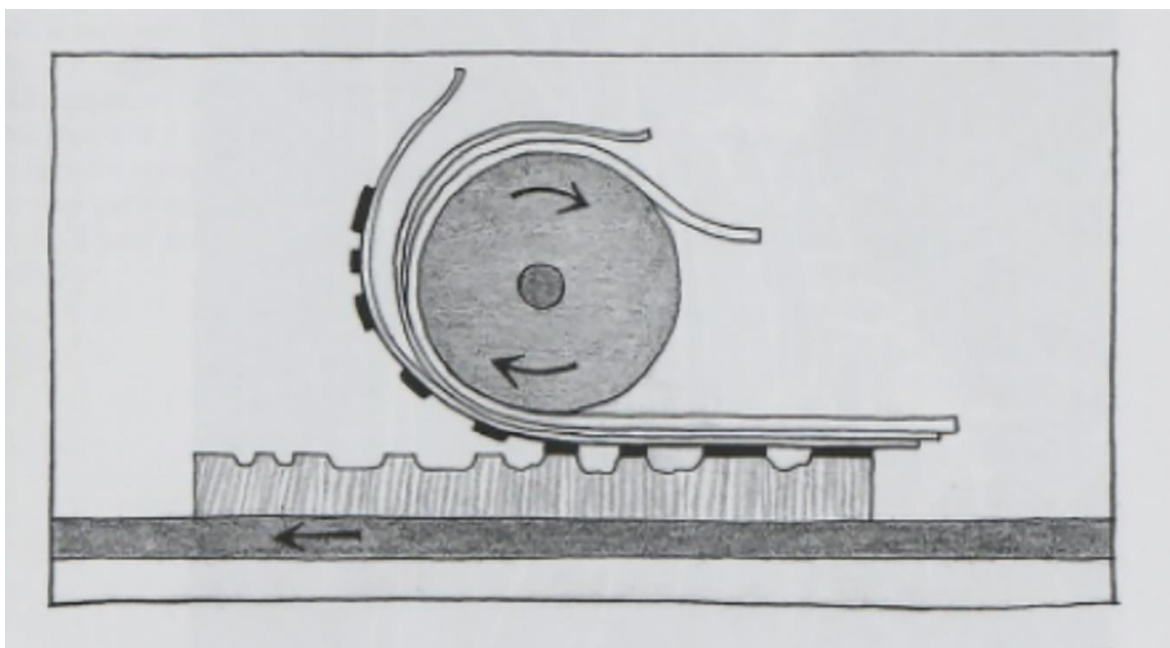
Obr. 67: Abstrahování a zjednodušení půdorysu druhého poschodí

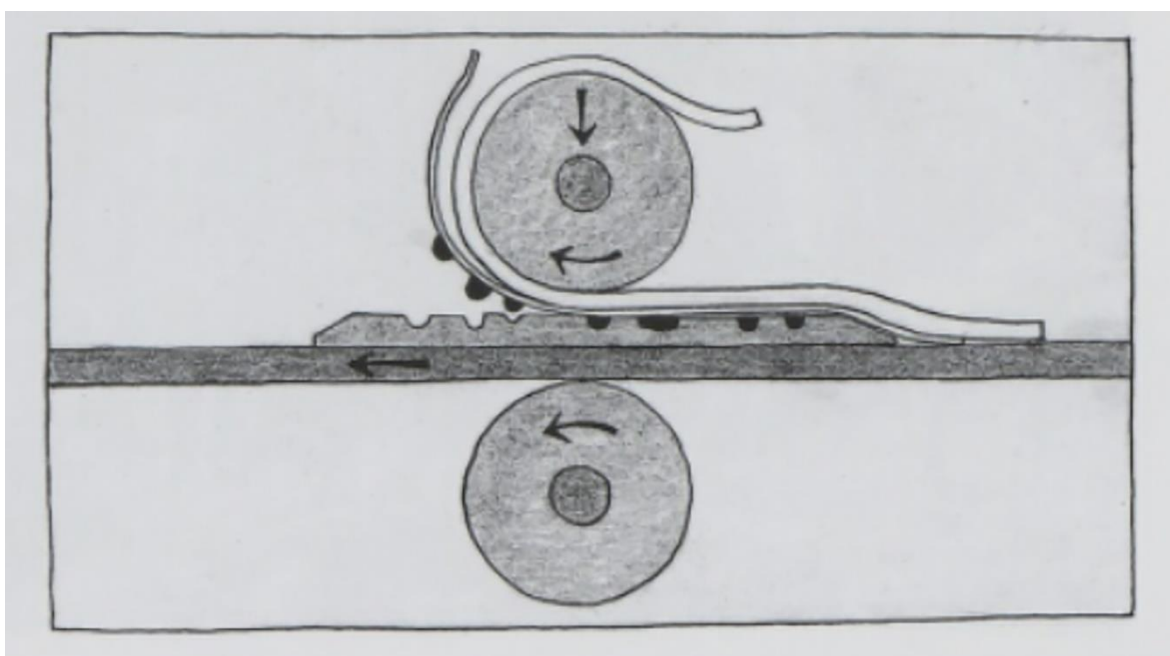
Obr. 68: Hledání detailů

Obr. 69: Detail sloužící k dalšímu zpracování práce

Obr. 70: Schéma tisku z výšky

Obr. 71: Schéma tisku z hloubky

VII. Cyklus NO. 1 a NO. 2

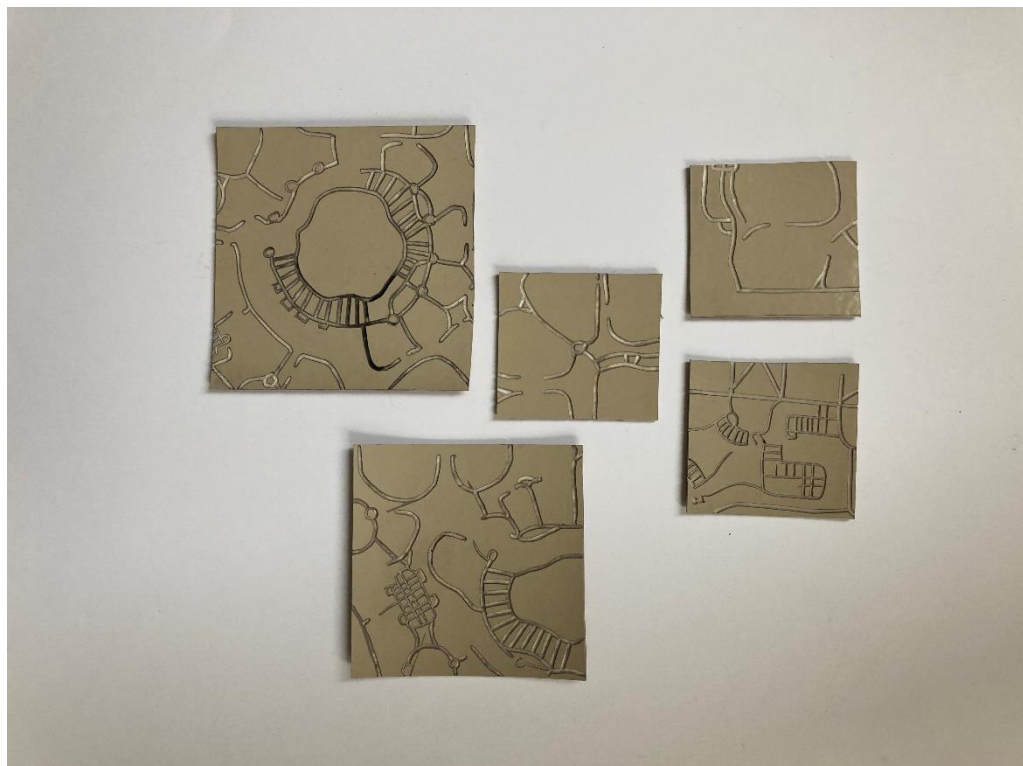
Obr. 72: Matrice pro cyklus NO. 1

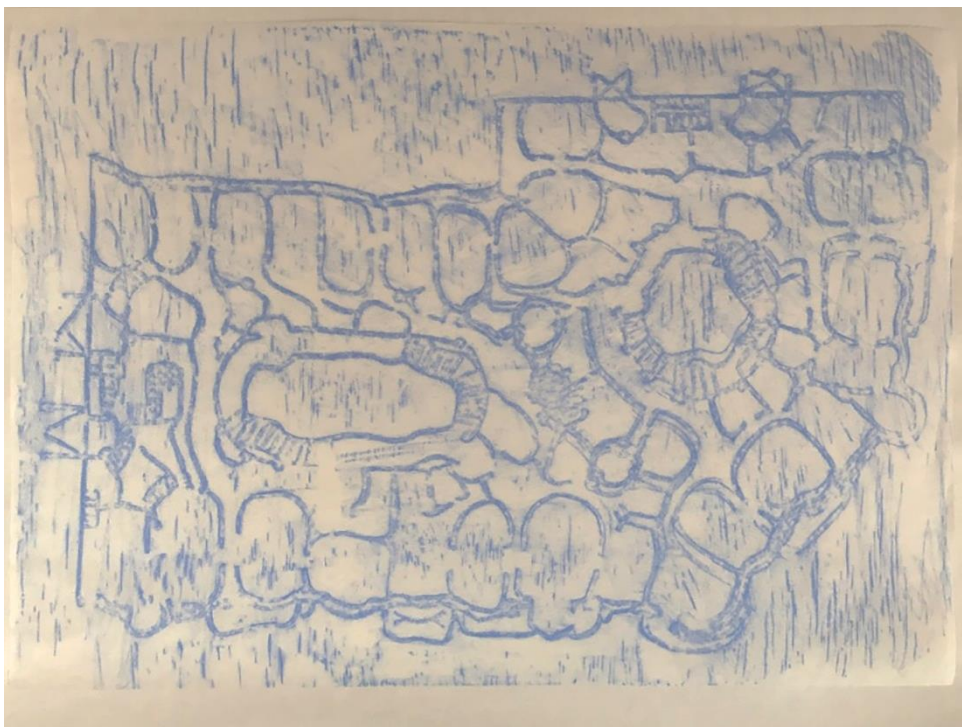
Obr. 73: Matrice pro cyklus NO. 2

Obr. 74: Matrice pro drobnou grafiku z cyklu NO. 1

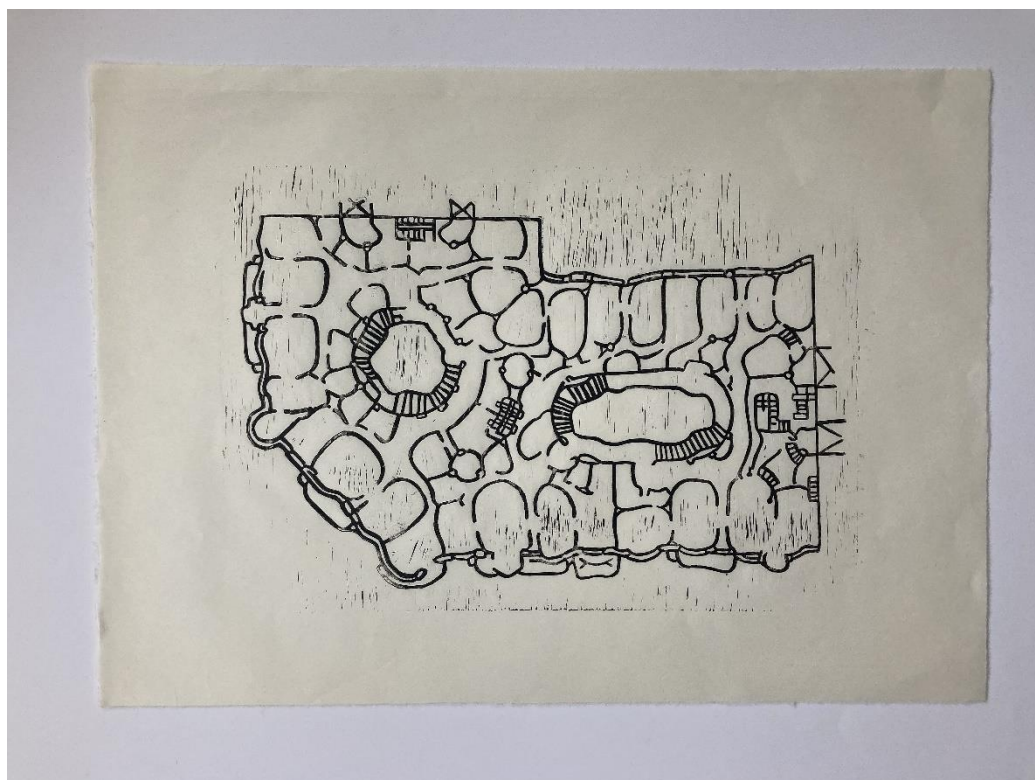
Obr. 75: Matrice pro drobnou grafiku z cyklu NO. 2

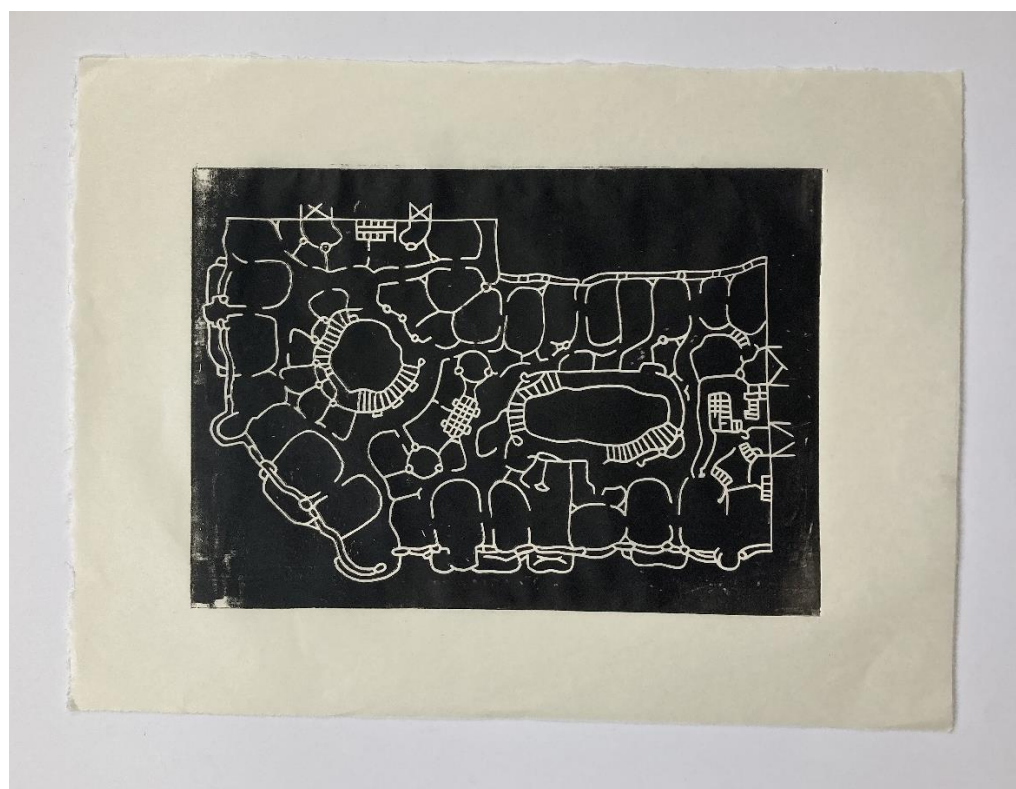
Obr. 76: Ověřovací frotáž z cyklu NO. 1

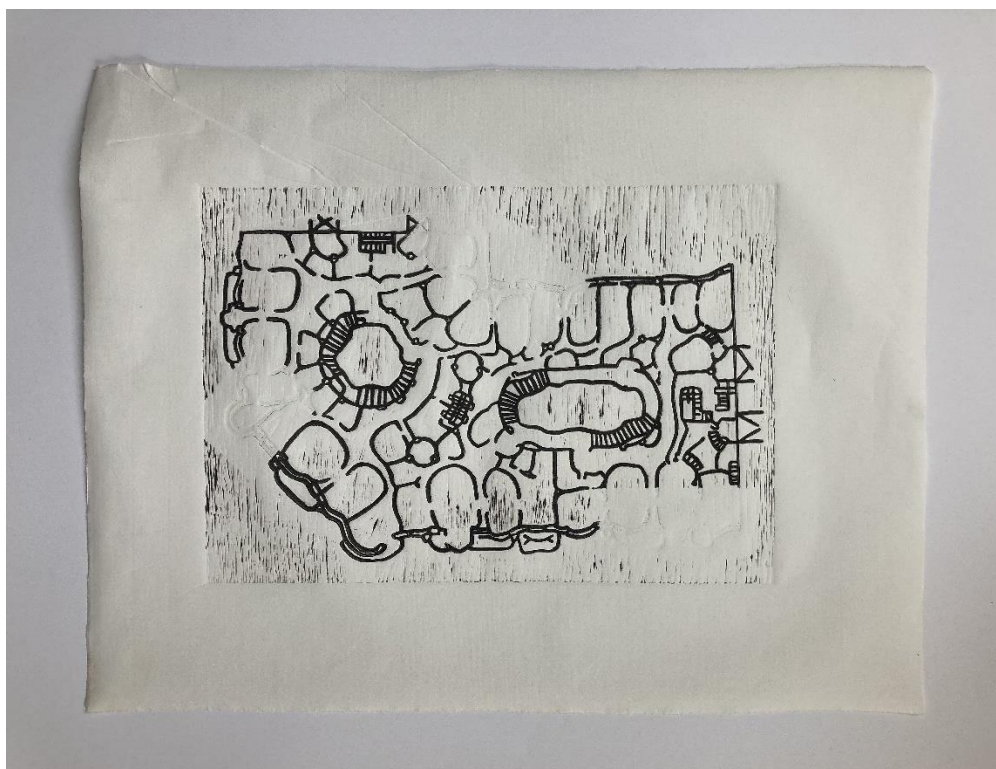
Obr: 77: Detail ověřovací frotáže z cyklu NO. 2

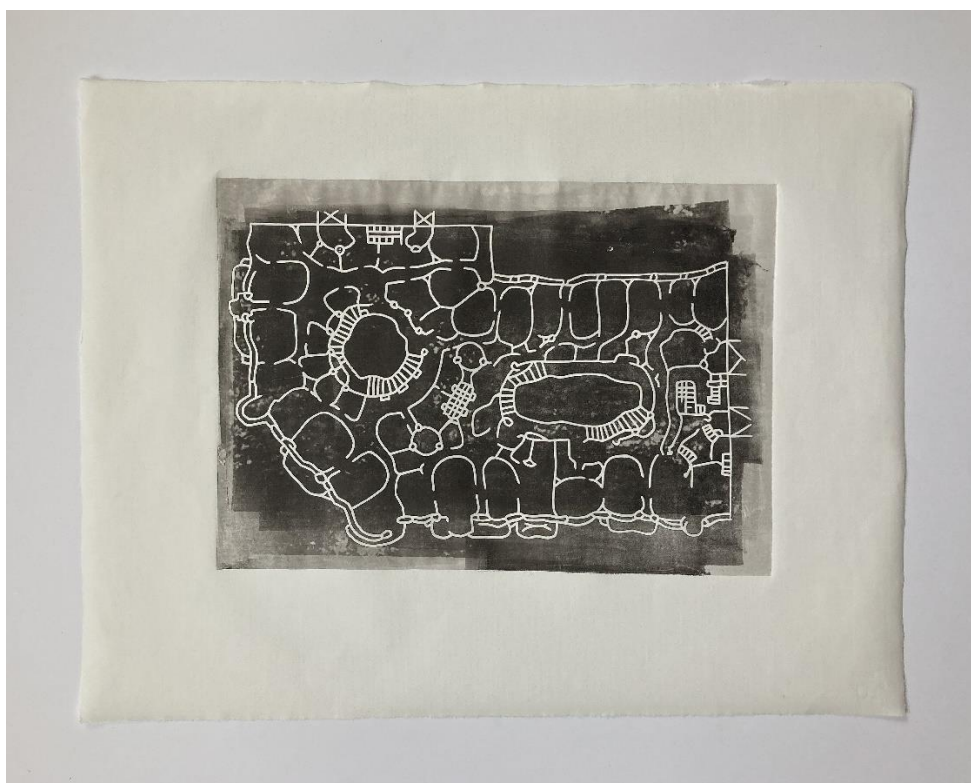
Obr. 78: Otisk z cyklu NO. 1

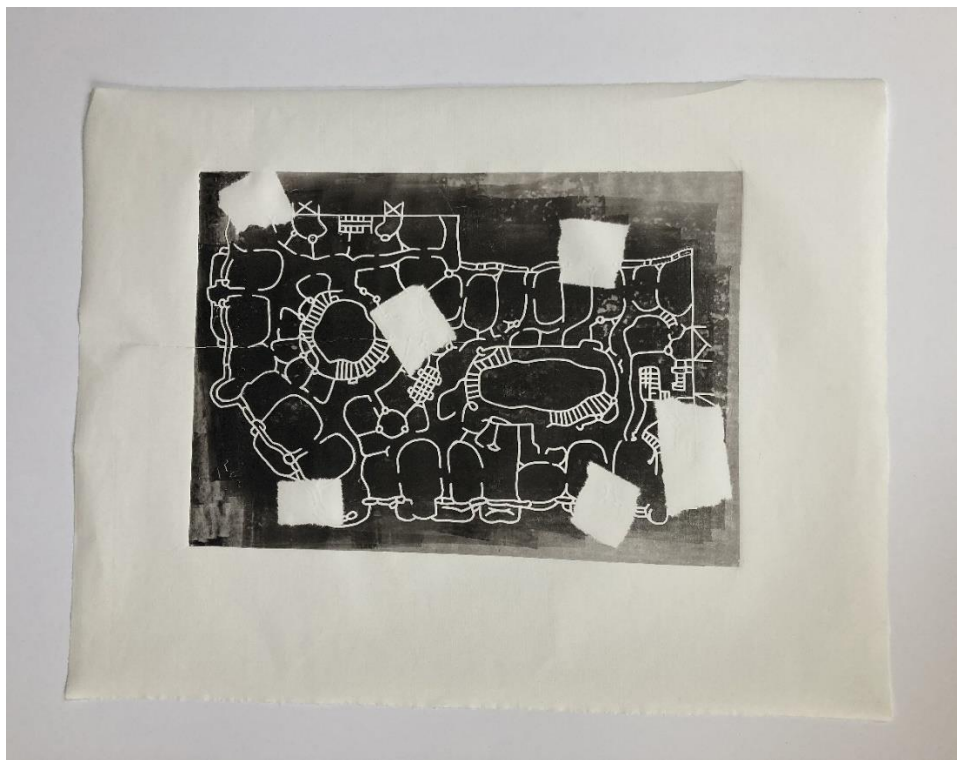
Obr. 79: Otisk z cyklu NO. 2

Obr. 80. Vykryté části na otisku z cyklu NO. 1

Obr. 81: Experiment s naválením barvy z cyklu NO. 2

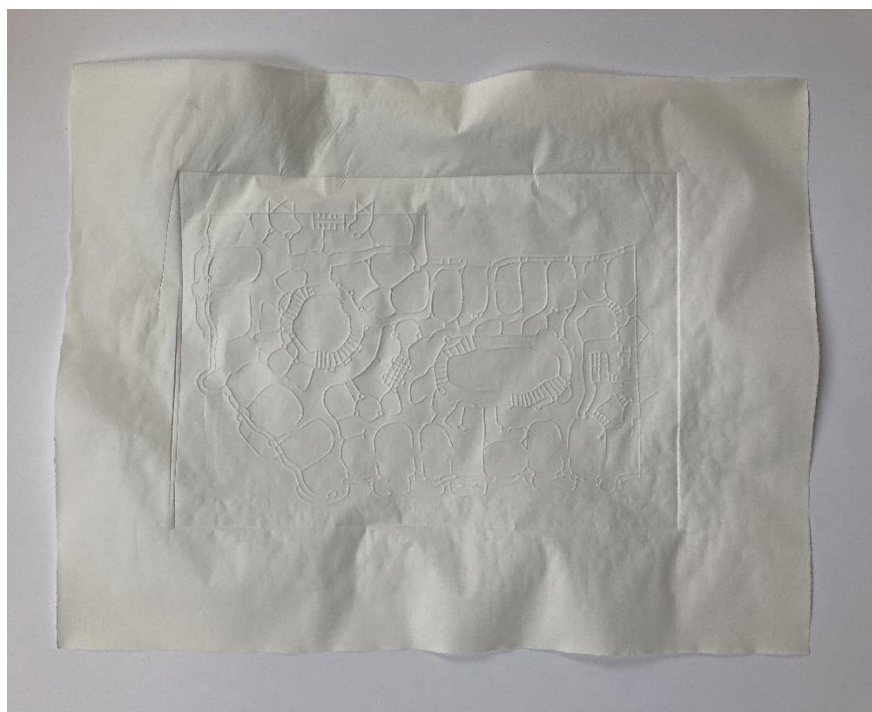
Obr. 82: Vykryté části na otisku z cyklu NO. 2

Obr. 83: Slepotisk z cyklu NO. 1

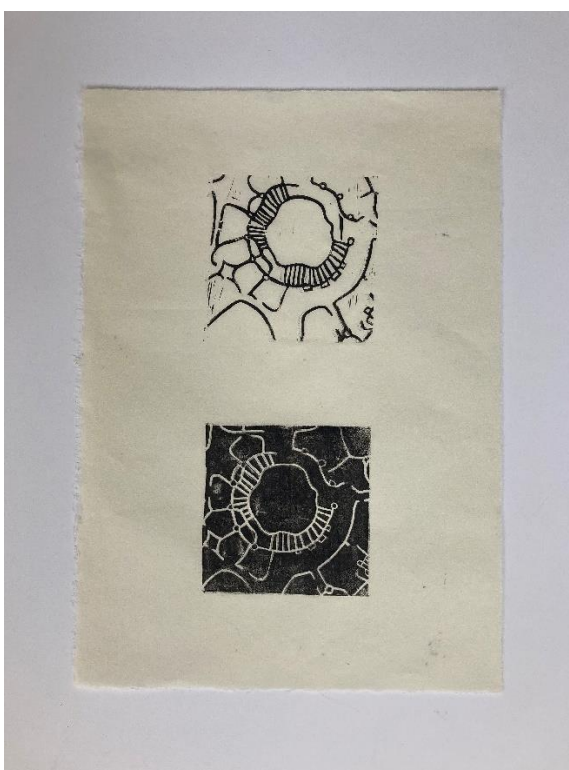
Obr. 84: Detail slepotisku z cyklu NO. 1

Obr. 85: Slepotisk z cyklu NO. 2

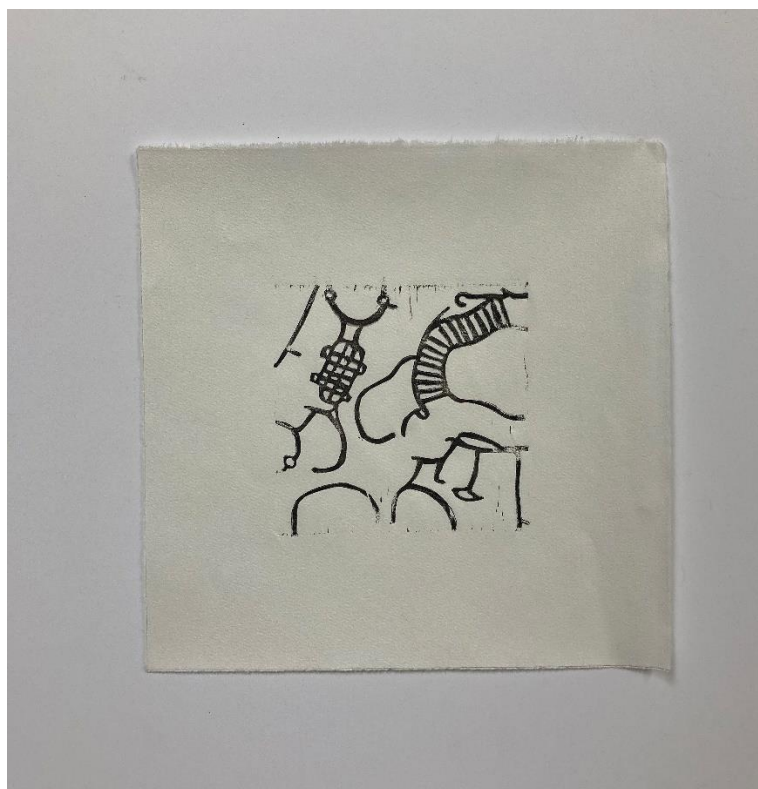
Obr. 86: Detail slepotisku z cyklu NO. 2

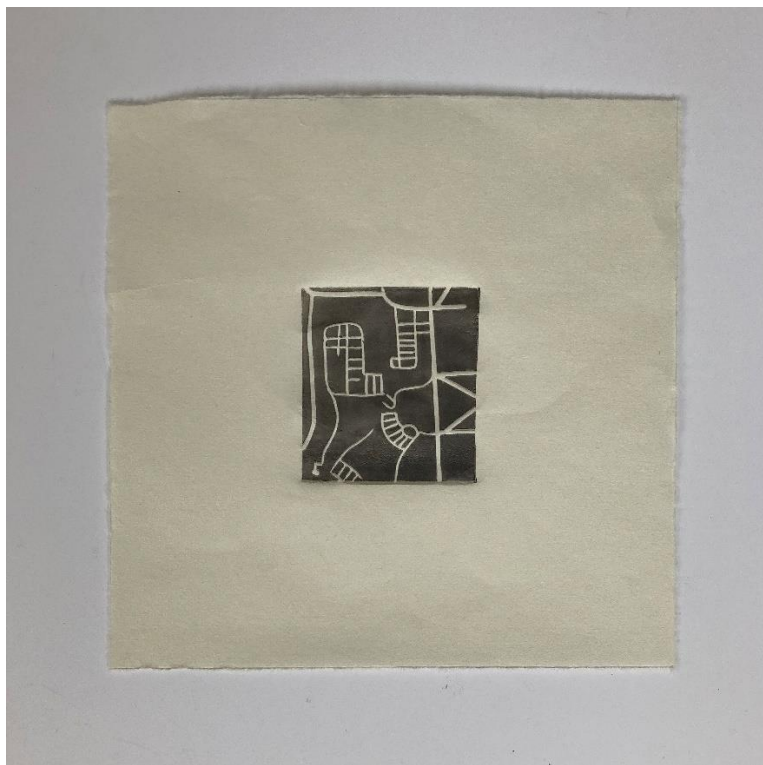
Obr. 87: Drobná grafika z cyklu NO. 1 a NO. 2

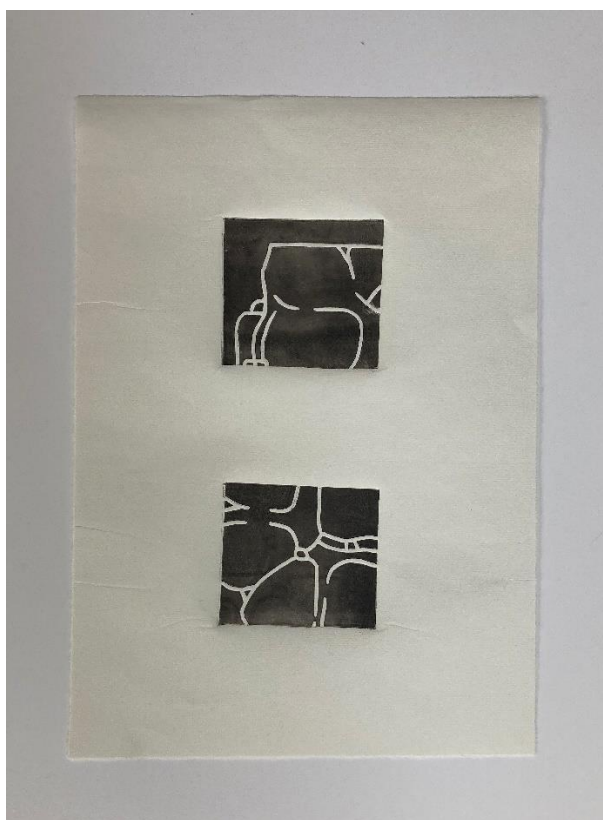
Obr. 88: Drobná grafika z cyklu NO. 1

Obr. 89: Drobná grafika z cyklu NO. 1, 2

Obr. 90: Drobná grafika z cyklu NO. 2

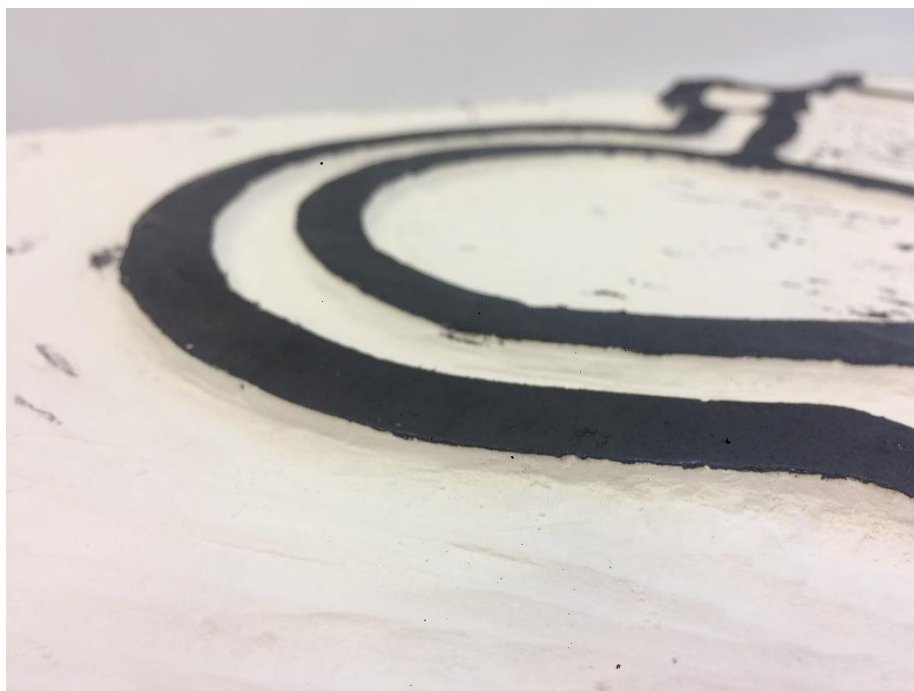

Obr. 91: Drobná grafika z cyklu NO. 2, 2

VIII. Cyklus NO. 3

Obr. 92: Sádrová matrice pro cyklus NO. 3

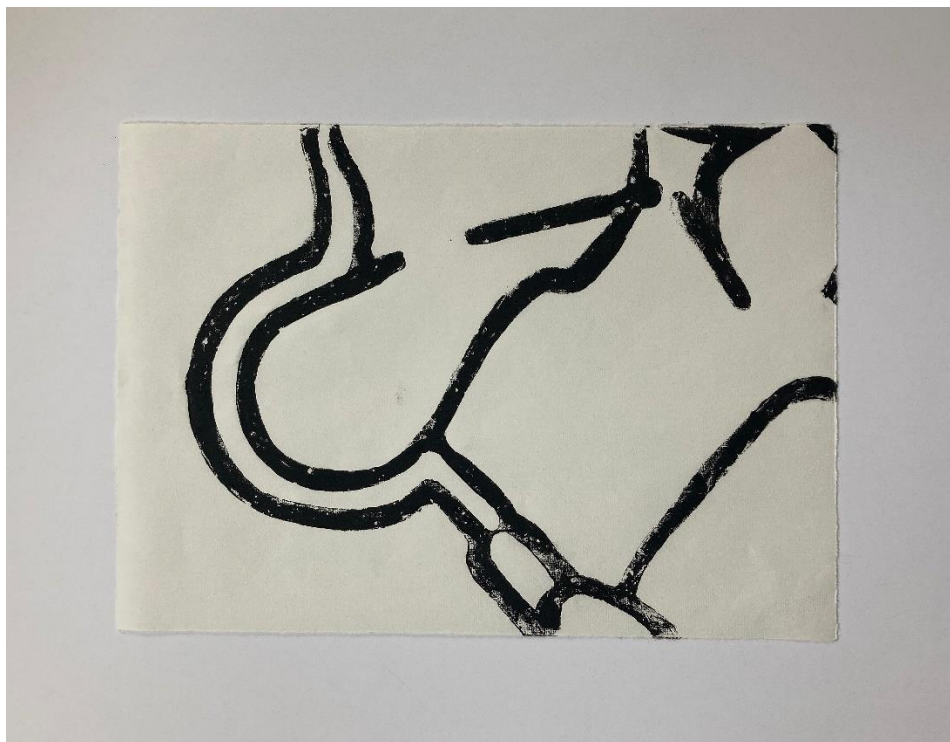
Obr. 93: Detail zahloubení reliéfu

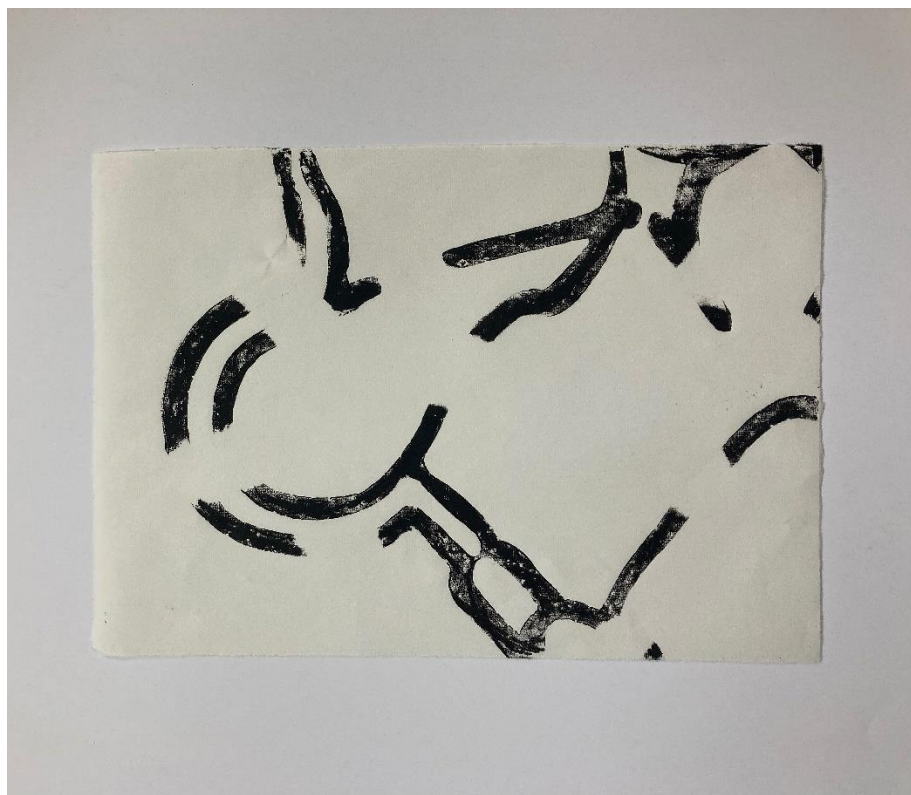
Obr. 94: Detail naválené sádrové matrice

Obr. 95: Tloušťka sádrové matrice

Obr. 96: Otisk sádrové matrice

Obr. 97: Vykřivaný otisk sádrové matrice

IX. Reliéfní otisk

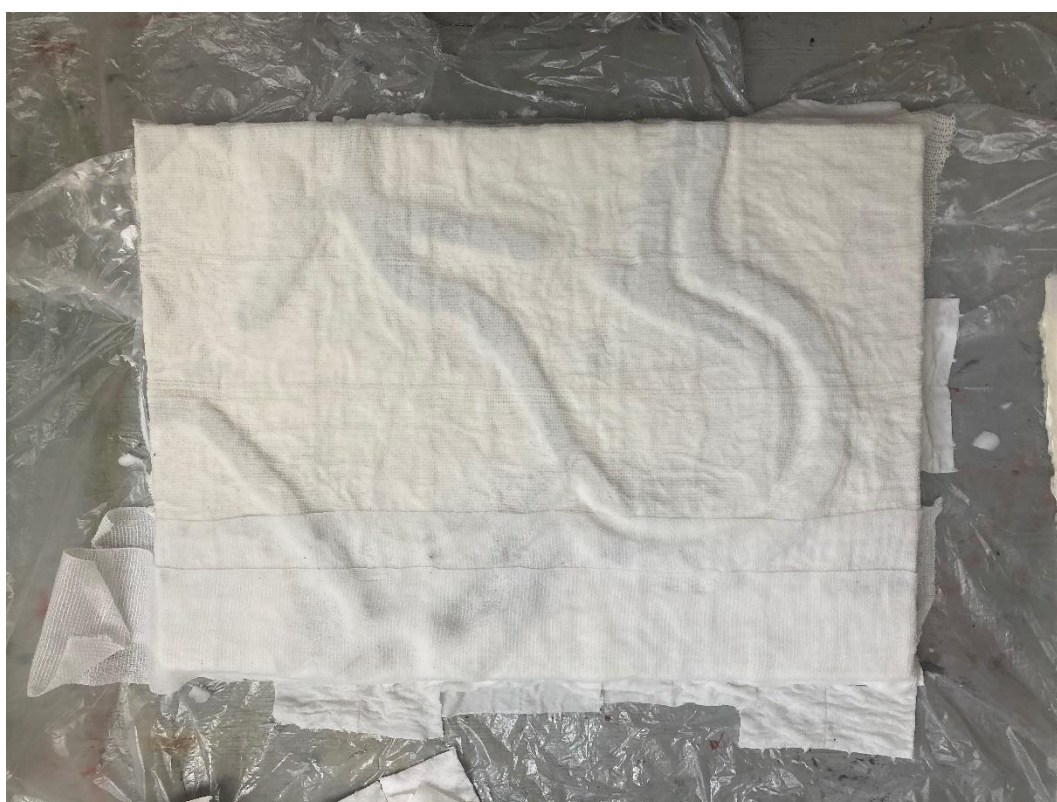
Obr. 98: Příprava reliéfního otisku

Obr. 99: Pokládání buničiny na plastovou fólii

Obr. 100: Aplikace na vyhloubená místa

Obr. 101: Zavadající reliéfní otisk

Obr. 102: Sejmutý reliéfní otisk

Zdroje příloh

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

Obr.1: Rytina z roku 1873 zachycuje dav oslavující vyhlášení první republiky FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 31.

Obr. 2: Španělský královský pár Alfonso XIII. A jeho žena Maria Cristina při otevření španělského pavilonu na světové výstavě v roce 1929
FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 34.

Obr. 3: Momentka otištěná v časopise La Actualidad a dnes uložená ve sbírce katalánské knihovny zachycuje barikádu během „Tragického týdne roku 1909“
FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 34.

Obr. 4: Severní fasáda Umělecké školy v Glasgowě od architekta Charlese Rennieho Mackintoshe
PIJOAN, José. *Dějiny umění* 9. 3. vyd. Praha: Odeon, 1991. ISBN 80-207-0098-6, s. 66.

Obr. 5: Schodiště z kovaného železa pro Tasselův dům v Bruselu, Victor Horta
DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. [Praha]: Slovart, 2002. ISBN isbn80-7209-402-5, s. 34.

Obr. 6: Mladý Antoni Gaudí
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 2.

Obr. 7: Gaudí ve své pracovně v kostele Sagrada Familia, kresbu zhotovil Ricardo Opisso
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 7.

Obr. 8: Plán Pobletu, výňatek z průvodce (autoři Gaudí a Eduardo Toda, 1870)
HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7257-955-X, s. 81.

Obr. 9: Stránka z Gaudího rukopisu z roku 1878
HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7257-955-X, s. 79.

Obr. 10: Eusebi Güell
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 25.

Obr. 11: Gaudího dílna vedle staveniště Sagrada Familia
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 6.

Obr. 12: Mapa Barcelony a rozmístění Gaudího staveb
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 95; úprava Tereza Šírká

Obr. 13: Casa Vicens

CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 20.

Obr. 14: Sagrada Familia

ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 191.

Obr. 15: Palác Güell

CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 26.

Obr. 16: Park Güell

Nechte se okouzlit nevšední krásou Parku Güell v Barceloně | Blog Invia.cz. *Invia.cz / Vaše dovolená 2021 - nejširší výběr zájezdů od 300 CK* [online]. Copyright © Iveta Zouharová [cit. 06.02.2021]. Dostupné z: <https://www.invia.cz/blog/nechte-se-okouzlit-nevsedni-krasou-parku-guell-v-barcelone/>

Obr. 17: Krypta v Colonia Güell

Cripta Gaudí - Colonia Güell. *Catalunya.com* [online]. Copyright © Catalunya.com [cit. 06.02.2021]. Dostupné z: <https://www.catalunya.com/cripta-gaudi--colonia-guell-17-16003-155?language=es>

Obr. 18: Casa Battló 1

FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 87.

Obr. 19: Casa Battló 2

CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 64.

Obr. 20: Palmové listy na vstupní bráně do Parku Güell

Parc Güell Payant | Barcelone insolite. *Barcelone insolite / Barcelone insolite – Des Visites différentes – des astuces* [online]. Dostupné z: <https://visiterbarcelone.wordpress.com/2013/10/17/parc-guell-payant/>

Obr. 21: Administrativní budova u vchodu do Parku Güell

CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 60.

Obr. 22: Ještěr, drak – strážce parku

ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 147.

Obr. 23: Motiv hada z Parku Güell

CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí: complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 502.

Obr. 24: Lavice v Parku Güell a detail s využitím techniky Trencadis

CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí: complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 487, 499.

- Obr. 25: Mozaikové medailónky Josepa M. Jujola
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 151.
- Obr.26: Detail zakončení střechy Casa Battló ve tvaru dračího hřbetu
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 69.
- Obr. 27: Balkony na Casa Battló odkazující na legendu o sv. Jiřím
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 68.
- Obr. 28: Dračí brána u vchodu do Finca Güell
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 62.
- Obr. 29: Zakončení sloupu Dračí brány v Finca Güell
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 64.
- Obr. 30: Jídelna v Casa Battló s motivem vln na stropě
CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí : complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 593.
- Obr. 31: Dlaždice s motivy slunečnice na stavbě El Capricho a Casa Vicens
CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí : complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 98, 8.
- Obr. 32: Kachlíky s motivy afrikánů v Casa Vicens
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 39.
- Obr. 33: Štuková výzdoba Casa Vicens v podobě třešňových větvíček
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 46.
- Obr. 34: Nepravá kupole s ptactvem v Casa Vicens
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 47.
- Obr. 35: Zakončení věží na stavbě Sagrada Familia v podobě plodů ovoce
FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 95.
- Obr. 36: Východní fasáda, tři portály: Lásky, Naděje a Víry
Sagrada Familia: Interior & Exterior. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/sagrada_familia_interior_exterior

Obr. 37: Uctívání Ježíše Krista na portálu Lásky
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 202.

Obr.38: Pastýři na portálu Lásky
Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2021 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Obr. 39: Klanění tří králů na portálu Lásky
Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2021 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Obr. 40: Zvěstování Panny Marie na portálu Lásky
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 201.

Obr. 41: Herodesovo vraždění na portálu Naděje
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 201.

Obr. 42: Útěk do Egypta na portálu Naděje
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 204.

Obr. 43: Želva jako základ sloupu vedle portálu Lásky
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 203.

Obr. 44: Andělé bez křídel, troubící na trubky
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 200.

Obr. 45: Střední dveře Sagrada Familia
Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2021 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Obr. 46: Levé dveře Sagrada Familia
Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2021 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Obr. 47: Pravé dveře Sagrada Familia
Visit to Sagrada Familia in Barcelona | See the World. *See the World | By Travel for Kids* [online]. Copyright © 2021 Globetracks, Inc. All rights reserved [cit. 07.02.2021]. Dostupné z: <https://seetheworld.travelforkids.com/barcelona-sagrada-familia-basilica-with-kids-nature-symbolism/>

Obr. 48: Západní fasáda chrámu Sagrada Familia
Fotografie autora (z roku 2010)

Obr. 49: Motiv ukřižování a nesení kříže na západní fasádě
Fotografie autora (z roku 2010)

Obr. 50: Jidášův polibek a magický čtverec na západní fasádě
judas kissing jesus sagrada familia | What Next?. *What Next?* [online]. Dostupné z: <https://maryloudriedger2.wordpress.com/tag/judas-kissing-jesus-sagrada-familia/>

Obr. 51: Had, jako symbol Jidášovy zrady
La Sagrada Família - A True Masterpiece - The Other Pages. *The Other Pages - "The world is a book and those who do not travel read only one page."* – St. Augustine [online]. Dostupné z: <https://theotherpages.net/2018/12/29/la-sagrada-familia-a-true-masterpiece/>

Obr. 52: Kamenný les v interiéru chrámu Sagrada Familia
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 86.

Obr. 53: Stavba Casa Milà
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 70.

Obr. 54: Casa Milà jako válečný stroj
HENSBERGEN, Gijs van. *Gaudí*. Přeložil Hana VOLEJNÍKOVÁ. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7257-955-X, s. 186.

Obr. 55: Casa Milà jako hangár na vzducholodě
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 73.

Obr. 56: Vnitřní dvůr stavby Casa Milà
FINETTI, Fabrizio. *Barcelona*. [Praha]: Slovart, 2008. Místa a historie. ISBN 978-80-7391-070-9, s. 89.

Obr. 57: Symbolika pohybu vody na stavbě Casa Milà
CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí : complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 633.

Obr. 58: Balkóny s kovářským zábradlím na stavbě Casa Milà
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 73.

Obr. 59: Detail zábradlí na stavbě Casa Milà
CUITO, Aurora. *Gaudí: obra completa = Gaudí : complete works*. Berlin: Feierabend, 2003. 791 s. ISBN 3-936761-37-X, s. 636.
Úprava Tereza Široká

Obr. 60: Vstupní brána stavby Casa Milà
The doors of Casa Milà. *Redirecting to <http://www.lapedrera.com/es>* [online].
Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera [cit. 26.02.2021]. Dostupné
z: <https://www.lapedrera.com/en/blog/doors-casa-mila>

Obr. 61: Střecha stavby Casa Milà s atrii a komíny
CRIPPA, Maria Antonietta. *Antoni Gaudí: 1852-1926: od přírody k architektuře*. V
Praze: Slovart, c2005. ISBN 80-7209-674-5, s. 76.

Obr. 62: Větrací komíny na střeše stavby Casa Milà
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V
Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 188.

Obr. 63: Znázornění pohybu vody na stropě stavby Casa Milà
The decorative elements of the La Pedrera apartments. *Redirecting to
<http://www.lapedrera.com/es>* [online]. Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera
[cit. 26.02.2021]. Dostupné z: [https://www.lapedrera.com/en/blog/decorative-
elements-la-pedrera-apartments](https://www.lapedrera.com/en/blog/decorative-elements-la-pedrera-apartments)

Obr. 64: Detail dlaždic v interiéru stavby Casa Milà
Architecture Casa Mila | Gaudí's building Barcelona. *Redirecting to
<http://www.lapedrera.com/es>* [online]. Copyright © Fundació Catalunya La Pedrera.
[cit. 26.02.2021]. Dostupné z: [https://www.lapedrera.com/en/la-
pedrera/architecture](https://www.lapedrera.com/en/la-pedrera/architecture)

Obr. 65: Oblouky z cihel v podkroví stavby Casa Milà
Casa Milà Interior, Facade & Roof. *Holiday, Monthly & Long term rental | OK
Apartment Barcelona* [online]. Copyright © OK Apartment Barcelona [cit.
26.02.2021]. Dostupné
z: [https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/cas
a-mila-interior-facade-roof](https://www.barcelonacheekin.com/en/r/barcelona_tourism_guide/articles/casa-mila-interior-facade-roof)

Přílohy II. Obrazový materiál k praktické části

Obr. 66: Půdorys druhého patra stavby Casa Milà
ZERBST, Rainer. *Gaudí: 1852-1926: Antoni Gaudí i Cornet – život v architektuře*. V
Praze: Slovart, c2010. ISBN 978-80-7391-388-5, s. 179.
Úprava Tereza Široká

Obr. 67: Abstrahování a zjednodušení půdorysu druhého poschodí
Dílo autora

Obr. 68: Hledání detailů
Dílo autora

Obr. 69: Detail sloužící k dalšímu zpracování práce
Dílo autora

- Obr. 70: Schéma tisku z výšky
KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010. Výtvarné techniky (Aventinum). ISBN 978-80-7442-003-0, s. 21.
- Obr. 71: Schéma tisku z hloubky
KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010. Výtvarné techniky (Aventinum). ISBN 978-80-7442-003-0, s. 65.
- Obr. 72: Matrice pro cyklus NO. 1
Dílo autora
- Obr. 73: Matrice pro cyklus NO. 2
Dílo autora
- Obr. 74: Matrice pro drobnou grafiku z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 75: Matrice pro drobnou grafiku z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 76: Ověřovací frotáž z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 77: Detail ověřovací frotáže z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 78: Otisk z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 79: Otisk z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 80: Vykryté části na otisku z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 81: Experiment s naválením barvy z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 82: Vykryté části na otisku z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 83: Slepotisk z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 84: Detail slepotisku z cyklu NO. 1
Dílo autora
- Obr. 85: Slepotisk z cyklu NO. 2
Dílo autora
- Obr. 86: Detail slepotisku z cyklu NO. 2
Dílo autora

Obr. 87: Drobná grafika z cyklu NO. 1 a NO. 2
Dílo autora

Obr. 88: Drobná grafika z cyklu NO. 1
Dílo autora

Obr. 89: Drobná grafika z cyklu NO. 1, 2
Dílo autora

Obr. 90: Drobná grafika z cyklu NO. 2
Dílo autora

Obr. 91: Drobná grafika z cyklu NO. 2, 2
Dílo autora

Obr. 92: Sádrová matrice pro cyklus NO. 3
Dílo autora

Obr. 93: Detail zahloubení reliéfu
Dílo autora

Obr. 94: Detail naválené sádrové matrice
Dílo autora

Obr. 95: Tloušťka sádrové matrice
Dílo autora

Obr. 96: Otisk sádrové matrice
Dílo autora

Obr. 97: Vykřivaný otisk sádrové matrice
Dílo autora

Obr. 98: Příprava reliéfního otisku
Dílo autora

Obr. 99: Pokládání buničiny na plastovou fólii
Dílo autora

Obr. 100: Aplikace na vyhloubená místa
Dílo autora

Obr. 101: Zavadající reliéfní otisk
Dílo autora

Obr. 102: Sejmutý reliéfní otisk
Dílo autora